

PÁLYÁZATI PAVILON

a Tempus Közalapítvány magazinja

2016. tavasz

TKA.HU

Fókuszban:

★ Interkulturális
kézségek fejlesztése

A JÖVŐ MUNKAVÁLLALÓJÁT MA KÉPZIK
20 ÉVES A TEMPUS KÖZALAPÍTVÁNY
VÁLLALKOZÓ EGYETEMEK MAGYARORSZÁGON
NEMZETKÖZIESÍTÉS AZ ISKOLÁBAN
TEREPSZEMLÉN SVÉDORSZÁGBAN
MIGRÁCIÓ ÉS MEDICINA

tartalom

Impresszum

FŐSZERKESZTŐ:
Kardos Anita
SZERKESZTŐK:
Csordás Kata
Győrpál Zsuzsanna
Vilimi Kata
FELELŐS KIADÓ:
Tordai Péter igazgató
GRAFIKAI TERVEZÉS, TÖRDELÉS:
Baukó Bernadett, Csordás
Kata és Vilimi Kata
NYOMDAI KIVITELEZÉS:
Komáromi Nyomda
KIADJA a Tempus
Közalapítvány, 2016

Illusztrációként felhasznál-
tuk a projektek résztvevői
által készített fotókat.

További fotók: © Shutterstock

A magazin megjelenését
az Emberi Erőforrások Mi-
niszteriuma és az Európai
Bizottság támogatta.

A kiadványban foglaltak
nem szükségszerűen tük-
rozzik az Európai Bizottság
álláspontját.

Minden jog fenntartva.

Tempus Közalapítvány
1077 Budapest,
Kéthly Anna tér 1.
Postacím: 1438
Budapest 70., Pf. 508.
Infó: (06 1) 237 1320
telefon: (06 1) 237 1300
fax: (06 1) 239 1329
e-mail: info@tpf.hu
internet: www.tka.hu

ISSN 1786-1616

Felnőttképzési nyilvántar-
tási szám: E-000576/2014

A Tempus Közalapítvány
minden pályázataival
kapcsolatos informá-
ciót, pályázati űrlapot,
egyéb dokumentumot
térítésmentesen bocsát
az érdeklődők rendelkezé-
sére, azok kereskedelmi
forgalomba nem hozhatók.

**A nyitottság a beilleszke-
dés sikerfaktora**

5 FÓKUSZBAN: AZ INTERKULTURÁLIS KÉSZ- SÉGEK FEJLESZTÉSE

- 6 A nyitottság a beilleszkedés sikerfakto-
ra – Mobilitásra felkészítő interkulturá-
lis kommunikáció kurzusok
- 9 Teszteld az interkulturális készségeid!
- 10 Interkulturális tapasztalatok a gyakor-
latban – Erasmus+ történetek
- 12 Multikulti munkahelyek: előny a nem-
zetközi tapasztalat
- 14 Interkulturális kommunikációs készség
– Lépéselőny a munkaerőpiacon

16 HÁZUNK TÁJÁRÓL

- 16 Tempus Közalapítvány: 20 éve az okta-
tás és a képzés fejlesztéséért
- 17 20 éves a Tempus Közalapítvány –
Eredmények és hatások a pályázók
szemével

20 A FELSŐOKTATÁS NEMZETKÖZIESÍTÉSE

- 20 Tudásáramlás és tudásteremtés a
Campus Mundi program segítségével
- 22 A nemzetköziség a minőségi oktatás
záloga
- 23 A felsőoktatás szociális dimenziója
- 24 Vállalkozó egyetemek Magyarországon
– Az OECD HEInnovate kutatás első
tapasztalatai
- 26 Mobilitási ablak: Kitárul a világ a hallga-
tók előtt
- 27 Egy népszerű „titkos társaság” – Jean
Monnet Chair projektek
- 30 Bollywoodi álmódíszletből valóság –
Magyarország a Stipendium Hungari-
cum ösztöndíjas hallgatók szemével
- 32 Új földrajzi fókuszok: honnan érkeztek
a Stipendium Hungaricum ösztöndíjas
hallgatók
- 33 Felsőoktatás Nemzetközi Fejlesztéséért
Díj

34 TANULÁS MINDEN SZINTEN

- 34 Erasmus+ – Mérlegen az első év ered-
ményei
- 36 Hazai részvétel a centralizált Erasmus+
pályázatokban
- 38 Stratégiaalkotás és nemzetközi te-
vékenységek tervezése az oktatás és
képzés területén
- 39 Nemzetköziesítés az iskolában
- 41 Útvonlattervezés – Mobilitási órák a
középiskolákban
- 42 „A matematika nyelve mindenhol
ugyanaz”
- 43 Tanulási eredmények – EKKR – MKKR
- 44 A korai iskolaelhagyás megelőzése
- 46 Kettőt egy csapásra
- 47 Főszerepben a digitális oktatási mód-
szerek

48 AZ OKTATÁS ÉS A MUNKA VILÁGA

- 48 A jövő munkavállalóját ma képzik
- 50 Friss diplomások a munkaerőpiacon:
téveszmékkel indulnak

**Vizuális nevelés
és matematika**

52 PROJEKTTÜKÖR

- 52 Vizuális nevelés és matematika –
Izgalmas interdiszciplináris projekt egri
vezetéssel
- 54 Terepszemlén Svédországban – Hogyan
motiválhatók a 21. századi gyerekek?
- 56 Belecsöppenni a munka világába – Mit
tehet az iskola a foglalkoztathatóság
növeléséért?
- 58 Egész életen át tartó nyelvtanulás –
Hogyan kell tanítani a szenior korosz-
tályt?
- 60 Picassótól a legó animációig
- 62 Migráció és medicina – Tananyagfej-
lesztés az orvosképzésben
- 64 Narratívák találkozása – A digitális tör-
ténetmesélés módszerének lehetőségei
a társadalmi kohézió elősegítésében
- 66 Mintaértékű testvérvárosi gyakornoki
program a fiatalok munkanélkülisége
ellen

**Koordinátori szerepkör
a stratégiai
partnerségekben**

68 PÁLYÁZATI TIPPEK

- 68 Koordinátori szerepkör a stratégiai
partnerségekben

71 KÉPZÉSEK

- 71 Képzési naptár
- 72 Képzési ajánló

74 VENDÉGOLDAL

- 74 MeLLearN – Felsőoktatási Hálózat az
Életen Át Tartó Tanulásért Egyesület
- 75 20 éves a Tempus Közalapítvány –
Ossza meg velünk Ön is a történetét!

Kedves Olvasó!

A nemzetközi oktatási és képzési együttműködések mind szervezettebben épülnek be az egyes oktatási és képzési rendszerekbe, egyre természetesebb, hogy nemzetközi közegben is lehetőség nyílik a tanulók vagy a tanárok és oktatók számára készségeik és kompetenciáik fejlesztésére, a területen élenjáró felsőoktatás mellett ma már a szakképzésben, a köznevelésben vagy a felnőtt tanulásban is.

Az intézmények számára megnyíló nemzetközi együttműködési lehetőségek és az egyének külföldi ösztöndíjprogramjai számtalan előnnyel járnak, és időről időre valamelyest változik is, hogy a döntéshozók mire helyezik inkább a hangsúlyt. A XXI. század első évtizedében **az egész életen át tartó tanulás paradigmája** határozta meg a nemzetközi együttműködések is. Az évtized végén beköszöntő pénzügyi és gazdasági válság **a foglalkoztathatóság szempontját** erősítette fel, míg a párizsi és brüsszeli merényletek, illetve a menekültválság az interkulturális dimenziót és a toleranciát állították reflektorfénybe. A Pályázati Pávilon mostani számának fókusztemája az interkulturális tanulás, több szempontból: szóba kerülnek az olyan európai értékeket, mint a nyitottság és egymás elfogadása csak úgy, mint a kérdés munkaerő-piaci vonatkozásai vagy az interkulturális készségek fejlesztését segítő módszerek.

A **Tempus Közalapítvány idén ünnepli létrehozásának huszadik évfordulóját**. Az eredetileg a Phare uniós felzárkóztatási program felsőoktatási komponensének, a Tempus programnak a hazai koordinálására létrehozott programiroda (innen a név) 1996-ban kapott jogi önállóságot. A feladatkör rohamosan bővült, először további felsőoktatási feladatokkal, a közép-európai felsőoktatási együttműködési programmal, a Ceepusszal, illetve az európai uniós felsőoktatási programmal, az Erasmusszal, majd 1998-ban az EU közoktatási programjával, a Comeniusszal, és egy évvel később az uniós szakképzési együttműködési programmal, a Leonardóval – **így alig három évvel az alapítás után már az oktatás és képzés valamennyi alágazatában** segítette a magyar intézmények nemzetközi együttműködésekben való részvételét. A **pályáztatás** mellett nagyon hamar megjelentek a **képzések** is, először az uniós csatlakozásra való felkészülés érdekében, majd egyre inkább hiánypótló szakmai kurzusok formájában. Az elmúlt években pedig a **tudásmenedzsment** tevékenységeink erősödtek fel, az uniós szakpolitikai kérdésektől a jó osztálytermi gyakorlatokig bezárólag terjedt az a kérdéskör, amivel kapcsolatban teret adtunk a párbeszédre, a jó példák megosztására, a tudásmegosztásra.

Az elmúlt húsz évnek a Pályázati Pávilon őszi számában nagyobb figyelmet szentelünk majd, de a visszatekintés jegyében már most is megszólaltatunk két olyan pályázót, akik hosszú évek óta részt vesznek a nemzetközi együttműködésekben – azt is láttatva, hogy sok olyan szervezet van már ma az országban, akik nem csak egy-egy projektben vagy pályázatban gondolkodnak, hanem hosszú távú, **stratégiai területként számolnak a nemzetközi együttműködésekkel**.

Hosszabb páros interjút szentelünk a felsőoktatás nemzetköziesítését elősegítő, az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program finanszírozásával januárban elindult **Campus Mundi** projektnek, az ösztöndíjazási lehetőségeket és a felsőoktatási intézmények szakmai támogatását egyaránt bemutatva.

Bízunk benne, hogy a Pályázati Pávilon ezen száma is jól tükrözi azt a szerteágazó, intézményi körét, tematikáját, kapcsolatrendszerét és módszertanát tekintve egyaránt rendkívül sokszínű világot, amit a nemzetközi együttműködések jelentenek – két évtized folyamatos építkezésének köszönhetően.

Torda: k12

TORDAI PÉTER
igazgató

AZ INTERKULTURÁLIS KÉSZSÉGEK FEJLESZTÉSE

A tolerancia, egymás tiszteletben tartása, a nyitottság és az elfogadás alapvető értéknek számít az Európai Unióban, az oktatásnak pedig nagyon fontos szerepe van abban, hogy mindezt készségként elsajátítsuk és megtanuljuk a kulturális sokszínűséget értéknek tisztelni. Számos kutatás bizonyítja, hogy az európai uniós oktatási és képzési együttműködésekben való részvétellel mindenképp fejlődnek az interkulturális készségeink, de ha tudatosan foglalkozunk a projektjeinkben ezzel a területtel, még jobb eredményeket lehet elérni. Az eltérő munkamódszerek megismerése, a különböző szokások elfogadása, a problémás helyzetek kezelése és az együttgondolkodás mind hozzájárul ahhoz, hogy azonosulni tudjunk mások szempontjaival anélkül, hogy a magunkról le kellene mondanunk.

Fontos tudni, hogy a kultúráközi vagy interkulturális kommunikáció nem csak a különböző nemzetiségű emberek közötti gördülékeny együttműködést jelenti, hanem vonatkozhat számos társadalmi–gazdasági különbség mentén létrejövő csoport értékeire, hiedelmeire, szokásaira, tevékenységeire, így globalizálódó világunkban az élet minden területén szükségünk lehet ezekre a készségekre.

Az Erasmus+ program egyik célja is az, hogy fejlessze az interkulturális érzékenységet. Hiszen a ma gyermekei egy olyan világban lesznek felnőttek, ahol enélkül nehezen tudnak majd boldogulni a mindennapi életben és a munkahelyükön. Mostani fókusz-összeállításunkkal ebben szeretnénk segítséget nyújtani.

A nyitottság a beilleszkedés sikerfaktora Mobilitásra felkészítő interkulturális kommunikáció kurzusok

Nagyszabású nemzetközi kutatómunka zajlott 2012 és 2015 között Európában, amelynek fókuszában az Erasmus+ programban való részvétel és az interkulturális kompetenciafejlesztés összefüggéseinek és egymásra hatásainak vizsgálata állt. A tíz kiváló európai felsőoktatási intézmény és oktatási szervezet részvételével zajló projektnek magyar partnere is volt: hazánkat a Tanárok Európai Egyesülete (az AEDE hazai szervezete) képviselte.

A hároméves Erasmus+ multilaterális projektben egy többlépcsős kutatási, módszertani, valamint tananyagfejlesztési folyamat zajlott olyan szakemberek, egyetemi tanárok, illetve kutatók részvételével, akik az interkulturális kommunikáció és kompetenciafejlesztés területén dolgoznak.

A kutatásról

A komplex módon felépített projekt első lépésőjét egy négy nyelvű (angol, francia, olasz,

szlovén) kérdőíves kutatás adta, melyben 3152 hallgató vett részt. Rajtuk kívül olyan egyetemi oktatók és nemzetközi irodák munkatársai tartoztak a fókuszcsoportba, akik a kiutazásra készítik fel a hallgatókat, és akik segítik az új környezetbe való beilleszkedés folyamatát. A méréseket a kiutazás előtt, a mobilitás alatt és a hazaérkezést követően végezték el. A kérdőíves vizsgálat eredményei alapján kezdődött a modulok és a módszertan kidolgozása, valamint a tan-

Project címe: IEREST – INTERCULTURAL EDUCATION RESOURCES FOR ERASMUS STUDENTS AND THEIR TEACHERS

A projekt időszaka: 2012-2015

Koordinátor: Università di Bologna (IT)
Részt vevő intézmények: Durham University (UK), Université de Savoie, Chambéry (FR), University of Primorska (SI), University of Leuven (BE), The Open University (UK), AEGEE-Europe (BE), AEDE-Hungary (HU), Thomas More Kempen (BE)

A projekt honlapja:

<http://www.ierest-project.eu/index.html>

könyv összeállítása, melynek háttéréül számos interkulturális kompetenciát vizsgáló kutatás, elmélet és tanulási modell szolgált.

A vizsgálódások célja az volt, hogy feltérképezze, **milyen változások figyelhetők meg az Erasmus+ mobilitási programban részt vett hallgatók attitűdjében interkulturális kompetenciáikat tekintve.** Az IEREST programban végzett kutatások többek között kimutatták, hogy a hazatérést követően a hallgatók nyitottsága nőtt, ahogy azt is, hogy a nyitottság (open-mindedness) a külföldön való tanulás, a beilleszkedés egyik sikerfaktora.

Az Erasmus+ program egyik célja, hogy növelje a hallgatók interkulturális érzékenységét

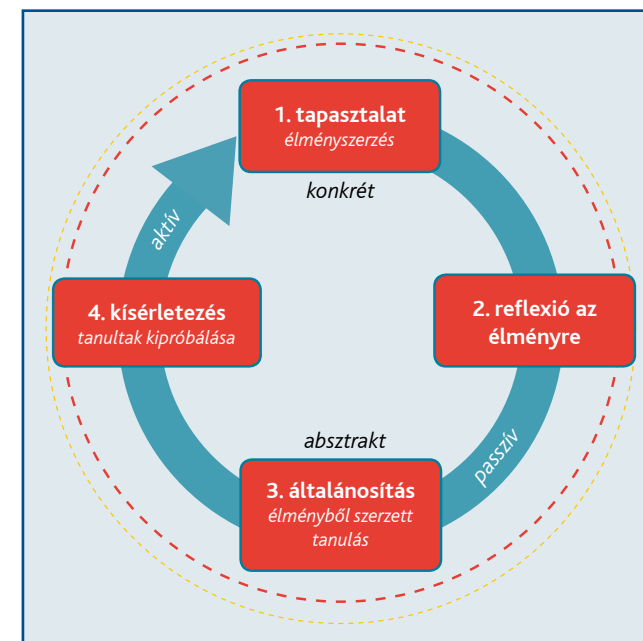
Az IEREST projekt célkitűzései közé tartozott, hogy **növeljék az Erasmus+ programban részt vevő hallgatók számát**, felkészítsék őket az interkulturális helyzetekben való helytállásra, és **fejlesszék az interkulturális kompetenciáikat.** Ugyanakkor az órákon alkalmazott technikák, témák mind arra ösztönözték a hallgatókat, hogy felkeltsék a **külföldi tanulás iránti vágyukat**, vagyis hogy merjenek egy számukra ismeretlen kultúrában, környezetben élni néhány hónapot – tudtam meg a projektben részt vevő Dr. Golubeva Irinától, a Pannon Egyetem Nemzetközi Mobilitási Irodájának vezetőjétől, aki egyben az AEDE-Hungary (Taná-

rok Európai Egyesülete) elnöke. Így tulajdonképpen egy egymásra kölcsönösen, oda-visszaható folyamatról is beszélhetünk: az órákon zajló készségfejlesztés nemcsak a hallgatók mobilitásra való tudatosabb felkészülését segíti, hanem alapvetően növeli a mobilitás iránti hajlandóságot is, ami Magyarországon például a vidéki egyetemeken jelenthet fontos változást.

A módszertan

A projekt fontos vállalása volt az is, hogy **ne csak a kiutazó hallgatókkal, hanem a külföldön tartózkodókkal, valamint a mobilitási programról hazaérkezőkkel is foglalkozzanak a fogadó intézményben.** A többlépcsős modulrendszer a módszertan lényeges eleme, mely a tapasztalati tanulás modelljét vette alapul. David A. Kolb amerikai oktatáskutató a tanulást ciklikusan ismétlődő folyamatként definiálja, melynek főbb mozzanatai a **tapasztalatszerzés, a megfigyelés, a gondolkodás és az alkalmazás.** A különböző mobilitási időszakban és a modulokban alkalmazott órai feladatok és tevékenységek is ezekhez a fázisokhoz alkalmazkodnak.

A kidolgozott modulok a mobilitás három fő szakaszára koncentráltak:

1. Kiutazás előtti oktatási modul – a hallgatók mobilitásra való felkészítése

A külföldön való tartózkodás ≠ interkulturális

Több kutatás is kimutatta,¹ hogy az interkulturális készségek fejlődése önmagában még nem következik abból, ha valaki nemzetközi környezetben mozog, mint ahogy az sem, ha valaki idegen országban tartózkodik, akkor pozitív kép alakul ki benne az adott országról.² Ezért a kézikönyv összeállítói fontosnak tartották, hogy a hallgatókkal már a kiutazásuk előtt foglalkozzanak. Az interkulturális kommunikációra nem kultúra-

specifikus kompetenciaként tekintettek – ennek alapjául Adrien Holliday nyelvész-professzor „non essentialism” elmélete szolgált, aki a kultúrát nem homogén, állandó, fix entitásként határozta meg – a kiutazás előtti időszakban végzett gyakorlatok első sorban az én és a másik viszonyára, valamint a sokszínű személyiségre fókuszáltak.

A 9 órás modul során olyan feladatokat végeznek a hallgatók, melynek alapján felismerhetik, hogy a különbözőség nem szükségszerűen negatív, ahogy a hasonlóság sem pozitív. (Például a *What kind of Asian are you* című, a Youtube-on is elérhető videó a gondolkodásunkban rejlő hétköznapi rasszizmusra világít rá: a videó két amerikai

fiatalról szól, akik külső jegyeiket tekintve az ázsiai rasszhoz tartoznak.) A videót először hang nélkül nézik meg a hallgatók, majd a filmhez kapcsolódó kérdésekre válaszolnak. A modulban fontos szerepet kapnak az értelmező jellegű, csoportmunkában végzendő feladatok, valamint a plenáris megbeszélések, melyek fejlesztik a médiakritikus gondolkodást is. A dramatizálás, az érzelmi behelyezkedés szintén az empátianövelés eszközeként szolgál ebben a modulban. A kézikönyv szerzői a feladatok összeállításakor odafigyeltek arra, hogy a feladatok könnyen elérhetőek és jól adaptálhatóak legyenek.

TANÁROK EURÓPAI EGYESÜLETE (AEDE-HUNGARY)

Magyarországon 2003-ban alakult meg a Tanárok Európai Egyesülete, a szervezet olyan tanítókat, tanárokat és oktatókkal foglalkozó szakembereket tömörít egybe, akik az európai nemzetek együttműködését lelkesen segítik és támogatják. A szervezet céljai:

- a magyar oktatás integrációjának elősegítése az európai oktatásba; az Európai Unióval kapcsolatos információk terjesztése;
- az „európai dimenzió” és az „európai polgár” fogalmak közvetítése a tanárok és diákok körében; más nemzetiségek és kultúrák iránti tiszteletről nevelés;
- a magyar és az európai oktatási intézmények közötti partnerkapcsolatok erősítése;
- a pozitív oktatási modellek és gyakorlatok terjesztése;
- tanári továbbképzés szervezése;
- az idegen nyelvek tanulásának és más kultúrák megismerésének népszerűsítése.

2. Mobilitás alatti oktatási modul – ebben az időszakban online képzéseket kínálnak a kimenő hallgatók, és offline képzéseket a bejövő hallgatók számára

A mobilitás alatti feladatok magára az Erasmus+ létre reflektálnak, a helyiekkel való érintkezésre, az Erasmus+ közösségre mint mikroközösségre, melynek megvannak a saját „kulturális szokásai”. Az *International Geography* című feladat során például a hallgatók felrajzolják a saját térképüket, és bejelölik, milyen tereket, útvonalakat használnak. Az *Erasmus life in 24 h* gyakorlat önvizsgálatra készíti a hallgatókat: mennyire lépnek ki az „Erasmus-buborékból” a mindennapjaik során, mennyire mozognak védett környezetben, illetve más társadalmi közegekben is megfordulnak-e?

3. Hazatérés utáni oktatási modul – hazatért hallgatókkal való foglalkozás

A hazatérés utáni időszak kiemelten fontos a projekt módszertanában: nemcsak azért, mert a visszatéréskor ugyanúgy érhet minket kulturális sokk, mint a kiutazáskor. A hazatérő hallgatók gyakran nem tudják, hogyan hasznosítsák a mobilitás során megszerzett tudást a szakmai előrelépésükben, vagy hogyan tüntessék fel az önéletrajzukban az ösztöndíjas tapasztalataikat. Ezért a tanítási modulok kidolgozásakor külön figyelmet fordítottak a mobilitási időszakot követő tevékenységekre is – magyarázta Golubeva Irina. Például a hallgatók pecha-kucha-szerű előadást tartanak a kiutazó hallgatók számára, ennek során reflektálni

tudnak a kiutazás előtti „önmagukra”, valamint az Erasmus élményeik közötti hasonlóságokra és különbségekre is.

Az oktatási tananyagok, a módszertani kézikönyv és az órávázlatok bárki számára elérhetőek a projekt honlapján. A tananyag összeállításakor a szerzők törekedtek a feladatok jó adaptálhatóságára, hogy azok bármelyik földrész bármely felsőoktatási intézményében megállják a helyüket – és a kiadás óta használják is az Európán kívüli térségekben.³

A veszprémi Pannon Egyetemen Interkulturális Kommunikáció kurzust indítottak mind a magyar, mind a külföldi hallgatók számára, akik 14 héten keresztül tapasztalhatják meg az interkulturális kommunikáció lehetőségeit és buktatóit, hogy aztán neki-vághassanak a nagy útnak...

BARTA EDIT
Tempus Közalapítvány,
Kommunikációs egység

1 Golubeva, I. (2003). Interkulturális kompetencia – túl a sztereotípiákon. In: Kiss, E. (Ed.) Interdiszciplináris pedagógia és a tudás társadalma. II. Kiss Árpád Emlék-konferencia előadásai, 2001. november. Debrecen: Debreceni Egyetem Neveléstudományi-szék, 209-218.

Dervin, F. (2009). The Others as impediments to 'integration' into Finnish society: the case of exchange students in higher education. Research on Finnish Society. Vol. 2 (2009), 19-27.

Holmes, P. and G. O'Neill (2012). Developing and evaluating intercultural competence: Ethnographies of intercultural encounters. International Journal of Intercultural Relations. Vol. 36/5, 707-718.

2 Byram, M. and G. Zarate (1997). Defining and assessing intercultural competence: Some principles and proposals for the European context. Language Teaching. Vol. 29, 14-18.

Dervin, F. (2008). Métamorphoses identitaires en situation de mobilité. Turku: University of Turku, Humanoria.

Anquetil, M. (2006). Mobilité Erasmus et communication interculturelle. Bern: Peter Lang.

3 Például Portland State University Alkalmazott Nyelvészeti Tanszékén, Professzor Kimberly Brown és Dr. Alissa Hartig.

Elképzelted már, hogy milyen lenne külföldön tanulni néhány hónapot, de nem mersz belevágni? Szívesen töltenéd a szakmai gyakorlatodat nemzetközi környezetben, ám bizonytalan vagy, vajon megállná-e a helyed?

Személyiségtesztünk segítségével megtudhatod, hogy milyen a nemzetközi felkészültséged, hogy mi mindent hozhatnál ki magadból egy ösztöndíjas félév segítségével!

Ha pedig már haza is tértél, fedezd fel interkulturális készségeidet és csillogtasd meg őket a munkakeresés során!

A személyiségtesztet a Tempus Közalapítvány honlapján találod:

www.tka.hu > Hallgatóknak > Erasmus+ > Teszteld az interkulturális készségeid!

INTERKULTURÁLIS TAPASZTALATOK A GYAKORLATBAN ERASMUS+ TÖRTÉNETEK

Az Erasmus+ programban szerzett tapasztalatok között mind a szakértők, mind a résztvevők gyakran emelik ki az interkulturális készségek fejlődését. Ez elsősorban a különböző kultúrákban jellemző viselkedésformák megismerését jelenti. Az interkulturális élmények sokfélék lehetnek, a nyilvánvaló különbségek felfedezésétől (pl. ruházkodás) az eltérő hétköznapi szokásokon keresztül (pl. kávézás) a társadalom egészét átható központi kérdésekig. Az alábbiakban ilyen történeteket mutatunk be.

A LAPÁTOLÁS MÓDSZERTANA

„A nap végén odajött hozzám egy úr, hogy segítenék-e neki ellapátolni egy nagyobb földkupacot. Elkezdtem csinálni, de leállított és megmutatta, hogyan kell, ha nem akarom terhelni a hátam és a gerincem. Ez egyébként elgondolkodtató. A németek odafigyelnek ezekre a dolgokra. Lehet, hogy nálunk, Magyarországon is meg lehetne előzni így sokak hát- és gerincproblémáját?”

Kelemen Márk, Székesfehérvári Belvárosi I. István Középiskola – Németország 2014, Erasmus+ szakképzési mobilitás (részlet a diák munkanaplójából)

REGGELI RITUÁLÉ

„Meghökkenő volt számomra, ahogy szervezik az életet. Minden reggel beszélgetéssel indítják a napot az osztályban: a gyerekek elmondhatják, mi történt velük otthon, és már reggel kibeszélhetik magukból az élményeiket. Mindezt általában le is írják egy kis naplóba. Ez egy feszültségoldó, hangulatkeltő napkezdő rituálé.

Hetente egyszer pedig úgy kezdik a napot, hogy az iskola minden osztálya és tanára együtt énekel, külön az alsósok és a felsősök. Hangszerekkel is kísérik mindezt, a zeneterápiás tanár például zongorázott. Általában elmondható, hogy szeretnek énekelni, és a zenei oktatás is nagyon fontos Izlandon.”

Klómer Georgina, Mozgásjavító Óvoda, Általános Iskola, Szakközépiskola, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és Kollégium – Izland 2015, Erasmus+ köznevelés, tanári mobilitás

KÁVÉ ÉS CUKOR

„Az első nap a kapcsolattartóm udvariasan megkérdezte, hogy kérek-e kávé. Érezni lehetett, hogy ez teljesen idegen feladat a számára, mert ott mindenki nagyon önálló, és elvárják a külföldiektől is, hogy a saját életüket kézben tartsák. Kértem cukrot is, mire a kapcsolattartóm visszakérdezett, cukrot? Elkezdte nyitogatni a szekrényeket, fiókokat, körbenézett mindenhol, majd közölte, hogy nagyon sajnálja, de nincs cukor, mert mindig feketén isszák a kávé.”

Tóth Adrienn, Mozgásjavító Óvoda, Általános Iskola, Szakközépiskola, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és Kollégium – Norvégia 2015, Erasmus+ köznevelés, tanári mobilitás

CSENDES ELVONULÁS

„Ami még számomra érdekes volt, az a kápolna... A helyiség a kórház egyik szegletében van, ahová a hozzátartozók kicsit elvonulhatnak gyászolni, imádkozni. Egy családtagunk, ismerősünk elvesztése mindenki számára nagyon nehéz, és szerintem kicsit mindenki megkönnyebbül, ha van egy hely, ahová elvonulhat, hogy gyászolja azt, akit elveszített. Ebben a teremben szinte minden valásnak ki van alakítva egy kis zug, és teljesen hangszigetelt, ha az ajtó csukva van, semmi nem szűrődik be a terembe, békésen, nyugodtan töltheti az időt, aki bent tartózkodik.”

Domokos Renáta, BVHSZC Raoul Wallenberg Szakközépiskolája és Szakiskolája – Hollandia 2014, Erasmus+ szakképzési mobilitás (forrás: http://hollandia2014.blogspot.hu/2014_11_04_archive.html)

HANGERŐ

„Olyan hangosan beszéltek az emberek, hogy az elején többen is azt hittük, mérgesek ránk vagy hogy veszekednek éppen. De pár nap után hozzászoktunk, hogy itt ez normális. Egyszer a diákcsoporttal hangoskodtunk az egyik étteremben, itthon ez már biztosan rendbontásnak

minősült volna, ott viszont nem is foglalkoztak velünk.”
Szabó Zsófia és Róka Fanni, Magyar-Angol Tannyelvű Gimnázium és Kollégium – Görögország 2016, Erasmus+ köznevelés, diákmobilitás

TISZTELET

„Minden tanteremben Atatürk képe fogad, a diákok tiszteletteljesen felállnak és köszönnek. Sokkal erősebben jelen van a tanár iránti tisztelet, hiszen tőle tanulnak. Olyan is történt egyszer, hogy egy tízéves gyerek kezét akart csókolni – én elkaptam volna a kezem, de a kollégák jelezték, hogy itt ez a szokás, az idősebbek felé így fejezik ki a tiszteletet.”

Varga József, Kaposvári Egyetem – Törökország 2015, Erasmus+ felsőoktatás, oktatói mobilitás

CSAPATMUNKÁ

„A közös feladatoknál nagyon meglepett, hogy minden munkafázisnál együtt döntöttük el, melyik irányba menjünk tovább, a csoport minden tagja elmondhatta a véleményét. Még az ecset vastagságát is közösen szavaztuk meg. Ez sokszor nagyon lelassította az előrehaladást, ugyanakkor jó érzés volt, hogy meghallgattak minket is. Úgy éreztem a többi nemzet tapasztaltabb csapatmunkában, mint mi

voltunk, ebben kétségtelenül van mit fejlődni a magyaroknak.”

Szalontai Viktória, Pécsi Szín-Tér Egyesület – Írország 2016, Erasmus+ Felnőtt tanulási mobilitás

Minden nyelvnek megvannak a maga klasszikusan félreérthető szavai, amelyek komoly fejtörést okoznak nyelvtanuláskor, és furcsa szituációkba keveredhetünk, ha rosszul használjuk őket. Sokan összekeverik például az angol both/boat, az ID/idea vagy a flour/flower párosokat.

Nyelvtanuláskor fessetek képet gondolatban az adott szavakról, szituációkról, hisz ha képet kapcsoltok egy-egy fogalomhoz, könnyebben tudjátok memorizálni azokat. Sokat segíthet, ha megtaláljátok a logikát a szavakban, vagy témakörök szerint tanuljátok meg a kifejezéseket. Ha pedig mégis eltévesztitek, nevessetek egy jót rajta!

Milyen Magyarországon külföldi tanárnak lenni?

„Újdonság számomra, hogy Magyarországon vannak osztályfőnökök, és hogy nagyon közeli kapcsolatba kerülnek a diákjaikkal, segítik őket, mintha a szüleik volnának. Itt a tanár és diák barátok lehetnek a Facebookon, Franciaországban ez szóba sem jöhetne. Tetszik ez a közvetlenség. A legszokatlanabb esemény számomra a magyar iskolában a szalagavató. Még az érettségi vizsgák teljesítése előtt megünnepelni a középiskola befejezését, a legfurcsább dolog, amit itt tapasztaltam.”

Marion Virányi-Fontan, volt Erasmus hallgató, jelenleg Magyarországon élő franciatanár

Mit jelent külföldön pontosnak lenni? Megfigyelni és kitapasztalni az emberek időhöz való viszonyulását egyszerűbb, mint gondolnánk, alkalmazkodni hozzá viszont annál nehezebb. Azt tanácsoljuk, adjatok magatoknak időt, hogy ráérezzetek!

Összeállította: ARANY ANETT és PÉCZELI ZSUZSANNA
Tempus Közalapítvány, Kommunikációs egység

MULTIKULTI MUNKAHELYEK: előny a nemzetközi tapasztalat

Nyitottak, együttműködők, önállóak, kreatívak és határozottak. A kiváló nyelvtudás mellett általában ezek a készségek jutnak a munkáltatók eszébe azokról a magyar fiatalokról, akik néhány hónap, esetleg több félévnnyi külföldi ösztöndíj, gyakornokoskodás vagy munkatapasztalat után keresnek itthon munkát.

NYITOTTAN AZ ÚJDONSÁGOKRA

Gyakran az egyetemi diplománál is többre tartják a toborzással foglalkozó szakemberek, ha a jelentkezők önéletrajzában azt látják: multikulturális tapasztalata van. „A külföldi gyakorlat nemcsak a szakmai ismeretek megszerzése és a nyelvtudás palérozása végett fontos, de a mindennapi munkavégzésben is segít. Erősíti az együttműködési és kommunikációs készségeket, ha egy fiatal megtanulta más kultúrában is megállni a helyét” – véli Emri Zsuzsanna, a KPMG Hungária Kft. HR-igazgatója. Szerinte már az önállóság megtapasztalása miatt is fontos, hogy a pályakezdők eltöltsenek egy kis időt külföldön, azzal ugyanis magabiztosabbak lesznek, ráadásul a friss, innovatív gondolkodás is jellemző lesz rájuk. „Ez fejleszt a nyitottságot az ismeretlen és újszerű dolgokra is” – véli Emri Zsuzsanna, hozzátéve, hogy cégük kifejezetten keresi az effajta szemléletű szakembereket, akik jellemzően több nézőpontból képesek közelíteni egy-egy probléma megoldásához.

Nem véletlen, hogy a KPMG előszeretettel küldi ki a dolgozóit rövidebb vagy hosszabb időre külföldi projektekre. Náluk nem furcsa, hanem adott a nemzetközi környezet, a budapesti irodában is soknemzetiségű a csapat – mondják. Sokan dolgoznak nemzetközi projekteken, ahol külföldi kol-

legáikkal vagy ügyfelekkel kell hatékonyan együttműködniük. A cégnél mobilitáshoz kapcsolódó programok is vannak, melyek az üzleti projektekhez kapcsolódó szaktudás megszerzését célozzák, vagy a nemzetközi projekt szakemberigényét garantálják, és arra is van lehetőség, hogy ha valaki olyan élethelyzetbe kerül, hogy más országban akar élni – például a házastársa munkája miatt –, akkor elhelyezkedhet a világ több mint 155 országában működő KPMG-irodák valamelyikében.

HOSSZÚ TÁVÚ ELŐNYÖK

„A nemzetközi munkatapasztalattal rendelkező jelöltek nyelvtudása általában versenyképesebb, mint azoké, akik itthon szereztek nyelvvizsgát” – mutat rá a külföldi gyakorlat legnyilvánvalóbb előnyére Vitáris Anetta, a ManpowerGroup Solution Kft. RPO (Recruitment Process Outsourcing) igazgatója, aki szerint különösen akkor sok a pozitívum, ha a jelölt az időt nem mosogatással, hanem valódi szakmai gyakorlattal töltötte. „Ha pedig több helyen dolgozott több hónapot, az maga a siker” – fogalmaz. „Aki ugyanis képes volt dönteni arról, hogy külföldi gyakorlatra vagy ösztöndíjra jelentkezik, az nyilván képes volt a kellemetlenségeket is vállalni, a költöztetést, a beilleszkedést, a sok-sok új impulzust, vagyis nyilvánvalóan komoly tapasztalatokat

szerezett. Megismerte, milyen például német vagy angol munkaközösségben dolgozni. Az ilyen jelöltek nyitottak, mobilak, felfedezők, általában pedig intelligensebbek is. Másként élnek Budapesten is, nem zavarja őket, ha ki kell lépniük a komfortzónájukból” – mondja a szakember. A hosszabb távú előnyök számszerűsíthetők, amire az Európai Bizottság felmérése is rámutat: a korábbi Erasmus ösztöndíjasok között például 50 százalékkal alacsonyabb a tartósan munkanélküliek száma, mint a kizárólag hazai képzésben résztvevőknél, a tanulmányok befejezése után öt évvel pedig 23 százalékkal kevesebb köztük a munkanélküli.

A külföldi munka során azt is meg lehet tanulni, hogy a különböző kultúrákban miként kezelik a hierarchikus viszonyokat. Például vannak olyan országok, ahol a főnökök soha nem illik ellentmondani, de akadnak olyanok is, ahol ez egyenesen elvárás. „A magyarok általában nem ilyenek, ezért ha valaki ezt megtapasztalja, építő javaslataival, kritikáival segítheti majd a hazai munkahelyén magát a szervezetet, vagy egy-egy projektet” – mondja Vitáris Anetta, aki szerint Magyarországon nehéz megtanulni a self-marketinget is, így ennek gyakorlásában szintén sokat segíthetnek a külföldi tapasztalatok. „Nagyon fontos, hogy az ember tudja, milyenek a képességei, miben jó és milyen eredményeket ért el, és hogy ezeket a saját érdekében tudassa is környezetével” – indokolja.

BÁBELI ZÚRZAVAR

A multikulturális munkahelyeken időnként nem egyszerű a kommunikáció, már csak azért sem, mert házon belül nem egységes a nyelvtudás. „Előfordult, hogy egy megbeszélésen megkértük egymást, mindenki inkább írja le, mire gondol, annyira más volt a francia, a skót és a portugál kolléga angol kiejtése” – mesélte egy szolgáltatóközponti dolgozó.

Az ssc-k (shared service center) száma dinamikusan nő Magyarországon. A több mint 80 hazai szolgáltatóközpontban ma már csaknem 40 ezren dolgoznak, s akadnak olyan cégek, ahol az alkalmazottak 20 százaléka külföldi. Gyakran fordulnak meg itt olyan fiatalok, akik Erasmus programban vettek részt, s Európa valamelyik országában töltöttek el egy-két félévet. „Az ő profi nyelvtudásuk, magabiztosságuk, határozottságuk előnyt jelent az itthoni munkákban, de sajnos gyakran visszavágynak külföldre” – mondja Szmolinka Zsolt, a Debrecenben működő Merlin-IT Hungary Informatikai Rendszer Támogató Szolgáltató Kft. cégvezetője. Tapasztalatai szerint, akinek már jobban kinyílt a világ, annak egy call center beszűkülést jelent, így sokáig nem marad meg egy effajta hazai munkahelyen.

A szolgáltatóközpontokban az egyes ügyfeleket kiszolgáló csapatok sokszor többnemzetiségű tagokból állnak, így egy-egy projekt során előfordulhat, hogy együtt kell dolgozni például török, holland, spanyol

és indiai munkatársaknak. „Ilyenkor nagyon gyorsan meg lehet tapasztalni a kultúrák közötti különbségeket. Van, ahol tiszteletlenségnek számít nemet mondani, ezért mindenre igennel válaszolnak még akkor is, amikor pontosan tudni lehet, hogy egy hátridő betarthatatlan. Aztán akadnak olyan kultúrák, amelyekben személyes kapcsolat nélkül nem lehet üzletről beszélni, másutt viszont épphogy a távolságtartásnak van fontos szerepe. Vannak nemzetiségek, amelyeknél természetes, hogy hangosabban beszélnek, míg másoknál az a mindennapos dolog, hogy késnek. Ezek a tapasztalatok nagy előnyt jelentenek akkor, amikor valaki nemzetközi környezetben vagy külföldön szeretne később munkát vállalni” – mondja Vitáris Anetta. „Ilyen helyzetben fontos, hogy a többiek alkalmazkodni tudjanak, elfogadók legyenek. A csoportvezetőnek pedig többek között azt is el kell viselnie, hogy például az olasz kollégák sosem jönnek vissza a kávézásból húsz percnél korábban.” Mindez nyitottságot, elfogadást és átlagon felüli alkalmazkodóképességet igényel – ami a nemzetközi tapasztalattal rendelkező munkatársakban legtöbbször meg is van.

TÓTH ILDIKÓ
újságíró

A külföldön szerzett tapasztalat bemutatására érdemes használni az **Europass dokumentumokat**. Az Europass mobilitási igazolvány az európai országok valamelyikében folytatott szakmai gyakorlatok, tanulmányok vagy önkéntes munka során megszerzett készségek és kompetenciák igazolására szolgáló, egységes formátumú dokumentum.

További információ: www.europass.hu

INTERKULTURÁLIS KOMMUNIKÁCIÓS KÉSZSÉG – LÉPÉSELŐNY A MUNKAERŐPIACON

Ma már elengedhetetlen, hogy a munkavállalóknak legyenek interkulturális ismereteik. Így tudjuk megérteni, hogy a különböző kultúrákból, más-más szemlélettel és értékítéllettel érkező emberek hogyan viszonyulnak a munkavégzéshez, az üzletkötéshez és egyáltalán a kommunikációhoz.

Milyen interkulturális készségekre van ehhez szükség? Mit várnak el a munkáltatók? Hogyan készítheti fel a felsőoktatás a végzeteket a multikulturális környezetben történő sikeres munkavégzésre? Ezekről a kérdésekről beszélgettünk Dr. Pál Ágnessel, a Budapesti Gazdasági Egyetem Kereskedelmi, Vendéglátóipari és Idegenforgalmi Kar Turizmus-Vendéglátás Szaknyelvi Intézeti Tanszékének oktatójával, a jelenleg futó ICCAGE (Intercultural Communication Competence: an Advantage for Global Employability) című Erasmus+ KA2 Stratégiai Partnerség projektjük kapcsán.

Honnan közelítetek meg az interkulturális kommunikációs készségek fejlesztését?

Az interkulturális kommunikáció mint tudományterület folyamatosan fejlődik, illetve egymás mellett léteznek az ún. esszencialista (a kulturális különbségekre fókuszáló) és nem esszencialista (a másságot nem előtérbe helyező) megközelítések. Az utóbbi kategóriába tartozik Michael Byram, aki a különböző nemzetiségű, illetve eltérő kulturális és társadalmi háttérű emberek közötti hatékony interakcióhoz szükséges készségek elsajátítását tartja az interkulturális kommunikáció elsődleges céljának. Azt hiszem, nagyon kevésbé megkérdőjelezhető, hogy ez az egész oktatásban, így a felsőoktatásban is különleges jelentőségű. Ehhez szükséges a hallgatók kritikai gondolkodásának fejlesztése is, ami nekünk, egyetemi és főiskolai oktatóknak fontos felelősségünk.

Mi motivál téged személyesen ezen a területen?

Hallatlanul izgalmasnak tartom például, hogy miként lehet fejleszteni a kommunikációs készséget a kulturális különbségek áthidalásá-

nak érdekében. Spanyol szaknyelvet oktatóként pedig nagyon fontos számomra, hogy a nyelvi kurzusokon nagy hangsúlyt kapjon a hatékony kommunikáció fejlesztése.

Miért kezdtetek el ezzel a témával foglalkozni?

A tanszékünkön mindig is nagy hagyománya volt a folyamatos módszertani megújulásnak, és az utóbbi években több kézzelfogható eredményt is hozott ez a folyamat. Ennek köszönhetően 2013-ban Európai Nyelvi Díjat is nyertünk. A program egyik alappillére már akkor is a tréning formájában bevezetett interkulturális kommunikációs képzés volt, legutóbbi büszkeségünk pedig a most tavasszal elnyert Felsőoktatás Nemzetközi Fejlesztéséért Díj. Nemcsak én, hanem kollégáim és külföldi partnereink is folyamatosan azon törjük a fejünket, hogy mi az, amire a hallgatóinknak leginkább szüksége lenne.

Mi a projekt célja?

A projekt elnevezése ICCAGE (Intercultural Communication Competence: an Advantage for Global Employability) utal arra, hogy a mi korunk az ICC, vagyis az interkulturális kommunikáció kora, de jelzi azt is, hogy az interkulturális kommunikációs készséget versenyelőnynek gondoljuk a végzett hallgatók foglalkoztatásánál.

A projektben részt vevő felsőoktatási intézmények egy részében, így nálunk is, már jó ideje bevezettük az interkulturális kommunikációt mint tantárgyat. A projektben egyrészt szeretnénk megújítani a létező interkulturális kommunikációs kurzusainkat, elsősorban úgy, hogy **a hallgatók olyan feladatokat is kapnak, amelyet más országok felsőoktatási intézményeinek hallgatóival együttműködve kell megoldaniuk.** Másrészt a szaknyelvtanításba beilleszthető interkulturális készséget fejlesztő modulokat szeretnénk kidolgozni, elsősorban turizmus-vendéglátás, illetve üzleti angol és spanyol szaknyelvet tanuló egyetemisták számára.

Hogyan készítettétek elő? Hogyan mértétek fel, hogy mire volna igény?

Már a pályázatunk benyújtását megelőzően készítettünk egy kisebb nemzetközi felmérést valamennyi partner részvételével mind oktatók, hallgatók, mind pedig munkáltatók körében, hogy meggyőződjünk arról, vajon az ötletünk valóban releváns-e. A megvalósítás első szakaszában pedig annak érdekében, hogy valóban létező problémákra reflektáljunk, és beépítsük a korábbi jó gyakorlatokat, mélyinterjúk készültek oktatókkal és munkáltatókkal a részt vevő országokban (Csehországban, Portugáliában, Spanyolországban és Magyarországon). Ezen túlmenően, létező tananyagokat és megvalósult projekteket tekintettünk át, ezekről a többi résztvevő számára

recenziót készítettünk, majd tapasztalatainkat egy közös beszámolóban összegeztük.

A munkáltatói interjúkban többek között arra a kérdésre kerestük a választ, hogy a frissen végzett hallgatóknál az interkulturális kommunikációs készség területén és ahhoz kapcsolódóan milyen hiányosságokat tapasztalnak. **A munkáltatók válaszai alapján összeállítottunk egy listát az elvárt készségekről és tudásról, valamint arról, hogy mit kell a hallgatókban tudatosítani, és milyen személyes tényezőket kell figyelembe venni.** Példákat kaptunk kommunikációs félreértésekre, nemzetközi cégeknél a kulturális sztereotípiákon alapuló gondolkodás hátrányaira, de szembejövő módon többen emelték ki az interkulturális kommunikációs készség kapcsán a végzett hallgatók kezdeményező-készségének hiányát is, illetve a rugalmasság kérdését.

Milyen elvárt készségeket említettek a munkáltatók?

Első helyen szerepelt a hatékony kommunikációs készség, az együttműködésre/kollaborációra való képesség, és a tanulási képességek. Többen említették (sok egyéb mellett) az adaptációs képességet, az idővel való gazdálkodás képességét, a konfliktus- vagy problémamegoldó képességeket vagy az ún. aktív figyelmet. A munkáltatók fontosnak tartják, hogy a fiatal munkavállalók legyenek tisztában azzal, hogy különböző értékrendek léteznek, és hogy a kulturális háttér döntően befolyásolja a kommunikáció módját. A személyes tényezők között említették az önbizalmat, az önérvényesítő képességet, a rugalmasságot, az érdeklődést vagy kíváncsiságot.

Miből fakadnak a leggyakoribb kommunikációs félreértések?

A kommunikációs félreértések forrásául elsősorban a nem megfelelő nyelvtudás és az elégtelen háttértudás szolgál, amely több mindentől fakadhat. Például a munkavállalók nem rendelkeznek elegendő tényszerű ismerettel az üzleti partnerek vallásáról, országuk politikai helyzetéről, vagy nem ismerik az adott kultúrában a viselkedést meghatározó egyéb kulturális tényezőket, pl. a hierarchia szerepét, a nemi szerepeket, a tiszteletadás módjait, a kommunikáció direktségét, a munkához való viszonyt. Az is általános tapasztalat, hogy a sztereotípiákra épülő gondolkodás, a túlzott előfeltételezések gátolják egymás megértését.

Milyen tevékenységek valósulnak meg a projektben?

A korábban említett felméréssel kezdődött a munka, majd egy közös továbbképzésen vett részt a négy intézményből összesen 17 oktató,

„A munkáltatók fontosnak tartják, hogy a fiatal munkavállalók legyenek tisztában azzal, hogy különböző értékrendek léteznek, és hogy a kulturális háttér döntően befolyásolja a kommunikáció módját.”

ahol elsősorban a telekollaborációs projektek módszerével ismerkedtünk meg alaposabban. Ez az együttgondolkodás lehetővé tette, hogy megalapozzuk a projekt következő fázisát, a közös tananyagfejlesztést. Ennek keretében jelenleg olyan modulokat dolgozunk ki, amelyek a felsőoktatásban reményeink szerint nemzetközi szinten is felhasználhatóak, akár önálló interkulturális kommunikációs kurzusok, akár idegen nyelvi, illetve szaknyelvi kurzusok keretében, hiszen az angol és a spanyol nyelvre mint lingua francára épülnek. A következő évben a kidolgozott modulok kipróbálására, a tapasztalatok alapján esetlegesen átdolgozásukra, majd bevezetésükre kerül sor a részt vevő intézményekben.

Két nagyobb szabású disszeminációs rendezvényt is tervezünk: a projektzáró nemzetközi konferencia 2017-ben Prágában lesz, ezt megelőzően pedig nálunk, a Budapesti Gazdasági Egyetemen tartunk egy nemzetközi szakértői szemináriumot 2016. júniusában. Itt elsősorban hazai és külföldi oktatókkal tudjuk megosztani az első projekteredményeket, de szeretnénk mi is tanulni a résztvevőktől, akik közül többen mutatnak be az interkulturális kommunikáció területéről saját jó gyakorlatot, illetve beszámolnak a kutatási eredményeiről.

Az interjút készítette: CSERNOVITZ ADÉL

Tempus Közalapítvány, Tudásmenedzsment csoport

A projekt címe:

ICCAGE (Intercultural Communication Competence: an Advantage for Global Employability)

A megvalósulás formája és időtartama:

KA2 Stratégiai Partnerség (2015-2017)

A BUDAPESTI GAZDASÁGI EGYETEMEN a projekt szakmai vezetője:

Kovátsné Dr. Loch Ágnes, koordinátora: Dr. Pál Ágnes

Részt vevő intézmények:

Prágai Műszaki Egyetem (koordinátor), Budapesti Gazdasági Egyetem, Instituto Politécnico de Castelo Branco (Portugália), Leóni Egyetem (Spanyolország)

A projekt honlapja:

<http://iccageproject.wix.com/presentation>

TEMPUS KÖZALAPÍTVÁNY: 20 ÉVE AZ OKTATÁS ÉS KÉPZÉS FEJLESZTÉSÉÉRT

A Tempus Közalapítvány az elmúlt két évtizedben számos tevékenységgel járult hozzá a hazai oktatás és képzés fejlesztéséhez. Az elért sikerekben kiemelkedő szerepük van a pályázóknak, résztvevőknek is, akik a megvalósult projektek által színesebbé tették a tanórákat, életre szóló élményekkel gazdagították a diákokat és a tanárokat, valamint hozzájárultak az intézmények nemzetközi versenyképességének növeléséhez.

▶ Önnek is van egy története az elmúlt 20 évről? Össza meg velünk! Felhívásunkat keresse a magazin utolsó oldalán! Élménybeszámolókkal, a 20 éves Tempus Közalapítvány életének legfontosabb eseményeivel, meghatározó személyiségeivel és kiemelkedő eredményeivel kapcsolatos információkért és érdekességekért keresse fel honlapunkat! www.tka.hu >> 20 éves a Tempus Közalapítvány A Pályázati Pavilon következő számában részletesen foglalkozunk a témával.

20 ÉVNYI FOLYAMATOS PÁLYÁZTATÁS (A FELSŐOKTATÁS, A KÖZNEVELÉS, A SZAKKÉPZÉS ÉS A FELNÖTT TANULÁS TERÜLETÉN)

165 EZER FŐ NEMZETKÖZI TAPASZTALATSZERZÉSE

310 MILLIÓ EURÓ PÁLYÁZATI TÁMOGATÁS

15 000 MEGVALÓSULT PROJEKT

20 ÉVES A TEMPUS KÖZALAPÍTVÁNY

Eredmények és hatások a pályázók szemével

Leonardós mesterek

Az Építési Vállalkozók Országos Szövetsége 1998 óta vett részt a Leonardo programban. Tanártovábbképzésekre, tanulmányutak szervezésére, illetve fiatal dolgozók külföldi szakmai gyakorlatára pályáztak, 2011-ben és 2014-ben pedig mobilitási tanúsítványt is elnyertek. Jelenleg egy kőműves tehetséggondozó program megvalósításán dolgoznak, amely a korábbi leonardós tapasztalataikra épül. Az elmúlt csaknem 20 évről Pete Zoltánnal, az ÉVOSZ ügyvezető igazgató-helyettesével beszélgettünk.

Melyik volt a legemlékezetesebb projektjük?

Mindegyiknek megvolt a maga érdekessége, erénye. Több száz tanár és oktató vett részt a továbbképzéseinken, és nagyszerű érzés volt látni az elégedettségüket. A német duális képzés fontos elemét jelentő, de sajnos a hazai képzésből hiányzó, ún. üzemen kívüli gyakorlati képzőközpontok felszereltsége, az ott folyó oktatás magas szakmai színvonala, valamint az oktatók felkészültsége és kiváló pedagógiai érzéke a továbbképzések résztvevői számára élvezetessé és emlékezetessé tették a projekteket, és a kollégák szinte „kikövetelték” az újabbak szervezését.

A fiatal dolgozók programjaiban pedig mindig akad egy-két rendkívüli személyiségű résztvevő. Esetükben öröm látni, hogy a projektek adta lehetőségekből milyen sokat tudnak profitálni. Az elmúlt évek egyik legnagyobb eredménye a francia Les Compagnons du Devoir-rel megvalósított együttműködés, melynek köszönhetően sokan kint tanultak tovább, és a Compagnon, azaz a mester címet is megszerezték.

Melyek voltak a legnagyobb sikereik az elmúlt 20 évben?

Büszkeséggel töltött el, amikor a külföldi gyakorlat során elsajátított többlettudásnak köszönhetően egy-egy fiatal jó eredményt ért el a szakmai versenyeken. 2015-ben például a WorldSkills versenyek történetében először kaptak aranyérmet magyar asztalosok, akiknek szakmai felkészítésében az egyik korábbi leonardósunknak kulcsszerepe volt.

A hazai és külföldi elismerések mellett sikernek könyvelem el, hogy nemzetközi tapasztalataink alapján kőművesek és ácsok számára gyakorló munkafüzeteket készítettünk, melyeket számos iskolában alkalmaznak. A német tapasztalatok pedig hozzásegítettek, hogy összeállítsuk a szárazépítő szakma SZVK-ját (Szakmai és Vizsgakövetelmények), és önálló szakmaként ismertessük el.

Milyen hosszú távú hatásai vannak ezeknek az együttműködéseknek?

A fiatal dolgozók estében jó néhányuk élete teljesen más irányba haladt tovább: szakmailag sokkal sikeresebbek és elégedettebbek

lettek. Akik a Compagnon mesterképzését végigcsinálták, egészen más lehetőségekhez jutottak. Tudásuk és képességeik alapján magas színvonalú szakmai munkákat tudnak vállalni, és hazatérve sikeres vállalkozóként dolgoznak.

Habár a tanárok és oktatók esetében ilyen közvetlen hatásról nem beszélhetünk, a kollégák tudása és szemléletmódja is tovább fejlődött, és az új ismereteket oktatói munkájukban nagyszerűen tudják hasznosítani. A külföldi továbbképzéseknek köszönhetően egy jól működő „hálózat” jött létre a partner intézmények között, és számos olyan szakmai és baráti kapcsolat alakult ki, ami hosszú távon fennmaradt.

Koordinátorként mik a legfontosabb élményei és tapasztalatai?

Projektjeinkből magam is nagyon sokat profitálhattam. Számos külföldi partnerrel, köztük a fiatalokat fogadó építési vállalkozókkal, illetve a különböző gyakorlati képzőközpontok munkatársaival ismerkedhettem meg. Emellett a tanártovábbképző projektek során számos, szakképzést érintő, a tanárokat és oktatókat foglalkoztató problémáról szereztem tudomást, ami a szakmai munkámhoz is hasznos segítséget nyújtott.

A Comenius mint motiváló erő

A Pápai Református Kollégium Gimnáziuma és Művészeti Szakközépiskolája 10 éven keresztül vett részt a Comenius programban. Foglalkoztak környezetvédelemmel, gasztronómiával, az európai identitás kérdéseivel és a mára eltűnőben lévő kézműves mesterségekkel. Négy iskolai együttműködési projektjük és két egyéni diákmobilitásuk koordinátora, Pitó Katalin mesélt az élményeiről és a tapasztalataikról.

Hogyan befolyásolták a projektek az intézmény életét?

A Comenius projektek emelték iskolánkban a francia oktatás színvonalát és népszerűségét, hisz a projektek mindegyikének munkanyelve a francia volt a munkanyelve.

Az iskolai együttműködési projektek ugyanakkor az egész intézményünk pedagógiai programjára hatással voltak. Sok tantárgy módszertanában megjelent a projekt-munka, melyet addig egyáltalán nem, vagy csak ötletszerűen használtunk. Iskolánk kapcsolatai erősödtek, sokszínűbbé váltak, hisz projektjeink mindegyike igényelte a helyi közösségek, vállalatok, oktatási intézmények vagy a régiók felsőoktatási intézményeinek részvételét a projektmunkában. Természetesen a nemzetközi kapcsolataink is erősödtek, mivel francia testvériskolánk mellett két holland, két erdélyi, egy felvidéki, valamint két olasz iskolával dolgoztunk együtt.

Milyen hatással voltak az együttműködések a diákokra és a pedagógusokra?

Diákjaink nyitottabbakká, önállóbbakká, magabiztosabbakká váltak, a tanárok nyelvtudása, módszertani készlete pedig jelentősen gazdagodott. Megtanultunk nemzetközi csapatokban dolgozni, miközben új szakmai és baráti kapcsolatokra tettünk szert. Idén nyáron pedig „Comenius esküvőre” vagyok hivatalos.

Melyik volt a legemlékezetesebb projektjük?

Számunkra az első projektünk volt a legemlékezetesebb, hiszen olyan régi mesterségeket ismerhettünk meg, melyek eltűnőben vannak, és sikerült iskolánk kapcsolatait szorossá tenni azzal a néhány kézműves mesterrel, akik még őrzik ezeket a hagyományokat.

Minek köszönhető, hogy újra és újra pályáztak?

Azért nyújtottunk be évről-évre új pályázatokat, mert a projektek nagyon pozitív ha-

tással voltak a részt vevő intézmények oktatási-nevelési rendszerére. Abszolút motiváló erőként működtek nemcsak a nyelvtanulásban, hanem általában az egész oktatási folyamatban, ugyanakkor lehetőséget adtak arra, hogy a hátrányos helyzetű diákokat motiváljuk, hiszen az utazások és a közös munka során szerzett élmények olyan dolgokat kínáltak számukra, amelyekre a Comenius nélkül nem lett volna lehetőségük.

Melyik volt a legnagyobb sikerük?

A projektekhez kapcsolódó legnagyobb sikerünk, hogy a francia oktatási minisztérium hivatalos okirattal ismerte el intézményünk és a francia Guy Moquet Líceum testvériskolai kapcsolatát. Ez egy nagyon fontos elismerés, melyet olyan intézmények kaphatnak meg, akik hosszasan és magas színvonalon dolgoznak együtt.

Összeállította: GYÖRPÁL ZSUZSANNA
Tempus Közalapítvány,
Kommunikációs egység

A FELSŐOKTATÁS NEMZETKÖZIESÍTÉSE

A Campus Mundi program 9,2 milliárd forinttal támogatja a magyar felsőoktatás nemzetközi versenyképességének fejlesztését a következő 5 évben. A 2016. január 1-jén indult program a hallgatói mobilitás elősegítését támogatja, illetve a felsőoktatási intézmények nemzetközi szerepének, elismertségének növeléséhez járul hozzá.

Tudásáramlás és tudásteremtés a Campus Mundi program segítségével

Az új program pályázati lehetőségeiről és az eddigi tapasztalatról kérdeztük **Bokodi Szabolcsot**, a Tempus Közalapítvány felsőoktatási vezetőjét.

A Campus Mundi program háromféle ösztöndíj-lehetőséget kínál: részképzést, szakmai gyakorlatot és rövid tanulmányutat. Melyik lehetőséget milyen státuszban lévő hallgatónak érdemes megpályáznia?

Inkább megfontolásokat mondanék ennek kapcsán. A résztanulmányokra vonatkozóan azt emelném ki, hogy az Európai Unió célkitűzéseivel összhangban kifejezetten támogatjuk a hallgatókat, hogy külföldön is tapasztalatot szerezzenek. Általános érvénnyel kimondhatjuk, hogy e formában legalább három hónap időtartamra érdemes készülni, mert ez az az időszak, amelynek mind szakmailag, mind a személyiség szempontjából megfelelő hozzáadott értéke lehet, és már az alapképzés második évétől tervezhető. Szakmai gyakorlat esetében azt érdemes mérlegelni, hogy mikorra van előírva kötelezően a tanulmányi időszak alatt. Ha nincs ilyen megkötés az intézményben, akkor az utolsó években tanácsos kiutazni, amikor már elég képzett a hallgató ahhoz, hogy eredményesen kapcsolódhasson be egy munkafolyamatba. A rövid tanulmányutakat magasabb fokú tanulmányok esetében javasolom, mivel összesen csak néhány száz kiutazásra van mód a projekt futamideje alatt. Itt ténylegesen csak a legkiválóbb és legnagyobb szakmai hozadékkal kecsegtető pályázatok támogatására nyílik mód.

Miben más a Campus Mundi, mint a legtöbb hallgató által ismert Erasmus+ program?

A fő különbség az, hogy szó szerint a világ bármely országába lehet pályázni. Emellett fontos üzenet, hogy csak a legkiválóbb hallgatók számára nyújt kiemelt lehetőséget: magasabb ösztöndíjat, mint az Erasmus+. Ugyanakkor fontos tudni, hogy a Campus Mundi programban is kötelező a küldő intézményben beszámítani a külföldi tanulmányokat, így az ösztöndíjas hallgatók idővesztés nélkül szerezhetnek nemzetközi tapasztalatokat.

Mit jelent pontosan a kiválóság a program vonatkozásában?

Érdemes arról tájékozódni, hogy helyi szinten, a saját szakján tanulókkal összevetve hogyan teljesít az ember, milyen eredményei vannak. Fontos eleme a pályázati rendszernek, hogy a saját intézményükön belül mérjük meg a hallgatók teljesítményét, az előzetesen bekért szakos átlaghoz viszonyítva. Ilyen módon biztos lehet abban egy nehezebb tudományterületen tanuló, formálisan rosszabb eredményekkel rendelkező hallgató is, hogy ugyanolyan jó esélye van elnyerni az ösztöndíjat kiválósági alapon, mint a nagyon magas szakos átlagot produkáló, magas tanulmányi eredménnyel rendelkező társa, mivel mindketten a helyi eredményekhez mérten kapják az ezért járó szakmai pontokat. Országos szinten sem vetjük össze az intézményeket és a szakokat, így biztosan méltányosan, a helyi körülményeket maximálisan szem előtt tartva születnek meg a támogatói döntések.

Csaknem ezeröttszáz pályázat született már az első körben. Mi lehet a sikeres pályázás titka?

A legelső szempont, hogy nem szabad az utolsó pillanatra hagyni a beadást, mert kapkodva könnyebben lehet hibázni. Már önmagában az sikeressé teheti a pályázatot, ha időben, akár a leadási határidő előtt két-három héttel elkezdünk vele foglalkozni, beszerezünk az igazolásokat. A pályázati űrlap egyszerű, áttekinthető, és az egész folyamat online történik, tehát nincs szükség semmilyen anyag postázására sem. Többletpont kapható, ha valaki a pályázat szempontjából értékelhető önkéntes vagy tudományos, szakmai (TDK, konfe-

rencia-részvétel, publikáció, stb.) tevékenységet végzett. Ha pedig ezt kiegészíti egy átgondolt, szakmailag is magas szintű, tanszéki jóváhagyásokkal ellátott munkaterv, akkor nagyon jó eséllyel indul a hallgató az ösztöndíjért.

Miért érdemes az egyetemeknek és a hallgatóknak részt venni a mobilitási programokban és a hozzájuk kapcsolódó nemzetköziesítéssel összefüggő lehetőségekben?

Maga a felsőoktatási mobilitás, a hallgatók „vándorlása” több évszázados hagyomány. Külföldi tapasztalatszerzésük ideje alatt, majd hazatérésük után mind intézményen belül, mind azon kívül olyan hatása van a mobilitásnak, ami tudást teremt és készséget fejleszt. Egyetemi szintről vizsgálva azt látjuk, hogy az intézmények státuszuknál fogva univerzálisak, azaz nem tudnak úgy működni, hogy ne lennének nyitottak a külvilágra: a tudásáramláshoz és a tudásteremtéshez ez hozzátartozik. Ehhez kapcsolódik aztán a szinergiák kiaknázása, a hallgatói szolgáltatások kiépülése, az oktatás-módszertani fejlesztés, melyekhez muszáj folyamatos kölcsönhatásban lenni a tágabb külvilággal. A mobilitási programok hozzásegítenek ehhez a nyitottsághoz. Minden intézmény maga választja meg, kivel kíván együttműködni, kik azok, akikkel szakmailag érdekes és érdemes lehet együttgondolkodni.

A Campus Mundi programot szinergiában tudjuk működtetni a Tempus Közalapítványnál megtalálható összes nemzetközi és hazai ösztöndíjprogrammal, így a program jelentős mértékben járul hozzá ahhoz az európai célkitűzéshez, hogy a végzett hallgatók 20 %-ának legyen külföldi tapasztalata.

Hallgatóként volt részed valamilyen ösztöndíjban? Van olyan tapasztalatod, amit tudtál kamatoztatni?

Én is voltam ösztöndíjas, 1997-ben Németországban, úgyhogy én is írtam tanulmányi tervet és egyeztettem a tantárgyaim beszámítását. A kinti egyetemen már voltak Erasmus hallgatók (ittthon akkor ez még nem volt ismert) én pedig, mint Tempus ösztöndíjas rengeteg szakmai szempontból is kiemelkedő szemináriumon vettem részt. Alapvetően európai uniós politikákat hallgattam, és ennek köszönhetően olyan „öreg rókákat” is hallottam előadást tartani, akik már akkor évtizedek óta e téma szaktekintélyei voltak, és egész más perspektívát tudtak közvetíteni. Azóta magam is ezen a területen dolgozom, így mindenkinek jó szívvel tudom ajánlani a külföldi ösztöndíjainkat!

Az interjút készítette: GÁLL BENEDEK BENCE
Tempus Közalapítvány, Kommunikációs egység

Mindehhez mit tesz hozzá a Campus Mundi? Hogyan érnek össze az évszázados hagyományok, a modern nemzetköziesítés és az Európai Unió hallgatói mobilitási irányzásai?

A Campus Mundi a legkiválóbb képességű hallgatók külföldi tapasztalatszerzését segíti: ezzel támogatjuk a hallgatói mobilitás természetes, évszázados folyamatát. A hallgatók hazatérve a tapasztalataikat meg tudják osztani, melyből le lehet vonni a megfelelő szakmai következtetéseket a felsőoktatási intézmény épülésére, továbbfejlesztésére vonatkozóan is. Felsőoktatási intézményeink olyan kapcsolatokat tudnak kiépíteni vagy „reaktíválni”, amire korábban finanszírozás hiányában nem volt mód, különösen Európán kívüli célországok esetében. Ez már a beadott pályázatokból is látható jelenség: minden kontinensre érkezett be pályázati szándék.

Az őszi pályázati forduló határideje:

- ▶ részképzés: **2016. szeptember 20.**
- ▶ szakmai gyakorlat és rövid tanulmányút: **2016. október 20.**

www.campusmundi.hu

A nemzetköziség a minőségi oktatás záloga

A nemzetköziesedés jóval többet jelent, mint a külföldi diákok Magyarországra vonzása – a minőségi oktatás záloga is egyben, de az ehhez vezető út minden felsőoktatási intézmény esetében más és más – tudtuk meg Dobos Gábortól, a Tempus Közalapítvány Study in Hungary egységének vezetőjétől.

A Campus Mundi program nemcsak ösztöndíjakat finanszíroz, de az egyetemek nemzetközi integrációjára, az ún. nemzetköziesítésre is legalább akkora hangsúlyt fektet. Hogy függ össze a kettő?

A hallgatói és oktatói mobilitás tulajdonképpen a nemzetköziesítés leginkább látványos, legismertebb szelete. Ezen kívül sok minden beletartozik még a nemzetközi dimenzióba: az intézményi partnerkapcsolatok, a hallgatói szolgáltatások vagy az intézményi munkatársak nyelvi és egyéb képzése. A Campus Mundi ennek az anyagi és egyéb kereteit bővíti tovább. Abban támogatja az intézményeket, hogy megtalálják a számukra legmegfelelőbb partnereket. Magyarország globálisan 4000 egyetemmel van kapcsolatban, erre tud építeni ez a program is.

Minden felsőoktatási intézmény előtt ismert az a kormányzati cél, amely szerint a jelenlegi 25 ezerről 40 ezerre kell növelni a külföldi hallgatók létszámát. Ehhez jön egy sor olyan feladat, ami egyébként is feltétele a kiváló oktatásnak: például a hallgatói szolgáltatások fejlesztése, az egyetemi munkatársak nyelvi képzése és a felsőoktatási intézmények önmenedzsementje. Ez jó néhány intézménynél rutin, de sok helyen még nem az. Ha mindez teljesül, akkor a mobilitás mértéke is növekszik, ami pedig a nemzetközi rangsorokban elfoglalt helyezéseken is látszik, vagyis emeli az intézmény presztízsét.

Miért éri meg az intézményeknek, hogy pénzt és időt fektessenek a „nemzetközi dimenzióba”?

Egyes kutatások szerint minden egyes külföldi diákba fektetett dollár négyszeresen térül meg. Elég, ha belegondolunk, hogy a Magyarországra érkező diákok az ösztöndíjért cserébe mi mindenre költenek itt-tartózkodásuk során.

Másfelől a friss szemléletek importja kiváló minőségbiztosítási eszköz is. Érinti a hallgatói adminisztrációt, az oktatás minőségét és az oktatásban alkalmazott módszereket is.

A régióban kiket lenne érdemes követnie Magyarországnak?

Itt vannak például az észtek. Szisztematikus építkezéssel kb. egy évtized alatt többszörözték a külföldi hallgatók részarányát. Ugyanakkor nincs univerzális recept, minden intézménynek saját magának kell „feltalálnia” magát. Más az útja egy tisztán orvostudományi egyetemnek és egy kis magánegyetemnek. De ugyanígy a CEU által megvalósított nemzetközi egyetemi profil sem feltétlenül működne az ELTE esetében.

A Tempus Közalapítvány mivel tudja segíteni a felsőoktatási intézményeket, hogy jobban megfeleljenek a nemzetközi követelményeknek?

A Campus Hungary programban több sikeres tevékenységet megvalósítottunk, amiket most a Campus Mundiban is folytatunk. Lesznek például szakértői műhelyek – legközelebb a hallgatói mentorrendszer lesz a téma. Folytatjuk a nemzetköziesítési tanúsítási eljárást is, ami a gyakorlatban azt jelenti, hogy külföldi és hazai szakértők segítségével kielemezzük, hogy magukhoz képest megadott minőségi szempontok alapján mennyit fejlődtek az egyes felsőoktatási intézmények a nemzetköziesítés terén. Szeretnénk hatékonyabban mérni a külföldi hallgatók véleményét is, ennek érdekében különböző kutatásokat végzünk.

Mindemellett továbbra is elvisszük és megmutatjuk a magyar felsőoktatást a nagyobb külföldi felsőoktatási vásárokon, ahogy tettük ezt a Campus Hungary programban is az elmúlt három évben. Tavasszal volt egy nagyobb kínai megjelenésünk, illetve ott leszünk a legnagyobb nemzetközi oktatási konferencián, a NAFSA-n is, amit idén május végén Denverben rendeznek.

A nemzetközi vásároknak van mérhető hallgatóvonzó hatása?

Egy-egy ilyen vásáron (ahol a legnagyobb nemzetek is részt vesznek) 9-10 százalék érdeklődik ténylegesen Magyarországra iránt, ami jó aránynak számít. Az utóbbi években növekszik és diverzifikálódik a külföldiek száma, egyre többen jönnek az EU-n kívülről is és főleg orvosképzésre. A továbbiakban szeretnénk azt is mérni, hogy hogyan tájékozódhatnak a diákok és miért pont Magyarországot választják.

Milyenek az eddigi visszajelzések ezekről tevékenységekről?

Egyöntetűen pozitívak és mindenki nagyon várja a folytatást is. Idáig leginkább a felsőoktatásban dolgozókat támogattuk többek között interkulturális, felsőoktatási marketing és honlapfejlesztési képzésekkel, melyeknek folytatását a jövőben is tervezzük.

Az interjút készítette: TOSSENBERGER TAMÁS
Tempus Közalapítvány, Kommunikációs egység

A FELSŐOKTATÁS SZOCIÁLIS DIMENZIÓJA

A felsőoktatási részvétel és hozzáférés kiszélesítésének folyamatát magában foglaló szociális dimenzió a nemzeti és az európai szintű felsőoktatási politika egyik központi témája. Ezt a kérdéskört járta körül a *Continuing EHEA reforms in Hungary* projekt keretében folytatott kutatás („A felsőoktatás szociális dimenziója – hátrányos helyzetű csoportok hozzáférése és részvétele a felsőoktatásban.”) Az Erasmus+ támogatással az EMMI és a Tempus Közalapítvány együttműködésében megvalósuló kutatás célja a nemzetközi tapasztalatok feltérképezése volt, valamint, hogy beazonosítsa a magyar felsőoktatásban résztvevő hátrányos helyzetű hallgatói csoportokat, és megvizsgálja belépési, illetve képzési életútjukat.

A szociális dimenzió nem egységes, egzakt fogalmi meghatározás, az egyes országok általában nemzeti sajátosságaiknak és az oktatáspolitikai hangsúlyoknak megfelelően kezelik a kérdéskört. A nemzetközi tapasztalatok szerint a legfontosabb célkitűzések: a felsőoktatási intézmények társadalmi felelősségvállalásának fokozása, a felsőoktatásban alulreprzentált csoportok felsőoktatáshoz való hozzáférése, végzettségi arányainak javítása. A külföldi gyakorlatok összességében arra világítanak rá, hogy a célok elérését a folyamatok nyomon követését szolgáló adatgyűjtési és elemzési rendszerek kialakítása, a nyitott és rugalmas tanulási utak biztosítása, az előzetes tanulmányok, ismeretek elfogadása, a hallgatói szolgáltatások fejlesztése, valamint a finanszírozási és támogatási rendszer kiszélesítése és hatékonyabbá tétele szolgálhatja a legeredményesebben.

Hazai viszonylatban a hátrányos helyzetű csoportok: a fogytékossággal élők, a kisgyermekesek, a határon túliak, a szociálisan hátrányos helyzetűek és a roma/cigány fiatalok. Részben a definíciós problémák, részben az adatbázisok adattartalmának hiányossága miatt jelenleg hézagosan állnak rendelkezésre azok a nyomon követési lehetőségek, amelyek segítségével teljes körűen mérhető lenne a hátrányos helyzetű hallgatói csoportok tagjainak az oktatási rendszerben való előrehaladása, eredményessége. Hiányoznak az olyan longitudinális vizsgálatok és mélyfúrások is, amelyek az adminisztratív adatokon túl egy-egy célcsoport bekerülési esélyeit és továbbhaladását, tanulmányi eredményességét elemzik. Kidolgozásra vár egy egységes vizsgálati módszertanra, tudásbázisra épülő nyomon követési rendszer koncepciója is. Ennek során mérlegelni kell a különböző adatbázisok (pl. FIR és FELVI) összekapcsolási lehetőségeit, valamint a párhuzamos adatgyűjtő szervezetekkel (pl. HÖÖK, MÁSZ) és a Diplomás Pályakövetési Rendszerrel (DPR) kialakított együttműködések, adatcserék alternatíváit is.

A *felsőoktatás szociális dimenziója* című tanulmány a feltárt hiányosságok és a javaslatok mellett bemutat néhány hazánkban is jó példaként említhető gyakorlatot, amelyek segítik a hátrányos helyzetű csoportok felsőoktatásba való bejutását, illetve a tanulmányok sikeres befejezését. A magyarországi támogatási formákat bemutató fejezet például részletesen felsorolja az egyes célcsoportok számára elérhető pénzbeli és nem pénzbeli támogatási formákat, valamint az egyéb elérhető egyesületi támogatásokat a felsőoktatási életút (bekerülés, bennmaradás, végzés és munkaerő-piacra kerülés) szakaszaiban. A tanulmány egyes intézmények esélyegyenlőségi szolgáltatásait bemutató fejezetében pedig arra találhatunk jó gyakorlatokat, hogy intézményi szinten milyen eszközrendszerrel, hogyan lehet segíteni a különböző csoportokat tanulmányaik sikeres elvégzése érdekében.

A *felsőoktatás szociális dimenziója – hátrányos helyzetű csoportok hozzáférése és részvétele a felsőoktatásban* című kiadvány elérhető és letölthető a Tempus Közalapítvány online könyvtárában: <http://www.tka.hu/konyvtar>.

FEHÉRVÁRI ANIKÓ – SZÉLL KRISZTIÁN
HERA – Magyar Nevelés- és Oktatókutatók Egyesülete

Vállalkozó egyetemek Magyarországon

Az OECD HEInnovate kutatás első tapasztalatai

Hogyan lehet egy egyetem vállalkozó? Mit jelent ez a 21. században? Mi a HEInnovate? Miért vállalkozott néhány egyetem, hogy nemzetközi és magyar szakértői csoportok vizsgálják intézményük vállalkozásfejlesztő és innovációs-kutatási potenciálját? Erre ad választ az alábbi rövid összefoglaló.

VÁLLALKOZÓ EGYETEMEK

Európában és a világon a felsőoktatási intézmények korábbi oktatói-kutatói küldetése megváltozott, feladatkörei bővültek, a vele szemben támasztott elvárások nőttek. Felértékelődött annak megítélése, hogy az intézmények milyen választ adnak a közösség társadalmi és gazdasági kihívásaira: mennyire segítik elő a társadalmi mobilitást és a hátrányos helyzetű csoportok szélesebb körű hozzáférését a felsőoktatáshoz, mit tesznek a diplomások foglalkoztathatósága érdekében, rövid- és hosszú távon hogyan járulnak hozzá a nemzetgazdasági növekedéshez és a helyi fejlődéshez, valamint miként ösztönzik új vállalkozások létrejöttét és a meglévő cégek innovációját.

Mindezen kihívásokra választ adhat az **innovatív, vállalkozó szellemű** egyetem létrejötte. Számos módja és összetevője lehetséges annak, hogy mitől válik vállalkozóvá, innovatívvá egy felsőoktatási intézmény. Először is: rendelkezik-e vállalkozói-innovációs stratégiával, ezt hogyan kommunikálja és valósítja meg intézményen belül és környezetében? Hogyan gazdálkodik a forrásokkal és hogyan fejleszti szervezeti kapacitásait? Milyen módon von be külső partnereket a vezetésbe és az irányításba? Hogyan teremt szinergiákat az oktatás, a kutatás és a társadalmi szerepvállalás (az ún. „harmadik küldetés”) között és miként fejleszti tovább azokat? Hogyan kapcsolódik nemzetközi szakmai hálózatokhoz, miként mélyíti meglévő nemzetközi partnerkapcsolatait a közös tanulás érdekében? Hogyan fejleszti a vállalkozókészséget az oktatási tevékenység révén, valamint elősegíti-e start-up, spin-off vállalkozások

támogatásával a vállalkozó szellemű hallgatóvá és oktatóvá/kutatóvá válást? És végül miként növeli a meglévő cégek innovációs kapacitását, és hogyan forgatja vissza tevékenységeibe a piaci elvárásokat a tudáscsere által?

HEINNOVATE

A vállalkozó egyetemé válás elősegítése és ösztönzése érdekében az Európai Bizottság Oktatási és Kulturális Főigazgatósága, valamint az OECD támogatásával jött létre a HEInnovate platform (<https://heinnovate.eu/>), amely egy önértékelést segítő kérdőív az egyetemek, felsőoktatási intézmények vállalkozókészségének, innovációs potenciáljának vizsgálatára. A HEInnovate portálon elérhető az egyének vagy csoportok által ingyenesen kitölthető kérdőív, amely lehetőséget nyújt az intézmények számára, hogy képet kapjanak arról, hogy különböző területeken (vezetés, szervezeti kapacitás, oktatás-képzés, vállalkozói utak támogatása, nemzetköziesítés, tudáscsere, valamint hatásvizsgálatok) milyen eredményeket értek el, hol tartanak, milyen kihívások előtt állnak. A kitöltése kiértékelése segítséget nyújt az innovációs stratégia megalkotásában és cselekvési tervek kidolgozásában. A honlapon ajánlások, valamint segédanyagok, útmutatók is olvashatók az intézményen belüli problémafeltáró, stratégiaalkotó műhelyek szervezéséhez.

HEINNOVATE MAGYARORSZÁGON

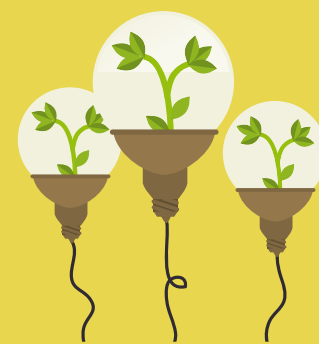
2014-ben az első intézményközi bemutató HEInnovate műhelyen (melyet a Tempus Közalapítvány szervezett meg) 20 magyar és nemzetközi felsőoktatási intézmény vett

részt. A következő évben 5 egyetem képviselője kapott lehetőséget az Európai Bizottság által biztosított HEInnovate tréner képzőjén való részvétellel.

2015 őszén az **Emberi Erőforrások Minisztériuma** megállapodott az **Európai Bizottság Oktatási és Kulturális Főigazgatóságával** és a **Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezettel (OECD)**, hogy az említett szervezetek szakértői 2016 folyamán a magyar felsőoktatási intézmények körében végeznek egy, az intézmények vállalkozókészségét, innovációs-kutatási potenciálját vizsgáló, a lehetőségeket és kihívásokat feltáró, HEInnovate szempontrendszert alkalmazó kutatást és az alapján országjelentést készítenek. A kutatás magyarországi koordinátori feladatait a Tempus Közalapítvány látja el.

Az OECD vezette magyar és nemzetközi szakértőkből álló delegáció szakmai látogatásaira 2016. február 29. és március 8. között került sor. A másfél hetes programban szerepelt egy látogatás a Graphisoft parkban és a Kitchen Budapestnél, valamint 5 felsőoktatási intézményben (Debrecenben, Egerben, Győrben, Gödöllőn és a Semmelweis Egyetemen) zajlott egynapos helyszíni látogatások alkalmával intézményenként mintegy 25-30 fő célzott fókuszcsoportos interjúja valósult meg.

A látogatások és interjúk, valamint a kérdőívek alapján áprilusra készültek el a szakértők első visszajelzései a minisztérium, a szakmai szervezetek és a mélyebb kutatásban részt vevő intézmények számára. 2016. április-május folyamán zajlik 3 esettanulmány elkészítése, illetve a hallgatói és a vezetői kérdőívek kiküldése és kiértékelése.

Az összegző és ajánlásokat megfogalmazó jelentés megjelenése és a kutatás eredményeit, jó gyakorlatait bemutató diszseminációs konferencia 2016 őszén várható. A rendezvényre a felsőoktatási intézmények érintett munkatársait és szakmai szervezetek képviselőit várják.

A magyarországi HEInnovate kutatás hozadékai

- Magyarország részvétele egy nemzetközi kezdeményezésben (eddig BG, PL, IRL és NE)
- A kutatás eredményének nemzetközi publikációja és promóciója
- A kiválasztott egyetemek európai szintű reklámja
- Intézményeken belüli párbeszéd és gondolkodás megindulása
- Visszajelzés az EMMI-nek a jó példáról és kihívásokról, javaslatokkal
- Magyarországi jó példák európai szintű terjesztése
- Több magyar szereplő bekapcsolódása a HEInnovate nemzetközi hálózatba

Miért volt hasznos a kutatásban részt vevő intézmények számára, hogy nemzetközi és magyar szakértői csoportok vizsgálták intézményük vállalkozásfejlesztő és innovációs-kutatási potenciálját?

„Az **Eszterházy Károly Főiskola** számára a HEInnovate felmérés egy nagyon jó lehetőség a belső kommunikáció erősítésére, a vállalkozó szellemű egyetem kérdéskörének átgondolására, új irányok kijelölésére. Fontosak és elgondolkodtatóak a kérdőívre érkező válaszok is. A folyamatos átalakulásban ez az eszközszerkesztő segít új irányok és utak kijelölésében.”

Prokajné Szilágyi Ibolya

„A **Semmelweis Egyetem** HEInnovate kutatással és eredményeinek felhasználásával kapcsolatos célja összhangot teremteni a különféle szervezeti egységek céljai és működése között. Szeretnénk az egyetemen az innovációs kultúrát támogatni mind az akadémiai, mind az adminisztratív menedzsment működésében. Az innovációs szemlélet nyitottságot és rugalmasságot jelent az új kihívásokra, illetve a megfelelő válaszok kialakításának képességére.

A HEInnovate kutatás egy használható keretrendszert adott az erősségek és a gyengeségek felismeréséhez, ezzel is segítve a vállalkozó egyetemé válást.”

Farkas Lilla

„Ahogy a győri gazdaság, illetve a város térszervező ereje, úgy a **Széchenyi István Egyetem** hatása is messze túlterjed a város, a nagytérség határain. A HEInnovate vizsgálatban azért vett részt az egyetem, hogy a nemzetközi szakértők visszajelzései és javaslatai alapján még jobban tudjuk szélesíteni és elmélyíteni a vállalati szektorral való együttműködésünket, a start-up-ok fejlesztését, támogatását szolgáló ökoszisztéma építését, valamint az egyetem nemzetköziesítési tevékenységeinek bővítését. Mindennek alapján új programokat és akciókat kíván indítani a Széchenyi István Egyetem a „vállalkozó egyetemé” alakulás érdekében.”

Dőry Tibor

„A **Debreceni Egyetem** elkötelezett a felsőoktatás és az üzleti szféra kapcsolatának fejlesztésében. Célunk, hogy a HEInnovate segítségével széles körben hangsúlyozzuk a vállalkozói kompetenciák fontosságát és népszerűsítsük az értékelés során azonosított kezdeményezéseket. A jövőben szeretnénk további, a vállalkozói készségek elsajátítását támogató programokat indítani és ezen keresztül az egyetemek harmadik missziójában foglalt tevékenységeinket bővíteni.”

Bene Tamás

„A **Szent István Egyetemen** egyre fontosabbá válik az egyetemen belüli kutatócsoportok működése során, illetve más felsőoktatási intézményekkel, akadémiai és egyéb kutatóintézetekkel történő tudományos együttműködés mellett a gazdasági szféra felé történő nyitás, ezért erősíteni kell az innovációs szemléletet, valamint azon kutatási célokat, melyek valós, gazdaságilag hasznosítható kimeneteket produkálnak. Célunk, az olyan tudás megszerzése és elmélyítése, amellyel szolgáltató és innovatív egyetemé válhat a Szent István Egyetem. Ennek reményében csatlakoztunk a HEInnovate programhoz.”

Ambriskó Gabriella

BESZE SZILVIA

Tempus Közalapítvány, Felsőoktatási egység

Mobilitási ablak: kitárul a világ a hallgatók előtt

A mobilitási ablak egy képzés tantervébe épített időszakot jelent, melyet külföldi részképzésen tölthet egy hallgató a tanulmányai során. A nemzetközi hallgatói mobilitás ösztönzésének, ezáltal pedig a nemzetköziesítésnek is egy nagyon fontos eszköze az átalakuló felsőoktatásban. A mobilitás útjában álló akadályok leküzdésének egyik megoldása, a nemzetközi vonzerő megalapozásának lényeges eleme. Segítségével kitárul a világ a hallgatók előtt.

A mobilitási ablak hazai bevezetéséről szervezett szűk körű, meghíváson alapuló szakértői műhelyet a Tempus Közalapítvány 2015 decemberében, Budapesten. Jogszámban jelent meg ugyanis a mobilitási ablak biztosításával kapcsolatos elvárás a felsőoktatási intézményekkel szemben, ám a bevezetés irányelvei, módja egyelőre nyitott kérdés, minden intézménynek magának

kell megtalálnia a megfelelő, testreszabott megoldásokat. Minderre a vonatkozó jogszabály bőven hagy teret. Hosszú távú cél, hogy a mobilitási ablak lehetősége minden szakon megjelenjen.

A kétnapos rendezvényen 5 európai ország egyetemi képviselői mutatták be a mobilitási ablakok náluk már jól működő gyakorlatát, kialakítását, majd a meghívott magyar résztvevőkkel közösen vitatták meg a külföldi tapasztalatokat illetve a hazai lehetőségeket.

Az eseményen végig jelen voltak a Magyar Akkreditációs Bizottság, az Oktatási Hivatal, a Magyar Rektori Konferencia és az EMMI képviselői is, így részükről komoly szakpolitikai támogatást kapott a szakértői műhely és a téma folytatása is.

A rendezvény jó szakmai alapot teremtett a továbbhaladáshoz: a mobilitási ablakról és a bevezetés lehetséges irányairól útmutató készül az egyetemek és főiskolák számára a szakmai, intézményi közvélemény bevonásával.

A megvalósítás támogatását szolgáló kiadvány terveink szerint ez év nyarán jelenik meg.

A mobilitási ablakról bővebben az ACA honlapján olvashatnak: http://www.aca-secretariat.be/fileadmin/aca_docs/images/members/ACA_2013_Mobility_windows.pdf

Mobilitási ablakon „azt a külföldön vagy akár intézményen belül eltöltött szemesztert értjük, melyet idegen nyelven és/vagy környezetben, félévnyi (egy szemeszter) kreditmennyiséget (30 ECTS) abszolválva folytat a hallgató úgy, hogy az a szak struktúrájába illeszkedik és a mobilitási ablak keretében szerzett krediteket a küldő intézmény maradóktalanul beszámítja, elismeri, és a hallgatót a mobilitási idő alatt a küldő intézményben folyó oktatás vonatkozásában többlet feladatokkal nem terheli.”

Dr. Szabó István elnök, Magyar Rektori Konferencia Nemzetközi Bizottsága

BORSOSNÉ POLÓNYI ORSOLYA
Tempus Közalapítvány, Felsőoktatási egység

EGY NÉPSZERŰ „TITKOS TÁRSASÁG” JEAN MONNET CHAIR PROJEKTEK

A Jean Monnet program célja, hogy világszerte ösztönözze az európai uniós tanulmányok területén folytatott oktatási és kutatási tevékenységeket. A program 1989-ben indult, 2014 óta az Erasmus+ programon belül önálló tevékenységként működik. Jelenleg világszerte 78 országban valósulnak meg különböző típusú Jean Monnet tevékenységek.

2014-ben Magyarországon két felsőoktatási intézmény oktatója nyerte el a Jean Monnet Chair (Jean Monnet-professzor) titulust. A projekt egyetemi oktatók részére kínál európai uniós specializációjú tanári posztot.

Dr. Pelle Anitát, a Szegedi Tudományegyetem egyetemi docensét és **Dr. Kengyel Ákost**, a Budapesti Corvinus Egyetem egyetemi docensét kérdeztük a hároméves Jean Monnet Chair projekt eddigi tapasztalatairól.

A Szegedi Tudományegyetemen Dr. Pelle Anita vezetésével megvalósuló projekt címe: „Egy versenyképességi uniós szükségessége az EU-ban”. Témája az EU, illetve az EU-tagállamok versenyképessége, valamint az EU-n belül ezen a területen húzódo szakadék.

Milyen céllal, milyen motivációval kapcsolódott be a Jean Monnet programba?

1998-ban, demonstrátorként kezdtem az Európai Unió gazdaságával foglalkozni, azóta érdekel a téma. Már évek óta követtem a Jean Monnet program pályázatait, és 2014-ben elérkezettnek láttam az időt, hogy magam is megpályazzam a Jean Monnet Chair titulust. Rögtön támogatásra érdemesnek ítélték a pályázatom, aminek nagyon örültem.

Milyen tevékenységek valósulnak meg a projekt során?

Elsődleges tevékenységként különböző, Európai Unióval kapcsolatos kurzusokat oktatok. Emellett fiatalokból álló kutatócsoportot vezetek, akikkel havi rendszerességgel találkozunk, dolgozunk együtt. Jelenleg nemzetközi konferenciaszervezésben is közreműködöm.

A hároméves projekt leginkább kézzel fogható végeredményei pedig ún. többretegű oktatási tartalmak lesznek: a felső réteg kis túlzással „az utca emberének” szól, innen megyünk egyre mélyebb,

szakmai szempontból összetettebb rétegekbe. A negyedik, legalsó réteg maga a többéves kutatás.

A Jean Monnet Chair projekt keretében a kurzusok miben térnek el egy átlagos kurzustól? Ezek a kurzusok korábbiak fejlesztései vagy teljesen új tartalommal, új tematikával jöttek létre?

Jean Monnet kurzusaim részben már meglévő kurzusokat, azok aktualizálását, továbbfejlesztését takarják, illetve egyetlen olyan van, amelyet teljesen újként indítottam 2014 szeptemberében.

A hallgatókkal tudatom, hogy Jean Monnet kurzuson vesznek részt, ennek kapcsán beszélnek nekik a programról is.

Igyekszem érdekessé, vonzóvá tenni ezeket az órákat a hallgatók széles köre számára. Az EU gazdaságát például idén tavasszal – a közgazdász hallgatók mellett, akiknek a kötelezően választható blokkjukban szerepel a kurzus – a Szegedi Tudományegyetem összes hallgatója számára is meghirdettem szabadon választhatóként. Hallgatóim között van általános orvos, fogorvos, molekuláris bionika szakos, szabad bölcsész, élelmiszeripari mérnök, vagy épp gazdaságinformatikus hallgató. Az ő jelenlétüknek nagyon örülök.

A *Research and Development in the EU* című órát – a Szegeden épülő ELI szuperlézer hatására – beépítették az SZTE angol nyelven induló fizikus mesterszakának kurzusai közé, már alig várom, hogy ez a társaság is bekapcsolódjon.

A tavaszi doktori órát a Közgazdaságtani Doktori Iskola mellett a Neveléstudományi Doktori Iskola is meghirdette – érdekes módon az utóbbiból élénkebb volt idén az érdeklődés. Ennek is örültem, mert fontosnak tartom, hogy a pedagógiával foglalkozók tisztában legyenek a versenyképesség humán és egyéb tényezőivel.

Hogyan illeszkedik a Jean Monnet tevékenység az intézmény stratégiájába?

A Szegedi Tudományegyetem mindig is aktív volt az Európai Felsőoktatási Térségben, a nemzetköziesedés intézményi szinten is kiemelkedően fontos célkitűzés, amelyhez tökéletesen illeszkedik a projekt. Az eddigi eredmények alapján egészen biztosan állítom, hogy az egyetemi polgárokat nagyon érdekli az Európai Unió gazdasága, a versenyképesség, és Magyarország, Szeged, illetve az egyetem helye mindebben.

Európai szinten milyen lehetőségeket kínál a projekt Önnek és intézményének?

A projekt közvetve és közvetlenül is számos lehetőséget kínál. Egyik ilyen lehetőség az évente megrendezésre kerülő Jean Monnet konferencián való részvétel.

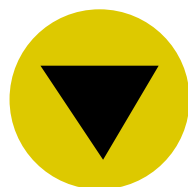
Másrészt a Jean Monnet program támogatása révén számos tudományos társasági tagságom díjára, konferencia-részvételekre, könyvekre van pénzügyi forrásom.

Mi volt a legmeghatározóbb személyes élménye a Jean Monnet Chair projekt kapcsán?

Az a megbecsülés, amit ez a „bűvös”, hogy én Jean Monnet Chair vagyok, a legváratlanabb közegekben Európa-szerte és az USA-ban kivált. Mintha egy titkos társaság tagjai közé vetek volna fel – lehet, hogy ez így is van?

Milyen javaslatai vannak azok számára, akik Jean Monnet tevékenységek megvalósítását tervezik?

Mindenki a saját erősségeire alapozva keressen egy jó témát, ami az EU-val, az európai integrációval kapcsolatos. Azt alaposan dolgozza ki, majd építsen fel köré egy olyan hároméves munkatervet, amelynek egyes elemei jól illeszkednek egymáshoz, egyfajta építménnyé állnak össze. A pályázat megírására mindenképp hagyjon elég időt, nekem például hetekbe telt, mire az összes kérdésre átgondoltan válaszolni tudtam. •

A Budapesti Corvinus Egyetemen Dr. Kengyel Ákos vezetésével megvalósuló „Jean Monnet Chair in EU Policies” című projekt általános célja az egyetemen európai tanulmányok területén folytatott oktatás tartalmi és formai megújítása. Konkrét tartalmi célja pedig az európai uniós szakpolitikák működésének és hatásainak a képzés minden szintjén történő oktatása, megalapozott ismeretek nyújtása, illetve szélesebb körű vita kialakulásának előmozdítása.

Hogyan kapcsolódott be a Jean Monnet programba?

Már 1994-ben kapcsolatba kerültem vele, amikor doktori tanulmányaim idején elnyertem az akkor még létező Jean Monnet doktori ösztöndíjat. Ez komoly lehetőségeket jelentett, hiszen 3 éven át évente 1-1 hónapot tölthettem el rangos európai kutatóhelyeken. Később többször is elnyertem a program támogatását permanens kurzus, majd európai modul kategóriában, végül pedig 2014-ben a Jean Monnet Chair pályázatom kapta meg a program támogatását. Komoly szakmai kihívást jelent az, hogy egy ilyen erős nemzetközi versenyben mérlegre tegyék az ember teljesítményét, hiszen a világ bármely országából érkezhetnek pályázatok, tehát ez a program nem is csak egyszerűen egy EU-n belüli megmérettetés.

Milyen tevékenységek valósulnak meg a projekt során?

A projekt 7 kurzust tartalmaz, melyek érintik a képzés minden szintjét. Ezek oktatásában rajtam kívül három intézeti kolléga vesz részt. Elindítottuk az „EU Policy Talks” vitasorozatot, mely az egyes uniós szakpolitikákkal foglalkozó gyakorlati szakemberek meghívásával lehetőséget teremt a gyakorlati kérdések megvitatására. Tartottunk egy kerekasztal-beszélgetést az új Európai Parlament és a Bizottság megalakulása utáni fejleményekről, illetve két témában is indítottunk kutatást: az egyik a válságkezelés, a másik a kohéziós politika felzárkózásra gyakorolt hatásai. Mindkét kutatási irány fő fókusza a visegrádi országok tapasztalatainak összehasonlító elemzése. Továbbá az integráció fejlődése szempontjából meghatározó dokumentumokat tartalmazó virtuális könyvtárat hoztunk létre. Nagy hangsúlyt fektetünk a hallgatók aktivizálására, bevonására és a tudományos kutatói utánpótlás kinevelésére. Éppen ezért hallgatói workshopok és publikációs lehetőségek is szerepelnek a Chair programjában. Emellett publikációs tevékenységet is folytatunk, több szakmai folyóirattal együtt eddig az Akadémiai Kiadó gondozásában az Európai Unió kohéziós politikájával foglalkozó szakkönyv és egy tanulmánykötet jelent meg.

Jean Monnet Chair projekt keretében a kurzusok miben térnek el egy átlagos kurzustól? Ezek a kurzusok korábbi fejlesztései, vagy teljesen új tartalommal, új tematikával jöttek létre?

A kurzusok közül négy korábbiak továbbfejlesztése és három új kurzus. Jellemzően a nagy létszámú, alapképzésben meghirdetett kurzusok az integráció fejlődésével és a politikákkal foglalkoznak, a mesterképzésben már az európai gazdasági kormányzás és a kohéziós politika, a posztgraduális és doktori képzésekben pedig kiemeltan a regionális fejlesztési támogatások hatásvizsgálata a fő irány. Egyik célunk az volt, hogy a tárgyakat olyan hallgatók számára

is elérhetővé tegyük, akik különben nem európai integrációs specializációra járnak. Számos képzésben gyakorlatilag a Jean Monnet Chair keretében meghirdetett kurzus az egyetlen európai integrációval foglalkozó tantárgy. Újdonság, hogy a legjobb hallgatói házi dolgozatokat évente egy hallgatói workshop keretében megvitatjuk és egy kötetben jelentetjük meg.

Európai szinten milyen lehetőségeket kínál a projekt Önnek és intézményének?

A Jean Monnet Chair elsősorban intézményen belüli fejlesztést tesz lehetővé, hiszen a támogatásnak elsősorban ez a célja, ebben a programban nincs szükség más országok intézményeivel való együttműködésre. Ugyanakkor valóban létrejön egy szélesebb közösség: a Jean Monnet-professzorok hálózata. Ezt a hálózatot lényegében az évente egyszer Brüsszelben megrendezett Jean Monnet-konferenciák hozzák létre. Én 2004 óta minden évben részt veszek ezeken a konferenciákon, ahol mintegy 300 Jean Monnet-professzor van jelen. Ezek nagyon jó alkalmat teremtenek a kapcsolatok építésére és a szakmai eszmecserékre is.

Milyen javaslatai vannak azok számára, akik Jean Monnet tevékenységek megvalósítását tervezik?

Nagyon lényegesnek tartom a hiteles, magas színvonalú oktatói-kutatói teljesítmény felmutatását, ugyanis a korábbi teljesítmény bemutatása az alapja a jelentkezésnek. Másrészt fontos szempont, hogy a kiírásban megjelölt prioritásokat tudja szolgálni a tervezett tevékenység, vagyis például azt, hogy a szélesebb körű vita előmozdítása megvalósuljon, avagy olyan célcsoportokat is elérjen az oktatási tevékenység, akik hagyományosan nem kerülnek kapcsolatba az európai integrációs tanulmányokkal.

Az interjút készítette: KOÓS-HEROLD ZSUZSA
Tempus Közalapítvány, Felsőoktatási egység

Bollywoodi álomdíszletből valóság Magyarország a **Stipendium Hungaricum** ösztöndíjas hallgatók szemével

Budapest olyan, mint egy bollywoodi álomdíszlet, a magyar emberek pozitív energiája magával ragadó, Magyarország ablak Európára, ahonnan érdemes hazavinni a tudást – gondolatok a világ minden tájáról érkezett Stipendium Hungaricum hallgatóktól Ecuadortól Mongóliáig.

„HIHETETLEN, HOGY ITT VAGYOK”

„A '90-es években láttam egy bollywoodi filmet (*Straight From The Heart – Már másé a szívem*), amit Budapesten forgattak. Nagyon jól elkapták benne a hely szépségét, ráadásul Aishwarya Rai volt indiai szépségkirálynő játszotta a főszerepet. Ámulattal néztem őt is és a várost is. Most pedig itt vagyok, hihetetlen” – idézte fel távoli emlékképeit az indiai Ambuj, aki jelenleg a Szent István Egyetem Stipendium Hungaricum ösztöndíjas PhD hallgatójaként a nagyvállalatok alkalmazottainak motivációit tanulmányozza. Ambuj romantikus benyomásai mellé személyes tapasztalatok is társultak és alapos kutatómunkát is végzett, mielőtt belevágott volna magyarországi kalandjába. „Európa több országában is éltem

már (pl. Angliában, Portugáliában), ahol nagyon jó benyomást tettek rám az ottani magyar ismerősök. A tőlük származó információkra is alapozva tudtam, hogy ez egy nagyon is versenyképes ösztöndíj, egy kitűnő befektetés, ha úgy tetszik. Mindenki az EU-ba akar jönni, azon belül pedig Magyarország az egyik legjobb döntés ár-érték arányban is.” A „magyar szál” az ecuadori Cristina döntését is pozitívan befolyásolta, ő jelenleg az Óbudai Egyetemen hallgat alkalmazott matematikát. „Az egyik

barátom korábban itt tanult és tőle hallottam, hogy a magyaroknál kiemelkedő a matematikaoktatás. Ezen kívül csak annyit tudtam az országról, hogy tagja az EU-nak és Schengennek is”. A szintén az Óbudai Egyetemen tanuló mongol Khulan a médiában követte nyomon a magyar-mongol kapcsolatok fejlődését és így értesült a Stipendium Hungaricum ösztöndíjról is. „Az interneten keresgélve láttam azt is, hogy az orvosi műszerek kutatásában és fejlesztésében

is jó lehetőségek vannak itt, ami a PhD tanulmányaim szempontjából volt lényeges.” A Szent István Egyetemen agrárszakon tanuló nigériai Rabiut a netes kutatás után nagybátyja tanácsa győzte meg végérvényesen. „Azt mondta, mindenképp vágjak bele, mert nagyon magas színvonalú itt az agrárképzés.”

KÖKEMÉNY MATEK, KÖZVETLEN KONZULENSEK, EURÓPAI LEHETŐSÉGEK ÉS GYAKORLATORIENTÁLTSA

A diákok alig több mint fél évet töltöttek eddig a magyar felsőoktatásban, de azt már most kivétel nélkül látják, hogy megérte kilépni az otthoni komfortzónából. „Sokkal nehezebb, mint amire számítottam, nagyon kemény a matek szak, de nem bánom” – véli az első fél-évet nemrég lezáró Cristina. Khulan az infrastruktúrát és a szakmai lehetőségeket emeli ki. „Az eddigi benyomásaim alapján a magyar egyetemek sokkal jobban felszereltek, mint Mongóliában, de ami talán a legszembetűnőbb, hogy a tanárok nemcsak rendkívül közvetlenek, de rengeteget segítenek is a munkámban. Doktoranduszként ez felértékelődik, nekem személyesen pedig óriási lehetőség, hogy most olyan európai publikálási lehetőségekre, konferencia-megjelenésekre nyílik lehetőségem, amikről otthon nem is álmodhattam” – összegzi a perspektívákat lelkendezve. Rabiut a gyakorlatorientáltságot dicséri. „Tetszik, hogy az elméletben elmondott dolgokat egyrészt szemléletesen elmagyarázzák, másrészt később élesben, terepen is kipróbálhatjuk, a két kezünkkel tapasztaljuk meg.” Ambuj szerint minőségi képzésben részesül, de óvatosan hozzáteszi, hogy nem tudja reálisan megítélni, hogy európai viszonylatban hol tart a magyar oktatás.

„ITT UTAZTAM ELŐSZÖR VILLAMOSSAL” – KULTURÁLIS SOKK

A Magyarországtól több ezer kilométerre élő, igen változatos kulturális és vallási háttérrel érkező diákok szerint bár teljesen más itt az élet, mint amit otthon megszoktak, a mindennapokat mégis kel-

lemes meglepetésként élik meg. „Sokkal kedvesebbek, közvetlenebbek és előzékenyebbek az itteniek. Az is feltűnő, hogy itt mindenki komolyan veszi a közlekedési szabályokat” – véli Cristina. Az itteni viszonylagos lazaság, közvetlenség Khulannak is imponál. „Mongóliában az idősök tisztelete szent, itt viszont nem várja el senki, hogy pl. átadd a helyedet a villamoson. Ugyanezt az egyenrangúságot érzem az egyetemen is, ahol az idősebb professzorokkal is tegeződünk.” „Indiában az idősebbeket nem szólíthatod a keresztnévükön, szigorúan a vezetéknévüket kell használni” – teszi hozzá Ambuj. A magyarok közvetlensége elsőre Rabiut is meglepte. „A nemzetközi koordinátorunk megölelt, amikor először találkoztunk. Otthon elképzelhetetlen lett volna egy ennyire intim testi kontaktus” – árulta el. Rabiut a fejlett infrastruktúra is csodálkozással készítette. „Életemben itt utaztam először villamossal. Otthon nagyon fejletlen a kötöttpályás közlekedés, a vonatok átlagsebessége pedig kb. 45 km/h.” Ambuj arra emlékeztet, hogy a fejlődő és kevésbé fejlett országok és Európa között fennálló különbségek miatt különösen fontos, hogy az ide érkező külföldiek nyitottak legyenek, ha be akarnak illeszkedni.

LENYÜGÖZŐ FŐVÁROS, POZITÍV MAGYAROK, KIVÁLÓ TÖMEGKÖZLEKEDÉS

Amikor a magyarországi pozitív tapasztalatokról kérdezzük, egyaránt csillogó szemekkel találkozunk, Budapestről pedig helyenként már-már lokálpatrióta lendülettel beszélnek. „Ha rossz kedvem van, felmegyek a Gellért-hegyre, hogy belássam az egész várost. Gyönyörű és megnyugtató látvány” – mesél egyik kedvenc rutinjáról Khulan. A fővárosban, és általában országosan egyöntetűen méltatják a tömegközlekedést. Ugyanilyen nagy az egyetértés, amikor a magyarok vendégszeretete kerül szóba. Rabiut így mesél: „Egyszer egy áruházban teljesen összezavarodtam a sok magyar felirattól, mire egy ismeretlen lány odajött hozzám és segített a vásárlásban, sőt, utána hazáig együtt cipekedtünk. Apróságnak tűnhet, de nekem óriási élmény volt”. Ambuj szerint ez nem egyedi eset, számára minden itt töltött nap egy kisebb csoda. „Amikor megérkeztem, taxival vittek a reptérre Gödöllőig, a koordinátoraim az első pillanattól kezdve fantasztikusan bánnak velem, és egyáltalán, az itteni emberekből árad valamiféle pozitív energia, amitől motiváltan kelsz minden reggel és várod, hogy jöjjön egy újabb nap.”

NAGY CIGIFÜST, HIDEG TÉL, AKADOZÓ ANGOL ÉS KEVÉS VEGA HELY

A már-már paradicsomiként megélt állapotokat csak néhány apróság árnyalja. „A magyarok rengeteget dohányoznak, bármerre járok, nem tudom kikerülni a füstöt. Ez nagyon zavar” – dühöng kicsit Cristina Khulannal egyetértésben. Ambuj a többségében trópusi országokból érkezett diákok nevében arra hívja fel a figyelmet, hogy érdemes „jó előre felkészülni az itteni időjárásra lelkieben”, ami különösen az afrikai Rabiut viselte meg az otthon megszokott 20-25 °C fokos januári átlaghőmérséklet után. A nigériai fiút a hideg tél mellett a kommunikációs kihívások is próbára tették. „Úgy látom, hogy sok magyar nem beszél jól angolul. Ezt tapasztalom a piacon járva, vagy ha egyéb szolgáltatást akarok igénybe venni.” A szolgáltatások tekintetében a vallási okokból húsmentes étrenden élő Ambuj az éttermek vegetáriánus kínálatát tartja gyengének. „Kevés indiai éttermet talállok, vagy egyáltalán jó minőségű zöldséget, de nincs mit tenni, ebből kell boldogulnom.”

HA TEHETEM, MARADOK MÉG

Az eredetileg 2-3 éves képzéseken részt vevő fiatalok mindegyike szívesen hosszabbítaná meg magyarországi tartózkodását. „Eddig nagyon tetszik az itteni kaland, a mesterképzés elvégzése után a PhD-t is örömmel kezdeném el Magyarországon” – osztotta meg terveit Cristina. Hasonló célkitűzései vannak Rabiunak is. „Szeretnék itt doktorizni azért, hogy hazatérve meg tudjam osztani az otthoniakkal azt a sok tudást, amit itt szerzek.” Ha nem lesz lehetősége Magyarországon karriert építeni, Khulan is a tudás exportálásában látja a legnagyobb fantáziát. „El tudom képzelni, hogy Mongóliában tanárként hasznosítsam az itt megtanultakat, beleértve az oktatás általános kultúráját is.” Ambuj tapasztalt expatként tudja, hogy nagyon sok mindentől függhet a letelepedés kérdése. „Ha úgy alakul, hogy haza kell térnem, fantasztikus emlékeket viszek magammal innent. Olyan élményeket és tapasztalatokat, amelyek egész hátralevő életemben útmutatóul szolgálnak majd. Minden értelemben más ember, jobb ember lettem Magyarországon.”

Az interjút készítette: TOSSENBERGER TAMÁS
Tempus Közalapítvány, Kommunikációs egység

A Stipendium Hungaricum programról a következő oldalon olvashat

ÚJ FÖLDRAJZI FÓKUSZOK: honnan érkeztek a Stipendium Hungaricum ösztöndíjas hallgatók?

A Stipendium Hungaricum program 2013 óta biztosít ösztöndíjakat Magyarország partnerei számára a kormány keleti és déli nyitási politikája keretében. A Magyarország és partnerei között aláírt kétoldalú együttműködési programok értelmében a pályázók adott képzési szintek és tudományterületek közül választva felvételizhetnek magyarországi felsőoktatási intézményekbe. Közel az összes hazai állami fenntartású egyetem és főiskola részt vesz a programban idegen nyelvű (főként angol, illetve német, francia), minden évben bővülő képzéseivel, ami a program honlapján is nyomon követhető. Az alap-, mester- és doktori szintű teljes képzés mellett lehetőség van részképzésekre, valamint osztatlan mesterképzésre is jelentkezni. A pályázók magyar nyelvű képzésekre,

valamint egyéves magyar nyelvi előkészítőre is jelentkezhetnek a Balassi Intézetnél vagy az adott felsőoktatási intézménynél.

A Stipendium Hungaricum program fedezi az ösztöndíjas hallgatók tandíját, egészségbiztosítását, valamint havi juttatást ad (alap- és mesterképzésen havi 40 460 Ft, doktorin havi 100 000 Ft), emellett ingyenes kollégiumi helyet, vagy legfeljebb havi 30 000 Ft lakbér-kiegészítést biztosít. Az útiköltséget a program nem biztosítja.

A Stipendium Hungaricum ösztöndíjra az alábbi 49 ország és régió állampolgárai tudnak pályázni:

Algéria, Angola, Azerbajdzsán, Bosznia-Hercegovina, Ecuador, Egyiptom, Etiópia, Fehéroroszország, Fülöp-szigetek, Grúzia, India, Indonézia, Irak, Irán, Japán, Jemen, Jordánia,

Kazahsztán, Kenya, Kína (Hudec-ösztöndíj is), Kolumbia, Korea, Kurdisztáni Regionális Kormány (Irak), Laosz, Libanon, Macedónia, Marokkó, Mexikó, Moldova, Mongólia, Myanmar, Namíbia, Nigéria, Oroszország, Pakisztán, Palesztina, Szerbia, Szíria, Törökország, Tunézia, Türkmenisztán, Uruguay, Vietnám. Legújabb országgént csatlakozott a programhoz: Ghána, Koszovó és Ukrajna.

A 2016/2017-es szeptemberi tanévkezdésre kb. 2500 ösztöndíjossal bővülhet a már Magyarországon tanuló közel 1600 fős hallgatói kör. A Stipendium Hungaricum program pilot szakasza 2013-ban kezdődött, az első évben 65 ösztöndíjas diák kezdte meg tanulmányait Magyarországon. A legutolsó pályázati felhívás 2016. április 1-én zárult le, óriási érdeklődés közepette: 7565

érvényes pályázat érkezett meg határidőre. Ez a pályázói szám háromszor akkora, mint az egyel korábbi, 2015-ös pályázati forduló alkalmával.

Magyarországnak még nem volt hasonlóan nagy volumenű teljes idejű tanulmányokra szóló pályázata, melyben ennyi külföldi fiatal tudott volna megszólítani. A diákok 24%-a alapszintű, 50%-a mester-szintű, 20%-a doktori szintű, 6,5%-a pedig osztatlan képzésre jelentkezett.

Az országok 61%-a esetében (31 ország) szignifikánsan több jelentkezés érkezett, mint amennyi ösztöndíjas hely volt. A legtöbben Pakisztánból pályáztak, húszszoros volt a túljelentkezés (1599 pályázat a 80 ösztöndíjas helyre). Pakisztánt követi Kazahsztán és Szíria hétszeres, Nigéria hatszoros, Mongólia és Grúzia négyszeres túljelentkezéssel.

A Stipendium Hungaricum program keretében minden jelentkezőnek szükséges pályázatot benyújtania a központi felületen. A partnerországok is meghirdethetik külön a felhívást, ez esetben a jelentkezőnek két helyen kell párhuzamosan pályáznia. A jelentkezések zárását követően a Tempus Közalapítvány végzi a pályázatok formai ellenőrzését, a formailag megfelelő jelente-

zőket a partnerország szervezete jelöli. Csak a jelöléssel rendelkező hallgatók kezdhetik meg a felvételi eljárást 2016 tavaszán, melyet a részt vevő felsőoktatási intézmények szerveznek majd. Előreláthatólag 2016 júniusában születik végleges döntés az ösztöndíjasokról, így a nyerteseknek kellő idejük marad, hogy megkezdjék a szeptemberi tanulmányaik, kiutazásuk előkészítését.

A jelentkezők első helyen leggyakrabban a Budapesti Corvinus Egyetem, a Debreceni Egyetem, a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, az Eötvös Loránd

Tudományegyetem, a Pécsi Tudományegyetem és a Szegedi Tudományegyetem képzéseit jelölték meg.

A programmal kapcsolatos további információk a Stipendium Hungaricum program hivatalos honlapján érhetőek el:

www.stipendiumhungaricum.hu.

BÉLIK MÁRTON

*Tempus Közalapítvány,
Study in Hungary egység*

Felsőoktatás Nemzetközi Fejlesztéséért Díj

Immár második alkalommal díjazta a Tempus Közalapítvány azokat a felsőoktatási munkatársakat és csoportokat, akik tevékenységeikkel jelentősen hozzájárulnak a globális oktatási térben való versenyképesség növeléséhez. A Felsőoktatás Nemzetközi Fejlesztéséért Díj célja a nemzetköziesítés terén elért eredmények elismerése, a kifejlesztett jó gyakorlatok megismertetése és új projektek indításának ösztönzése. A díjakat 2016. április 19-én a Nemzetköziesítés a felsőoktatásban című szakmai konferencián adta át Dr. Pröhle Gergely, felsőoktatásért felelős helyettes államtitkár és Dr. Nemeslaki András, a Tempus Közalapítvány kuratóriumának elnöke.

A díjazottak között található többek között a Pécsi Tudományegyetem Külgügyi Igazgatósága, amely komplex stratégiai marketing programcsomagot hozott létre.

Ebbe beletartozik a piackutatás, a hallgatói elégedettség mérése, illetve az újratorborzás is, amellyel a térítésköteles, idegen nyelvű diplomaprogramokra beiratkozó külföldi hallgatók számát szeretnék növelni.

A PTE egy másik díjnyertes projektjében átfogó képzési rendszert valósítottak meg, melynek célja a külföldi hallgatókkal kapcsolatba kerülő kollégák ismereteinek bővítése, nemzetközi és hazai szakértők bevonásával.

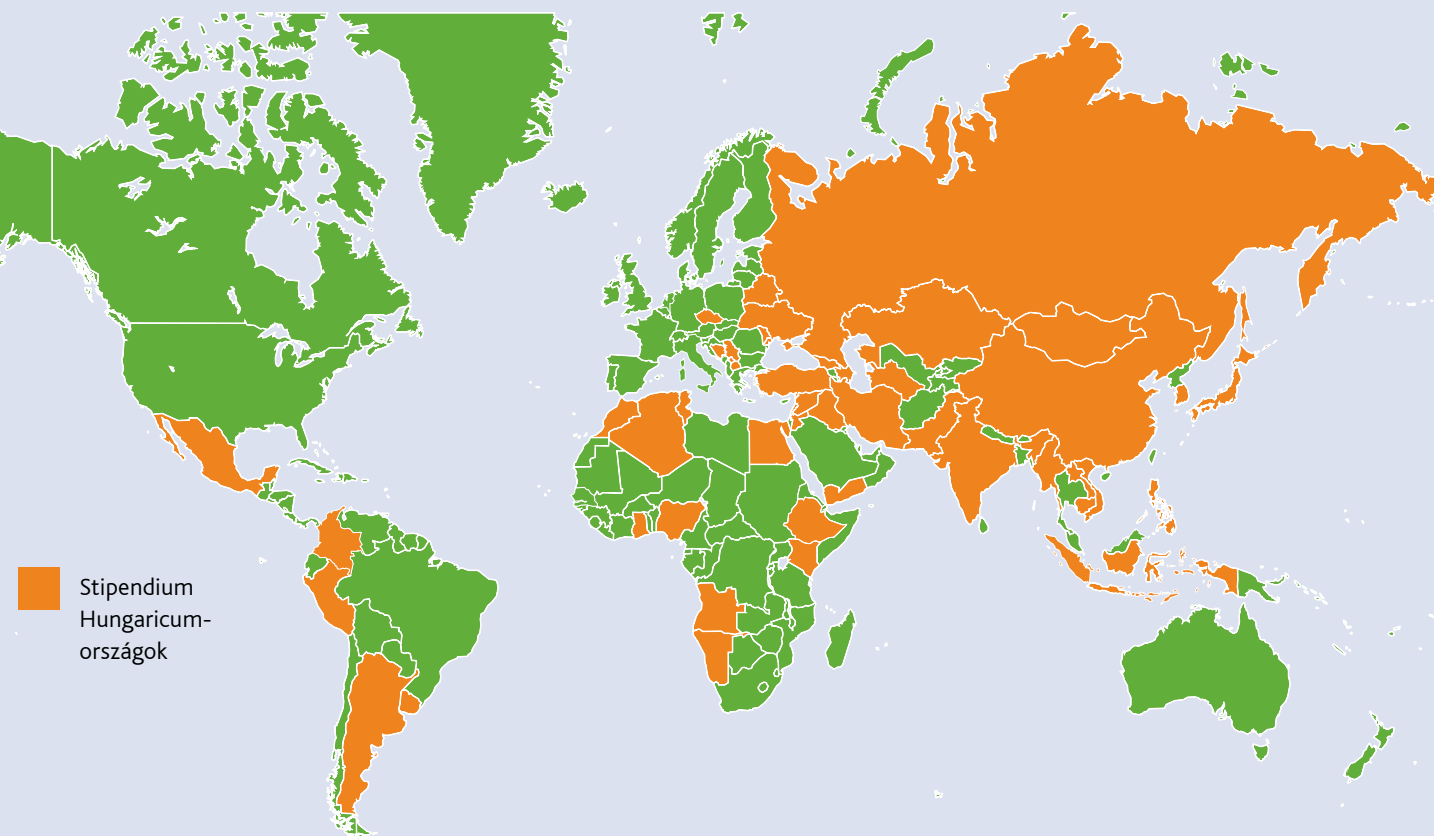
Újszerű kezdeményezésként kapott díjat az Eszterházy Károly Főiskola által kifejlesztett ún. Eszterházy Nagykövetek hallgatótorborzási módszer. Ennek keretében az intézményben tanult külföldi hallgatókat vonják be a toborzási tevékenységbe – számukra kialakított speciális ösztönzőkkel és szakmai támogatással.

A felhívásra 43 pályázat érkezett, amelyek kiváló példákat mutattak be töb-

bek között a nemzetközi interkulturális és multidiszciplináris területeken kialakított képzési, kutatási együttműködések; nemzetközi hetek innovatív, komplex megvalósítására; külföldieket, hátrányos helyzetűeket integráló mentorrendszerek működtetésére; nemzetközi honlapfejlesztésekre. A nemzetköziesítés, illetve a nemzetközi szolgáltatásfejlesztés területén létező jó gyakorlatokat megtalálhatják a Tempus Közalapítvány honlapján. www.tka.hu > [Nemzetköziesítés > Nemzetköziesítés a felsőoktatásban > Nemzetköziesítési jó példák](#)

BESZE SZILVIA

Tempus Közalapítvány, Felsőoktatási egység

TANULÁS MINDEN SZINTEN (KÖZOKTATÁS, SZAKKÉPZÉS, FELNŐTT TANULÁS)

ERASMUS+ Mérlegen az első év eredményei

2016. elején tette közzé az Európai Bizottság azt a jelentést, amely szerint a 2014-ben indult Erasmus+ program már az első évben teljesítette a hozzá fűzött várakozásokat.

Az Európai Unió jelenlegi, oktatást, képzést, ifjúsági szférát és sporttevékenységet támogató Erasmus+ programjának költségvetése a 2014–2020-as időszakban 14,7 milliárd euró. Az előző programhoz képest ez mintegy 40%-os emelkedést jelent a támogatások mértékét illetően, mely-lyel 4 millió személy mobilitásához kívánnak hozzájárulni, valamint kü-
lönböző projektek, együttműködések megvalósulását elősegíteni, ezzel több és jobb lehetőséget biztosítva Európa következő generációjának.

ÚJ ELEMEEK:

- még több ösztöndíj lehetőség külföldi tanulmányok folytatására, képzések, ifjúsági, önkéntes munkák megvalósítására,
- online nyelvi támogatás,
- diákhitelgarancia-eszköz a közös mesterképzés alatt,
- nemzetközi kreditmobilitás: tanulmányi csereprogramok az egész világon,
- sport területének megerősítése; sportesemények, sporttevékenységek támogatása

NAVRACSICS TIBOR magyar uniós biztos a vele készített interjúban már magazinunk tavaly tavaszi számában sikeresnek nevezte a program első évét, melyet most hivatalos statisztikai adatokkal is alátámasztott az Európai Bizottság. „Az Erasmus+ első éve igazi siker. A résztvevők magas létszáma a bizonyíték, hogy a program jelentősen hozzájárul a fiatalok elhelyezkedési lehetőségeihez, hozzásegíti őket új készségek és tapasztalatok elsajátításához, támogatja az európai oktatási, képzési, ifjúsági rendszerek modernizálását” – fogalmazott az oktatásért, kultúráért, ifjúságpolitika és sport témakörért felelős uniós biztos az év eleji jelentésben.

A 2014-es évben több mint 2 milliárd euróval támogattak 650 000 ösztöndíjast, köztük hallgatókat, trénereket, oktatókat, önkénteseket. 18 000 projektet finanszíroztak: közös egyetemi mesterképzéseket, közintézmények és nemzetközi szervezetek közti együttműködések, a sport területén megvalósult különböző tevékenységek széles körét.

MAGYARORSZÁGON AZ ALÁBBI SZÁMOK ÍRJÁK LE AZ ERASMUS+ PROGRAM ELSŐ ÉVÉT:

- 1 **MOBILITÁSI PROGRAMOK** (tanulmányok, szakmai gyakorlat, önkéntes munka, tanárok, ifjúsági tréner, egyetemi munkatársak)

Támogatás
26,47 M €

Külföldi mobilitások száma
13880

- 2 **EGYÜTTMŰKÖDÉSI PROJEKTEK** (innováció és jó gyakorlatok cseréje, stratégiai partnerségek, informatikai támogató platformok) keretében

Támogatás
5,17 M €

Szervezetek száma
125

Stratégiai partnerségek száma
22

EGYÉB TEVÉKENYSÉGEK:

- közös mesterképzések,
- szakpolitikai reformfolyamatok támogatása,
- sporttevékenységek támogatása,
- Jean Monnet program további biztosítása

Az Erasmus+ első éve beváltotta tehát a reményeket. A program nyitottsága jól tükröződik a még több lehetőséget, több támogatást nyújtó struktúrában, mely a társadalmi összefogást, toleranciát és az aktív állampolgárságot is igyekszik minél jobban reprezentálni. Nagymértékű támogatás áll rendelkezésre a hátrányos helyzetű, rászoruló résztvevőknek, valamint a fogyatékossgal élőknek is, mely szintén a társadalmi együttműködést segíti elő. Az első év sikeresége bizakodásra ad okot, mely valóban a fiatalok munka világába való belépését, az átmeneti időszak megkönnyítését, ha lehetséges, kiküszöbölését segíti elő.

HASZNOS LINKEK:

ERASMUS+: Az első év, Brüsszel, 2016. január 26.:
http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-16-143_hu.htm

ERASMUS+ PROGRAM, ÉVES JELENTÉS 2014:
http://ec.europa.eu/education/library/statistics/erasmus-plus-annual-report_en.pdf

ERASMUS+ STATISZTIKÁK, MAGYARORSZÁG, 2014:
http://ec.europa.eu/education/library/statistics/2014/hungary_en.pdf

Összeállította / fordította: JUHÁSZ ALINA
Tempus Közalapítvány, Kommunikációs egység

Hazai részvétel a centralizált Erasmus+ pályázatokban

Együttműködések – Innováció és jó gyakorlatok cseréje; mobilitási projektek; Jean Monnet

A 2004 óta működő, 2014-től kezdve az Erasmus+ programba integrált Erasmus Mundus közös mesterképzések pályázat célja, hogy az európai felsőoktatási intézmények kimagasló színvonalú – közös, kettős vagy többes diplomához vezető – mesterképzéseket nyújtsanak a világ minden tájáról érkező hallgatók számára. Az Európai Bizottság a kiválasztott konzorciumok számára átalánytámogatást, a részt vevő hallgatóknak pedig ösztöndíjat, részvételi díj- és útiköltség-támogatást kínál. Mivel kiválósági programról van szó, tömeges részvételről nem beszélhetünk, de kezdetektől fogva komoly érdeklődés mutatkozik a hazai intézmények részéről a program iránt. A 2009-ben indult második szakasztól kezdve összesen 15 projektben szerepel magyar résztvevő intézmény, és 4 olyan nemzetközi közös képzés működik, amelyet hazai felsőoktatási intézmény vezet. A 2015-ös pályázati fordulóban egy magyar részvételi új képzés kapott támogatást, az idei fordulóban pedig több projekt támogatására lehet számítani, hiszen a tavalyi 15 nyertessel szemben idén 27 pályázatot támogat majd az EU.

Szintén hosszabb múltra tekintenek vissza az Erasmus+ felsőoktatási fejlesztési projektek, amelyek lényegében a 2013-ban lezárult Tempus program folytatását jelentik. A pályázattípus célja, hogy támogassa a partnerországok (korábbi szóhasználat szerint harmadik országok) felsőoktatásának modernizációját, elérhetőségét és nemzetköziesítését, így hozzájárulva az Európai Unió külpolitikai célkitűzéseéhez. Az együttműködések mindenekelőtt a programországok és a partnerországok fel-

sőoktatási intézményei valósítják meg a fenti célok érdekében. A 2008-ban indult IV. programciklusban 4 hazai koordinálású pályázat működött, de összesen 33 konzorcium munkájában vettek részt hazai intézmények, szervezetek. Az Erasmus+ programban ez a pályázattípus egy év késéssel indult, a 2015 nyarán zárult első bírálati folyamatban 5 hazai részvételi pályázat kapott támogatást kísérleti oktatás, társadalmi nemek, élelmiszertudomány, mezőgazdaság és vidékfejlesztés témakörében, ill. a rövid ciklusú képzések szerbiai bevezetése céljával. Ezek a projektek összességében meg is kezdhették a munkát.

Az Erasmus+ Tudásszövetségek nemzetközi, eredményorientált projektek, amelyekben felsőoktatási intézmények és vállalkozások működnek együtt. A tevékenységek bármely tudományterületen érvényesülhetnek, hatásuk mind rövid, mind pedig hosszú távon jelentős. Az elmúlt két évben az Európai Bizottság összesen 20 projektet választott ki, amelyek közül négyben szerepelnek magyar partnerek: összesen két egyetem és három vállalat.

A Jean Monnet tevékenységek fő célja az oktatás és kutatás ösztönzése az európai integrációs tanulmányok területén, illetve a tudományos világ és a politikai döntéshozók közötti párbeszéd előmozdítása az EU országaiban és világszerte. A program 1989-ben indult, a rendkívül sokszínű és sokféle tevékenységet támogató programban száznál több hazai részvételi tevékenység nyert támogatást. 2014 óta, az Erasmus+ program keretében összesen 6 hazai pályázó részesült támogatásban, ezek közül 2 modul, 2 chair (tanszék), 2 pedig hálózati együttműködés.

A 2009-ben indult második szakasztól kezdve összesen 15 projektben szerepel magyar résztvevő intézmény, és 4 olyan nemzetközi közös képzés működik, amelyet hazai felsőoktatási intézmény vezet.

Szakpolitikai reformok támogatása

A „Civil társadalmi együttműködés az oktatás és képzés területén” pályázattípus célja, hogy támogatást biztosítson az európai nem kormányzati szervezeteknek és az európai oktatási, képzési területén aktív hálózatoknak, hogy növeljék az európai szakpolitikával kapcsolatos tudatosságot és fokozzák az együttműködést a hatóságokkal. A teljes költségvetés 2015. évre 6.300.000 € volt, amit húsz nyertes pályázó szervezet között osztották szét. Magyar pályázó sajnos nem nyert támogatást, azonban érdekes adat, hogy a 20 nyertes pályázat csupán öt országból érkezett, kiemelten sok, 14 pályázat Belgiumból, 3 Hollandiából és egy-egy Franciaországból, Luxemburgból és Nagy-Britanniából.

A „Szakpolitika fejlesztésére irányuló kezdeményezések” új szakpolitikák kidolgozására és megvalósításuk előkészítésére irányulnak. A pályázat teljes költségvetése 17.000.000 € volt, amiből az oktatás és képzés területén megvalósuló projektek összesen 15.000.000 €-t nyerhettek el (egy pályázó maximálisan 500.000 €-t). A pályázathoz tartoznak a Végrehajtó Ügynökség által irányított, külön pályázati felhívások a következő témákban:

- Előremutató együttműködési projektek
- Európai szakpolitikai javaslatok kipróbálása

Az „Előremutató együttműködési projektek” az intézmények együttműködésében való-

sulnak meg. A tevékenységek konkrét célja, hogy a projektek keretén belül a partnerek beható ismeretekre tegyenek szert a különböző célcsoportokról, a tanulás, tanítás vagy képzés során felmerülő helyzetekről és a szakpolitika fejlesztését elősegítő hatékony módszerekről és eszközökről, valamint az, hogy az oktatásban, képzésben érintett politikai döntéshozók számára minden szinten hasznosítható következtetéseket fogalmazzanak meg. A pályázattípusban összesen 32 projektet támogattak, ezek közül kettő volt magyar, az „European ESL-Platform and Support Services” illetve az „European Methodological Framework for Facilitating Collaborative Learning for Teachers” című projektek. Mindkettő pályázatot a Tempus Közalapítvány nyújtotta be, a két projektre összesen 999.527 € támogatást ítélt meg. Az „Európai szakpolitikai javaslatok kipróbálása” pályázattípus célja, hogy olyan nemzetközi együttműködések támogatásán, amelyeknek a keretében magas szintű hatóságok irányításával innovatív szakpolitikai kezdeményezéseket valósítsanak meg. A pályázattípus általános célkitűzése, hogy az innovatív szakpolitikai intézkedések rendszerhatásaival kapcsolatos bizonyítékok összegyűjtésével és értékelésével elősegítse az oktatási és képzési rendszerek, valamint az ifjúsági szakpolitika hatékonyságának és eredményességének javítását. A pályázaton csupán egyetlen, bolgár illetőségű projekt nyert 2.500.000 € támogatást. •

BEKE MÁRTON, DOMJÁN DÁNIEL
Tempus Közalapítvány, Felsőoktatási csoport,
ügyfélszolgálat

Stratégiaalkotás és nemzetközi tevékenységek tervezése az oktatás és képzés területén

► Készítsünk intézményi és nemzetköziesítési stratégiát!

Egy jó intézményi stratégia segít választ adni megannyi kérdésre. Miért dolgozunk, mit szeretnénk elérni, miért kell ezt a sok plusz feladatot elvégeznünk? A pedagógiai programok és egyéb alapküldetések, jogszabályok segítenek a működés irányának, körülményeinek meghatározásában, azonban egy átfogó stratégia intézményre szabottan jelöli ki a fejlődés útját a következő évekre vonatkozóan. A *nemzetközivé válás*, a *nemzetköziesítés stratégiája* ennek nagyon fontos részeként jelenik meg.

Ma már lehetetlen tanítani, oktatni a globális világ változásainak, trendjeinek figyelembe vétele nélkül. A csökkenő erőforrások, a demográfiai változások, az élet minden szintjén jelen lévő digitalizáció, a bolygón átívelő technológiák térhódítása (gondoljunk csak néhány ismert okostelefon-alkalmazásra), mind-mind nagy kihívás elé állítja az iskolákat. A munkáltatók által legfontosabbnak ítélt készségek jelenleg a kritikus gondolkodás, a komplex problémamegoldás, az együttműködésre való képesség és a kommunikáció, de a trendek ezen a téren is évről évre változnak. Ma még nem is létező szakmák leendő munkavállalóit oktatjuk egy teljesen összekapcsolt világban. Hogyan lehetne mindezt megoldani egymástól elszigetelődve, ezeket a jellegzetességeket figyelmen kívül hagyva?

Lehet-e egyáltalán tervezni ebben a mai világban?

Igen, lehet, és kell is. Egy jó stratégia tervezhetővé és kiszámíthatóbbá teszi a folyamatokat és az intézmény működését a következő kb. 3-5 évre egy vágyott jövő felé vezetve iskolánkat.

Már a stratégia szó említésétől is sokan megijedhetnek, pedig leegyszerűsítve és megismerve ennek elemeit, rájöhetünk, hogy az elkészítéséhez szükséges tudás és a kapcsolt tevékenységek sok eleme már régóta megvan az intézményben. A feladat, hogy mindezt egy tervezett és mindenki által jóváhagyott, megismert egésszé állítsuk össze. A témához kapcsolódó rendezvényünk eredményeinek megosztásával és egy interjúval szeretnénk kedvet csinálni a stratégiaalkotáshoz és a nemzetközi stratégia megtervezéséhez.

Nemzetközi szeminárium a Tempus Közalapítvány szervezésében

A magyar, a finn és a holland Erasmus+ program megvalósításáért felelős nemzeti irodák több éves együttműködésük eredményeképp 2016. április 6-8. között rendezték meg a *Nemzetköziesítési stratégiák a szakképzésben* című szemináriumot Budapesten. A cél az volt, hogy különböző európai országok szakképző intézményei megismerkedjenek az intézményi stratégia, azon belül pedig a nemzetköziesítési stratégia létrehozásának folyamatával. A 3 napos, gyakorlatorientált képzés nagy sikert aratott a 10 európai országból (köztük természetesen Magyarországról) érkezett résztvevők között. A szeminárium főbb témái a következők voltak: a globális háttér és a jelen kihívásainak megismerése; intézményi jövőkép és misszió; a működési környezet elemzése; stratégiai célok; akcióterv; a munkatársak motiválása és bevonása.

A rendezvényhez kapcsolódó előadások, tanulmányok és háttérdokumentumok elérhetőek a Tempus Közalapítvány honlapján, az alábbi linken: <http://tempus.tpf.hu/tca/>

A szakértő válasza ◀

Az április nemzetközi szeminárium szakértőjével, **Mika Saarinnel**, a finn Nemzetközi Mobilitási Központ (CIMO) osztályvezetőjével is beszélgettünk a stratégiaalkotásról. A témával évek óta aktívan foglalkozó kutató és szakértő nagyon jó eredményekről számolt be hazájából, ahol a folyamat már több mint 20 éve elkezdődött.

Miért jó az intézményeknek, ha nemzetköziesítési stratégiával rendelkeznek?

A nemzetközi tevékenységek stratégiai tervezése segít abban, hogy a nemzetközi együttműködések kapcsolódhassanak az intézményben zajló egyéb tevékenységekhez és fejlesztésekhez. Ezáltal hozzájárul ahhoz, hogy ezek az együttműködések az alaptevékenységek szerves részévé váljanak az iskolában. A diákok és munkatársak számára

NEMZETKÖZIESÍTÉS AZ ISKOLÁBAN

*A Strengh from International Cooperation, 2010, Finland (CIMO, trans. 2013) grafikájának felhasználásával készült.

TANULÁS MINDEN SZINTEN

egyértelművé teszi például, hogy egy tanulói mobilitás vagy egy nemzetközi fejlesztési projekt milyen jelentőséggel bír az intézmény szempontjából. Átgondoltta tehát a nemzetközi tevékenységek menedzsmentje, az ehhez használt erőforrások használata és a napi munka. A nemzetközi együttműködések szervezése többé nem egy tanár vagy a vezető felelőssége és privilégiuma lesz, hanem az egész intézmény közös ügye – számtalan lehetőséggel!

A tanárok az iskolában gyakran hezitálnak részt venni a nemzetközi együttműködésekben. Hogyan motiválná őket?

A nemzetközi tevékenységek valódi lehetőséget nyújtanak arra, hogy a tanári munkát új jelentéssel és izgalommal töltsék meg. A karrierfejlesztés egy átlagos iskolai környezetben sok esetben nehezen valósulhat meg, a nemzetközi együttműködésekbe való bekapcsolódás azonban teljesen új dimenziót jelenthet a pedagógusok számára. Lehetővé teszi különböző módszertanok összehasonlítását, egy adott oktatási terület vagy szektor új nézőpontba helyezését, vagy más országok tanítási, oktatási gyakorlatának megismerését, akár a munka világának ottani jellegzetességei által.

Mit tanácsolna egy olyan intézménynek, amely néhány sikeres nemzetközi projektet megvalósított és több együttműködésben részt vett, de ezek korábban esetlegesen alakultak (megkeresések, egy-egy motivált kolléga segítségével)? Hogyan kellene elkezdeniük a nemzetközi stratégia tervezésének folyamatát?

Az első lépés világos képet szerezni arról, hogy a saját intézményükben milyen nemzetközi tevékenységek zajlottak korábban, és valamilyen módon értékelni is kell ezeket – melyek voltak sikeresek és melyek nem? Egy másik nagyon fontos dolog tájékozódni az európai, hazai és regionális – vagy ha már van – saját intézményi stratégiákról, trendekről is, hiszen ezek befolyásolhatják a nemzetköziesítési stratégiákkal kapcsolatos terveinket, választásainkat. Harmadik lépés az intézménnyel kapcsolatban álló célcsoportok igényeinek (pl. tanulók, munkatársak, gyakorlati helyek vezetői stb.) figyelembevétele. A legjobb megoldás ezek összegyűjtésére a közös munka az érintettek bevonásával. Ezek után a nemzetközi tevékenységek vonatkozásában már meghatározhatóak az intézmény átfogó, stratégiai céljai (hol szeretnénk lenni 3-5 év múlva). Végül kijelölhetjük azokat a lépéseket, melyek a stratégiai célok eléréséhez és az éves akcióterv elkészítéséhez szükségesek.

A stratégiai tervezésnek, ezen belül a nemzetköziesítési stratégia szerinti működésnek nagy hagyományai vannak Finnországban. Milyen eredményeket tudnak felmutatni azok az intézmények, melyek évek óta így működnek? Milyen sikerekről tudnak beszámolni?

A stratégiai tervezés jól megalapozott a finn szakképző intézmények életében, és ez nem csak a nemzetköziesítés, hanem valamennyi tervezési és fejlesztési munka esetében is így van. Ezért természetes volt, hogy a nemzetközivé válással kapcsolatos stratégiák is kialakultak az évek során. A szakképzésben nemzeti stratégiákat is alkottak, melyek mentén az iskolák saját döntéseiket és irányait is meghatározhatták a nemzetköziesítés terén. Ez a folyamat már a kilencvenes évek elején elindult, de amikor 2007–2008-ban az intézményi

stratégiák első országos szintű vizsgálata lezajlott, még sok helyen felmerült a gyakorlati megvalósítás hiánya. Bár ezek a fejlesztési tervek hatással voltak a nemzetközi tevékenységek eredményeire, a kapcsolódásnak erősebbnek és világosabbnak kellett volna lennie. 2015-2016-ban, a stratégiák második átfogó vizsgálatakor már egyértelmű fejlődés volt kimutatható, és a hatékony stratégiák minősége és mennyisége is növekedett. Természetesen még mindig vannak további fejlesztendő területek, mint például a tanárok még alaposabb bevonása a nemzetköziesítésbe, valamint a tananyag még célzottabb illesztése a nemzetköziesítési célokhoz. De összességében elmondhatjuk, hogy a nemzetközi együttműködések stratégiai tervezése új belső erőforrásokat is eredményezett (pl. nemzetközi menedzserek vagy koordinátorok megjelenése, saját források a mobilitások támogatására), emellett világosabbá tette a fejlesztési projektek pályázásával kapcsolatos folyamatokat, fejlesztette a diák- és tanári mobilitások menedzsmentjét, a külföldi intézményekkel való kapcsolatot, és végeredményként segítette elérni a finn szakképzésben tanuló diákok külföldi mobilitásának kiugróan magas (10-ből 8 tanuló) szintjét is.

A Finn Nemzeti Oktatási Tanács és a Nemzetközi Mobilitási Központ (CIMO) *Strength from International Cooperation*, című angol nyelvű kiadványa további hasznos információkkal szolgál a témában.
http://www.cimo.fi/services/publications/strength_from_international_cooperation

Erasmus+ szakképzési tanúsítvány – könnyített pályázás, tervezhető külföldi mobilitások

Az intézményi stratégia meglétének fontosságára utal, hogy a tavalyi évtől pályázható *Erasmus+ szakképzési mobilitási tanúsítvány pályázatának kiemelt részét képezi a nemzetköziesítési stratégia leírása*.

A tanúsítvány lehetővé teszi, hogy tulajdonosai a következő évtől egyszerűsített pályázati űrlapon igényeljenek támogatást szakképzési mobilitásaikra (tanulók, munkatársak) az Erasmus+ programban, így ezek a tevékenységek biztonsággal tervezhetőek lesznek a teljes programszakasz végéig (2020-ig). A tanúsítványi pályázatban egyrészt azt kell meggyőzően bemutatni, hogy az intézmény magas színvonalon képes külföldi mobilitásokat megtervezni és megvalósítani, másrészt azt, hogy ezeket a projekteket átfogó, stratégiai célok szolgálatába állítják.

Alapvető követelmény, hogy a pályázó intézménynek 3 sikeresen lezárt, LLP vagy Erasmus+ programban megvalósított projekttel kell rendelkeznie.

>> A tanúsítványi pályázatok évente, májusban adhatóak be. További információk honlapunkon elérhetőek. •

TÓTH CSENGE
Tempus Közalapítvány, Erasmus+ egység

„Ha nem tervezed a jövőt, attól az még lehet jó... de ha előre tervezel, szinte biztos, hogy az lesz” –

My Little Book of Strategy,
Jack E. Earner, 2014

Minél előbb ismerkednek meg a diákok a külföldi ösztöndíjprogramokkal, annál tudatosabban készülhetnek fel a pályázásra. Ezért fontos, hogy a középiskolások tisztában legyenek a mobilitási lehetőségekkel, illetve a külföldi tanulmányok előnyeivel, hiszen számos kutatás igazolja, hogy a nemzetközi tanulmányi vagy szakmai tapasztalattal rendelkező diplomások jóval előnyösebb helyzetből indulnak a munkaerőpiacon. A mobilitási programok jóvoltából tágul az ösztöndíjasok látóköre, megerősödhetnek bizonyos személyiségjegyeik (határozottság, tolerancia, önbizalom, problémamegoldó készség) és a szociális kapcsolataik is bővülnek.

A köztudatban az él, hogy napjainkban a fiatalokat a közösségi médián keresztül, online kommunikációval lehet a legkönnyebben elérni, de az is köztudott, hogy a személyes találkozás varázsa, ösztönző ereje alapvetően összehasonlíthatatlan a virtuális térben zajló találkozókkal.

Ezért is szervez a Tempus Közalapítvány már 2012 óta a középiskolás korosztály számára mobilitási órákat, melynek előadói külföldről nemrég hazatért ösztöndíjas egyetemisták. A cél az, hogy időben felhívják a középiskolások figyelmét a főiskolai, illetve egyetemi évek alatt megpályázható tanulmányutakra, szakmai gyakorlatokra, és ezek tudatos megtervezésére. A felkészített fiatalok személyesen látogatnak el saját volt iskolájukba vagy a programra nyitott más középiskolákba, ahol osztályfőnöki, idegen nyelv-óra, esetleg tanórán kívül szervezett külön program keretén belül prezentációt tartanak a mobilitási lehetőségekről, a saját élményeiről és tapasztalataikról az érdeklődő diákcsoportok, akár egy-egy osztály számára.

A középiskolások a személyes találkozás alkalmával őszintén feltehetik kérdéseiket, így könnyebben leküzdhetik azokat az akadályokat, amelyek visszatartanák őket a majdani pályázástól. Előzetes tájékozódással, spórolással, a lehetséges célországok

interneten való feltérképezésével, a külföldi felsőoktatási intézmények weboldalainak, más ösztöndíjasok blogjainak tanulmányozásával az útvonaltervezés már a középiskolában megkezdődhet.

A volt ösztöndíjasok 4 év alatt összesen 158 középiskolában tartottak mobilitási órákat, amelyekkel összesen 8235 tanulót értek el.

Az egyetemisták eddigi tapasztalatai alapján a felkeresett intézményekben sok esetben kérdések sorával árasztották el őket. Sokan elérhetőséget cseréltek, hogy később is segítséget tudjanak kérni a volt ösztöndíjasoktól.

A diákok legelső körben majd mindenhol az ösztöndíj mértékéről kérdeztek, érdekelte őket, hogy

- a támogatási összeg elegendő-e a havi megélhetéshez
- mivel és hogyan lehet kiegészíteni a kapott pénzösszeget.

Más, egészen apró részletekbe menő változatos kérdések is elhangzottak:

- mitől függ, hogy hova lehet utazni,
- milyen feltételek szükségesek a jelentkezéshez,

Útvonaltervezés Mobilitási órák a középiskolákban

- mennyire nehezek kint az idegen nyelven tartott órák és a vizsgák.
- Hogyan érdemes utazni,
- mennyi ideig lehet kint tartózkodni,
- hol élnek az ösztöndíjasok a mobilitás időtartama alatt,
- mit lehet csinálni a hétvégén,
- mennyire viseli meg az embert, ha 5 hónapig nem jöhet haza,
- hogyan készül a hókunyhó, szépek-e az olasz lányok, stb.

A középiskolások nagy része érdeklődve hallgatta a személyes történeteket, beszámolókat, más országokról hallott hagyományokat, szokásokat, vicces történeteket, amelyek sokakat megerősítettek abban, hogy érdemes pályázni.

A program sikerességében nagy szerepet játszik a hitelesség, a személyesség, hiszen a mobilitási órákat a diákokhoz korban közel álló, rátermett fiatalok tartják, akik saját életük legizgalmasabb időszakáról mesélnek. Erőteljesebb motivációs lehetőség nehezen képzelhető el annál, mint az ösztöndíjas időszak végén hazatérő egyetemi hallgatók lelkesedése. •

SPANYÁR KRISZTINA
Tempus Közalapítvány, Kommunikációs egység

„A matematika nyelve mindenhol ugyanaz”

INTÉZMÉNY: Orosházi Vörösmarty

Mihály Általános Iskola

A PROJEKT CÍME: Learning science is easy with games, Erasmus+ KA2

A PROJEKT INDULÁSÁNAK ÉVE: 2014

KOORDINÁTOR: Aminné Móricz Márta

A Tempus Közalapítvány legújabb cikksorozatában olyan, jelenleg is zajló Erasmus+ stratégiai partnerségi pályázatokat mutatunk be, melyek a hazai köznevelés és szakképzés területén dolgozó tanárok és szakemberek részvételével zajlanak. Elsőként az Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola tanárával, Aminné Móricz Mártával beszélgettünk.

Learning science is easy with games – azaz játékkal könnyebben megy a tudomány. Miről szolt a projektjük?

Évek óta tudjuk, hogy a matematika, illetve a természettudományos tárgyak oktatása problémás Magyarországon – ezt a különböző mérések is igazolják. Ugyanakkor itthon is nagyon sokféle kezdeményezés, módszer létezik például a mi iskolánkban is, ezt szeretnénk volna terjeszteni városi és nemzetközi szinten. A projektben spanyol és finn partnereink vannak, utóbbiak kiemelkedőek a matematikatanítás terén, ezért úgy gondoltuk, hogy tőlük tanulnánk és az ott szerzett ismereteket, jó gyakorlatokat beépítenénk a saját módszertanunkba.

Pályázóként hogy látja, milyen különbségek vannak a korábbi Comenius és a jelenlegi Erasmus+ stratégiai partnerségek pályázattípus között?

A Comeniusban a gyerekek álltak a középpontban, ők gyűjtöttek, táncoltak, énekeltek, a projektben az őket segítő pedagógusok vettek részt. A stratégiai partnerségek pályázatokban főleg a módszertanon van a hangsúly, a gyerekeket kevésbé tudjuk bevonni a mobilitásba. Most a kollégáknak jut több lehetőség, hogy megnézzék, mi történik más országokban szakmailag, hogyan

zajlik az egyes tantárgyak tanítása egy másik országban: milyen mélységben, milyen eszközökkel. Emellett előtérbe kerültek a web2-es alkalmazások – az eTwinning, illetve különböző online platformokon tartjuk egymással a kapcsolatot – és komolyan meg kell indokolni, miért akarunk személyesen is találkozni.

A projektben igen komoly szakmai munka folyik, magyar részről több oktatáskutató szervezettel is együtt dolgoznak.

Az első találkozó során az általunk alkalmazott módszereket mutattuk be a spanyol és a finn kollégáknak. Ilyen például az IBL-modell (Inquiry Based Learning), a kutatás alapú tanulás. A módszer lényege, hogy valós feladatokat vigyünk be a tanórákra, a tanulók pedig különböző lépésekkel jussanak el a megoldáshoz. Korábban a Szegedi Tudományegyetem végzett nagyszabású, nemzetközi kutatási projektet a témában, melynek során közel 40 órás továbbképzést tartottak az iskolánkban, kifejezetten természettudományos tantárgyakra fókuszálva. Ezt a tudást adtuk tovább a finn és spanyol kollégáknak. Ezen kívül két, általunk alkalmazott módszerrel is megismertettük őket: a Sakkpalota 1-4. évfolyamig kidolgozott, Polgár Judit nevéhez köthető program, mely a sakk alaplépéseinek a megtanulásával a

logikus gondolkodás fejlesztését célozza meg: a bábuknak értékük van, a négy alpműveletet a segítségével tanulják meg. A harmadik a hejőkeresztúri modell, a Komplex Instrukciós Program (KIP), amely szintén újfajta dolog; a személyre szabott, egyéni kompetenciákat figyelembe vevő modell lehetővé teszi a tanárok számára a csoportmunka szervezését olyan osztályokban, ahol nagy a tanulók közötti tudásbeli különbség. Emellett van egy táblajáték és robotika szakkörünk, erdei iskolánk és kimondottan logikai készségeket fejlesztő táblajátékaink, ördöglakatok, ezeket mind megismertettük a partnereinkkel.

Mi az, amit a spanyol partnerektől tanultak?

Spanyolországban rájöttek arra, hogy kevés ember beszél angolul, s ezért egy olyan módszert dolgoztak ki, amelyben az angol nem tantárgy, hanem a tanítás nyelve. A spanyolok például ezt adták hozzá a nagy közös tudáshoz: hogyan valósul meg a természettudományos tantárgyak tanítása idegen nyelven, projekt módszerben. Voltunk matematikaórán, ahol a négy alapkészséget kártyajátékkal fejlesztették, vagy homokszemek lehullásával bizonyítottak matematikai tételt. Nem izgalmasabb egy kártyajátékkal kiszámolni ugyanazt, mint ha egy táblára lenne felírva?

Interjúorozatunk további részeit a Tempus Közalapítvány honlapján (<http://tka.hu> >> Tanároknak) vagy az Erasmus+ tanárok Facebook-oldalunkon tudja elolvasni.

ERASMUS+ DISSZEMINÁCIÓS PLATFORM

Az Erasmus+ disszeminációs platform az Európai Bizottság disszeminációs adatbázisa, mely az összes Erasmus+ projektet tartalmazza az oktatás, képzés, ifjúság és sport területéről. A stratégiai partnerségi pályázatot (KA2) lebonyolítók számára a disszeminációs platform használata kötelező, de a mobilitási (KA1) és a szakpolitikai tevékenységek (KA3) pályázat nyertesei számára is ajánlott a használata.

A platform fő funkciója a projekteredmények megosztása – például megmutathatjuk, ha a projektünk során született egy kézikönyv, kiadvány, videó, weboldal –, ugyanakkor kiválóan alkalmas információszerezésre, partnerkeresésre, tájékozódásra, nem mellesleg inspirációk gyűjtésére, mások motiválására. Az EPRP Keresőrendszere lehetővé teszi a kulcsszavas keresést is (pl. vocational education, job shadowing, stb.). További információ:

<http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects/>

Mire kell odafigyelni egy kétéves együttműködés során? Mit jelent a gyakorlatban egy jó partner?

Fontos, hogy minden partner egyenlő mértékben tegyen hozzá a projekthez, mindenki a saját tudása szerint. Korábbi projektjeink során nem egyszer előfordult, hogy nyelvi nehézségekbe ütköztünk, de a stratégiai együttműködés keretében ilyesmi nem fordulhat elő, itt szakmai dolgokról is tudni kell

beszélni, nemcsak arról, hogy süt a nap vagy esik az eső. Szóval nagyon körültekintőnek kell lenni partnerválasztásban; ha vannak korábbi ismeretsegeink, munkakapcsolataink, érdemes velük együttműködni, ez elősegítheti a közös munkát. A finn partnereinkkel 2005-2008 között dolgoztunk már együtt, nekik pedig a spanyolokkal volt korábban közös projektjük.

Hol tartanak most, és mi vár még Önökre a projektben?

Nyáron ér végére a projektünk, a finn projekttalálkozó még hátravan. Szeretnénk létrehozni egy kiadványt, amelyben összegyűjtjük a két év tapasztalatait, és megosztjuk másokkal is azokat a tudásanyagokat, amelyekre szert tettünk: a matematika nyelve mindenhol ugyanaz. •

Az interjút készítette: BARTA EDIT
Tempus Közalapítvány, Kommunikációs egység

Tanulási eredmények – EKKR – MKKR

Hogyan folyik a képesítési keretrendszerek további fejlesztése? Milyen alkalmazásai lehetőségek a tanulási eredményeknek? Milyen kérdések, problémák merülnek fel a tanulási eredmények gyakorlati alkalmazása közben?

A fenti kérdésekre a Tempus Közalapítvány megbízásából Tót Éva szakértő kereste a választ a 2015-ös év fejlesztési munkáit, valamint a különböző hazai és külföldi szakmai fórumok jelentéseit összefoglaló cikkében, mely a 2016-os év tanulási eredményekre vonatkozó fejlesztési munkáinak is kiindulási pontjául szolgál.

Az elmúlt években a tanulási eredmények értelmezésére, írásának technikájára vonatkozóan számtalan útmutató készült, amelyek elérhetők a világhálón. Már magyarul is több ilyen háttéranyag áll rendelkezésre, (jórészt a TÁMOP fejlesztési projektek keretében készült anyagok, például: <http://413.hu/index.php/hu/menue-2>). 2015 végén a szakképzés és a felsőoktatás szereplői számára is készült két önálló segédlet, melyek elérhetők a világhálón (http://www.oktatas.hu/LLL/konferenciak/segedletek_tanulasi_eredmenyek_irasahoz).

A hiánypótló gyakorlati útmutatók azért váltak elengedhetetlenné, mert 2015. február 3-án Brüsszelben elfogadták a hazai keretrendszer Európai Képesítési Keretrendszerhez való megfeleltetési jelentését. Az azonban, hogy be tudja-e tölteni a neki szánt szerepet, a szakértőkön, társadalmi partnereken, valamint az oktatás és képzés fejlesztőin és résztvevőin múlik.

A képesítési keretrendszerek a kimenet alapú képzésszervezés legfőbb megvalósítási eszközei. Fejlesztésük gőzerővel folyik az uniós országokban. A képesítési keretrendszerek funkciója, hogy az adott ország lehetőleg valamennyi elérhető képesítését egységes, átlátható rendszerbe szervezzék. A legtöbb ország egyelőre a formális képzési programok keretrendszerbe sorolására fókuszál. Ez érvényes Magyarországra is. Egyelőre csak néhány országban történt meg (némiyikben már sok évvel korábban) a nem formális képzésben megszerezhető tanúsítványok besorolása a keretrendszer szintjeire. A nem formális képzések keretében megszerzett tanúsítványok besorolása azonban olyan feladatot jelent, amelynek módszerei még nem érték el a gyakorlati alkalmazáshoz szükséges kidolgozottságot. Jelenleg ebben a témában az egymástól tanulás, a közös módszertan kidolgozása és kipróbálása van napirenden. Magyarország is résztvevője annak a nemzetközi projektnek (NQF-IN: www.nqf-in.eu/index.php/about-the-project), amely célul tűzte ki azoknak a módszereknek a kidolgozását, amelyek segítik a nem formális képzésből származó tanúsítványoknak a nemzeti keretrendszerbe történő besorolását.

Összességében a tanulási eredmények és a keretrendszer alkalmazása a hazai szereplők számára még új megközelítés. Bár a tanulás már megkezdődött, a kezdeti eredmények mellett is még évtizedes fejlesztési folyamat előtt állunk.

A cikk teljes terjedelmében a honlapunkon érhető el:
<http://tka.hu/nemzetkozi/206/szakertoknek>

A KORAI ISKOLAEELHAGYÁS MEGELŐZÉSE

A CroCooS – Előzzük meg a lemorzsolódást! című nemzetközi projekt célja az iskolai lemorzsolódás megelőzésére irányuló korai jelzőrendszer kidolgozása és kipróbálása. A Tempus Közalapítvány által koordinált projekt keretében iskolai pilot program indult Magyarországon, Szerbiában és Szlovéniában, illetve folyamatos fejlesztés alatt áll két informatikai megoldásokkal támogatott szakmai eszköz – a tudástár és az eszköztár – melyek gyakorlati segítséget nyújthatnak a mindennapi pedagógiai munkában.

Az Európai Unió 2020-ig kidolgozott gazdasági-társadalmi stratégiája (EU2020) öt kiemelt célértéket tartalmaz, melyek egyike a korai iskolaelhagyók arányának európai átlagban 10% alá szorítása. A Központi Statisztikai Hivatal elemzése¹ szerint Magyarországon a korai iskolaelhagyók aránya az ezredforduló és 2010 között csökkenő tendenciát mutatott, de 2011-től ismét emelkedni kezdett. Lényegében elmondható, hogy éves ingadozásokkal ugyan, de 11% körül stagnál azoknak a 18-24 év közötti fiataloknak a száma, akik legfeljebb alacsony végzettséggel rendelkeznek, és az adatfelvétel idején semmilyen képzési formában nem vettek részt.

Az okok és összefüggések² sokfélék lehetnek: jelentős hatása van a családi háttértényezőknek (kedvezőtlen anyagi helyzet, a szülők tartós munkanélkülisége), de a tudás leértékelődése, az iskolarendszer és a szakmai szolgáltatások területi egyenlőtlenségei szintén meghatározó tényezők. Szakértők egyöntetű véleménye szerint a tankötelezettségi korhatár 18-ról 16 évesre való lecsökkentése is olyan kockázati tényező, mely növelheti a lemorzsolódást, elsősorban a szakiskolákból. A korai iskolaelhagyók tartósan magas száma egyrészt lassítja a gazdasági növekedést, másrészt extra költségeket ró a társadalomra: az aktív munkaerőpiacon elhelyezkedni nem tudó emberek számára

nyújtandó szociális ellátásokhoz hozzáadódik a magas egészségügyi költségek és a társadalmi ellátórendszerrel való függés. A probléma pedig generációról generációra jellemzően újratermelődik. Magyarországon a középfokú végzettséggel nem rendelkező szülők gyermekei 92,7%-ban veszélyeztetettek a szegénység és társadalmi-gazdasági kirekesztettség által, a középfokú végzettségűek gyermekei 43,2%-ban, a felsőfokú végzettséggel rendelkezők gyermekeinél pedig ez az arány csupán 11,5%. Ehhez képest az uniós átlag mindössze 62,2% a középfok alatti végzettséggel rendelkező szülők esetén, 32,2% a középfokú végzettségűek és 10,5% a felsőfokú végzettségűek körében.

ÚTMUTATÓ – SEGÉDESZKÖZ AZ INTÉZMÉNYI SZINTŰ FEJLESZTÉSHEZ

A CroCooS projekt keretében a pilot programban részt vevő és a kontroll iskolák számára egy intézményi útmutatót készítettünk el a jelzőrendszer iskolai bevezetésének alapvető lépéseiről. Az útmutatóval azon szakemberek munkáját szeretnénk segíteni, akik intézményükben a lemorzsolódás megelőzését célzó korai jelző- és pedagógiai támogató rendszer kialakításán dolgoznak. A dokumentum célja, hogy segítse a szakpolitikai kísérletben részt vevő szakképző iskolákat támogató mentorok munkáját, illetve

kézikönyv legyen azon kontroll intézmények számára, amelyek mentori támogatás nélkül alkalmazzák a projektben kifejlesztett eszköztárat.

A korai jelzőrendszerek kialakítása az intézményi elhatározás megszületését követően még hosszú időt vesz igénybe. Azonban a CroCooS projekt keretén belül a kísérlet mindössze 18 hónapig zajlik, így ez az intenzív támogatott és kísért időszak csak egy részét tudja lefedni a teljes fejlesztési folyamatnak. Éppen ezért az útmutató úgy készült, hogy elősegítse az intézményi fenntarthatóságot, és a bevont iskolák képesek legyenek önállóan is azonosítani, hogy hol tartanak az egyes ajánlott lépésekben, és melyek a még fejlesztendő területek.

Az útmutató követi az intézményi szintű korai jelzőrendszer felépítésének ajánlott elveit, bemutatja a jelző- és támogató rendszer definícióját, felsorolja a jelzőrendszer felépítésének alapelemeit és legfontosabb lépéseit, és egy ciklikus folyamatot javasol az iskolai bevezetéshez. Az útmutató egyes fejezetei össze vannak kapcsolva az eszköztárba fejlesztett gyakorlati segédeszközökkel és az elméleti háttéranyagok gyűjteményével, a tudástárral.

ESZKÖZTÁR – GYAKORLATI SEGÍTSÉG A MINDENNAPI PEDAGÓGIAI MUNKÁBAN

Az eszköztár a lemorzsolódás megelőzését célzó gyakorlati megoldások folyamatosan bővülő gyűjteménye. Az eszközök között vannak olyanok, melyek a lemorzsolódást megelőző figyelmeztető jelek azonosítását támogatják adatgyűjtés és megfigyelés által, valamint olyanok, melyek az észlelt jelekhez kapcsolódó egyéni szintű beavatkozásban segítik a pedagógus munkáját. A jelenleg elérhető eszközök tesztelés alatt állnak az érintett iskolákban négy nyelven (az angol mellett a három partnerország nyelvén: magyarul, szerbül és szlovénul). A 2015/2016-os tanévben, valamint a 2016/2017-os tanév első félévébenben megvalósuló kísérleti program zárását követően az eszközöket javítjuk és véglegesítjük.

Az eszközök olyan – az előzetes nemzetközi kutatás során azonosított – témakörökhez kapcsolódnak, melyek összefüggnek a lemorzsolódás problémakörével. Ide tartozik többek között a diákok komplex megismerésére irányuló adatgyűjtés és monitorozás (pl. a hiányzások követésére és a veszélyeztetett diákok beazonosítására), vagy a diákok egyénre szabott támogatási rendszerének, szakmai protokolljainak kidolgozása, továbbá a hatékony tanár-diák kommunikáció és partneri viszony kialakításának ismérvei, valamint az iskolai teamépítésre, az ítéletmentes együttműködésre, a hatékony konfliktuskezelésre, a zaklatás vagy bullying visszaszorítására vonatkozó segédanyagok. A kifejlesztett és rendelkezésre álló eszközök a projekt honlapján, regisztráció után elérhetők el a projektbe bevont iskolák számára. A tesztelési folyamat során a honlapon kialakított kommunikációs felületen gyűjtjük a pedagógusok véleményét, javaslatait, kéréseit azok alkalmazhatóságával, beválásával kapcsolatban. Célunk, hogy a projekt végén, 2017 tavaszán végleges formájában a szélesebb szakmai közönség is ingyenesen birtokba vehesse és sikerrel használhassa az addigra összegyűlt eszközöket.

val kapcsolatban. Célunk, hogy a projekt végén, 2017 tavaszán végleges formájában a szélesebb szakmai közönség is ingyenesen birtokba vehesse és sikerrel használhassa az addigra összegyűlt eszközöket.

TUDÁSTÁR – SZAKMAI SEGÉDANYAGOK A LEMORZSOLÓDÁS TÉMÁJÁBAN

A projekt keretében fejlesztés alatt álló tudástár további szakmai támogatást nyújt a korai iskolaelhagyás témájában informálódni, tanulni vágyó aktív szakemberek számára. Hosszú távon egy olyan összegző webes felületet – szakmai böngészőt – kívánunk kialakítani, amely a témában eddig készült hazai és nemzetközi kutatási anyagokat, elemzéseket, rövidebb szakmai leírásokat, ajánlásokat, jó gyakorlatokat és módszertani segédleteket szedi csokorba témakörönként. •

A Tudástár jelenleg letölthető elemei (rövid szakmai összefoglalók)

- A korai iskolaelhagyás és lemorzsolódás problémaköre
- Korai jelzőrendszerek az iskolai lemorzsolódás megelőzésére
- Adatgyűjtés
- Hiányzás
- Romló osztályzatok
- Évisemléltés
- Unalom
- Magatartásváltozás, depresszió
- Kiközösítés

KORAI JELZŐRENDSZER A TANULÓI TELJESÍTMÉNY NYOMONKÖVETÉSÉRE

Bizonyos tényezők – tanulói jellemzők és magatartásformák – összefüggést mutatnak a korai iskolaelhagyással. E jelek és tünetek ismeretében, azok időben történő felismerésével és megfelelő beavatkozással csökkenthető a tanulók korai kiesése az intézményrendszerből. A projekt keretében egy olyan korai jelző- és beavatkozási rendszer fejlesztése is zajlik, mely a mérhető adatokra és a megfigyelhető jelenségekre alapozva beavatkozási módszereket is javasol az érintett pedagógusok és szakemberek számára. Ennek működtetése olyan intézményi és tanári kompetenciákon nyugszik, mint az adatok gyűjtése és feldolgozása, a diákok viselkedésének és a háttérben rejlő okoknak az értelmezése, az ehhez igazított megelőző intézkedések kidolgozása és a külső segítség bevonására való készség. Az Európai Bizottság tematikus munkacsoportjának kapcsolódó jelentése rávilágít arra, hogy bár számos korai jelzőrendszer-jellegű program működik Európa szerte, ezek közül valójában egyik sem átfogó, szektorközi együttműködésen alapuló rendszer. Korábbi lapszámunkban egy kapcsolódó cikkben (Pályázati Pavilon, 2015 tavasz)már bemutattunk két európai országban kifejlesztett korai jelzőrendszert: az angliai Sandwellben működtetett NEET indikátort, valamint a dán IPK-kat, ifjúsági pályaeorientációs központokat. A CroCoos projektben fejlesztés alatt álló jelzőrendszerbe ezért igyekszünk minél több ezekhez program elemeket és a használatuk során tapasztalt tanulságokat beépíteni a minél hatékonyabb működés érdekében. Természetesen ennek használata szigorú személyiségi jogi aspektusok betartásával lehetséges csak, melyeket a fejlesztés során figyelembe veszünk. •

IBOLYA EMESE
Tempus Közalapítvány,
Tudásmenedzsment csoport

1 Statisztikai Tükör: Oktatási adatok 2014/2015, Központi Statisztikai Hivatal www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/oktat/oktatas1415.pdf

2 European Commission/EACEA/Eurydice/Cedefop, 2014. Tackling Early Leaving from Education and Training in Europe: Strategies, Policies and Measures. Eurydice and Cedefop Report. Luxembourg: Publications of the European Union. http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/documents/thematic_reports/175EN.pdf

KETTŐT EGY CSAPÁSRA

1 EFFECT – Európai szakmai és módszertani keret fejlesztése a tanárok kollaboratív tanulásának támogatására

A finn, lett, cseh, brit, ír és magyar partnerségben megvalósuló két és fél éves futam-idejű projekt átfogó célja, hogy fejlessze a tanárok rendszerszintű, regionális és helyi tanulását, és az ehhez kapcsolódó szakpolitika-alkotást.

A tanárok és más oktatási szereplők (pl. tanárképzők, kutatók stb.) kollaboratív tanulását a hálózatosodás és a szakmai együttműködések támogatásával kívánjuk elősegíteni. A nemzetközi partnerekkel közösen kidolgozandó európai szakmai és módszertani keretben összegyűjtjük és közkinccsé tesszük a létező innovatív gyakorlatokat és eszközöket a tanári együttműködésen alapuló tanulás kapcsán.

A szakmai és módszertani keret az oktatás bármely szintjén levő szereplőknek (tanárok, iskolavezetők, szülők, diákok, tanárképzők, szakpolitikai döntéshozók stb.) kínál majd olyan eszközöket és módszereket,

amelyekkel képesek lesznek megvalósítani és fejleszteni a kollaboratív tanulást iskolai, helyi, regionális és nemzeti (rendszer) szinten.

A projekt futamideje:

2015. november – 2017. május

2

ESL Plus – Nemzetközi szintű tudásmegosztással a korai iskolaelhagyás csökkentéséért

A héttagú nemzetközi konzorcium (magyar, holland, német, román és svéd partnerek) együttműködésében 2016 januárjában induló, 30 hónapos projektünk ismét az oktatási méltányosság növelését célozza, a korai iskolaelhagyással kapcsolatos elméleti és gyakorlati tudás összegyűjtése, elemzése, rendszerezése és terjesztése által.

A projekt konkrét céljai a Korai Iskolaelhagyás Európai Hálózatának (European Association on ESL) megalapítása és az Európai Korai Iskolaelhagyás Portál (European ESL Platform) létrehozása.

2015. február 24-én új korszak kezdődött, először lehetett pályázatokat beadni az Erasmus+ KA3 Forward Looking Cooperation Projects felhívásra. A Tempus Közalapítvány Tudásmenedzsment csoportja két projekttervvel indult a megmérettetésen. Információink szerint összesen 101 pályázat érkezett be, a teljes megpályázható keret pedig 15 millió euró volt, amelyből így a Tempus Közalapítvány két pályázata kb. 1 millió euró támogatást nyert el.

A hálózat szerepe, hogy az európai országokban mind szakpolitikai, mind gyakorlati szinteken tudatosítsa a korai iskolaelhagyás problémáját, és terjessze, illetve összegyűjtse azokat a hatékony megoldásokat, amelyek a fiatalok középfokú végzettségének megszerzését segítik.

A European ESL Platform egy európai szintű, interaktív, online tudásmegosztó felület és közösség lesz, ahol a hálózat által összegyűjtött tudás rendszerezetten, kereshető formában lesz elérhető, és amely lehetőséget teremt a különböző országokban élő, a témával foglalkozó szakemberek tudásmegosztására, hálózatépítésére, együttműködésére.

A projekt futamideje:

2016. január – 2017. június

További információk a projektekről:

www.oktataskepzes.tka.hu

ALMA A FÁN – FÓKUSZBAN A KORAI ISKOLAEELHAGYÁS – MŰHELYSOROZAT

2016 tavaszán újra elindítottuk a Tempus Közalapítvány népszerű szakmai rendezvénysorozatát, ezúttal az iskolai lemorzsolódás megelőzésében, csökkentésében érintett szakemberek számára. A rendezvénysorozat újabb fórumot teremt a pedagógusok, szülők, iskola- és munkaközösség-vezetők mellett minden olyan helyi szereplő számára is, akinek szerepe lehet az iskolai lemorzsolódás csökkentésében. A rövid, három órás klubrendezvények célja, hogy teret adjanak a párbeszédre és a közös tudásmegosztásra.

Az első, márciusi műhelyen az Osztályfőnökök Országos Egyesületének kiadásában megjelent *Leiner Károly: Az én gyerekeim* című könyv bemutatója után esettanulmányok feldolgozásán keresztül beszélgettünk a résztvevőkkel.

Az április 28-i műhely témája a bullying (zaklatás) az iskolában, a májusi program pedig a pályamentesítést állítja a középpontba.

A műhelysorozat terveink szerint ősszel is folytatódik, figyelje hírlevelünket vagy a **www.tka.hu / Rendezvények** weboldalt.

FŐSZEREPEBEN A DIGITÁLIS OKTATÁSI MÓDSZEREK

digitalismodszertar.tka.hu

Miközben ma a köznevelésben tanuló legidősebb diák is fiatalabb a Google-nél, 18 éves koráig a legtöbb hazai fiatal az iskolában szinte kizárólag informatika órán találkozik számítógéppel. Korszerűbb digitális eszközzel pedig ott sem, így az oktatási rendszerben csak a szerencsés keveseknek van esélye olyan szintű digitális felkészültségre szert tenni, amilyenre a munkaerőpiacon szüksége lesz. Ezt a helyzetet hivatott enyhíteni az Emberi Erőforrások Minisztériuma által kezdeményezett, idén első alkalommal, április 4-8. között megtartott Digitális Témahét (DTH).

A DTH a digitális pedagógia elterjesztését, alkalmazásának szélesítését és mélyítését, az iskolai pedagógiai eszközök és alkalmazott módszerek körének bővítését célozza. A program célja, hogy ne csupán az informatikaoktatás tantárgy keretében valósuljon meg a digitális kompetenciát alkotó készségek, képességek fejlesztése, hanem bármely tanórán kezdjék el használni a digitális eszközöket a tanárok és a diákok. Ráadásul, az IKT-alapú pedagógia nemcsak a digitális írástudás, hanem más alapkompenciák fejlesztését is támogatja.

A Digitális Témahétet megelőző időszakban a DTH honlapján (www.dth2016.hu) lehetőség nyílt mind a Témahét programjaiban részt vevő, és így módon csatlakozó iskolák, mind a programokat kínáló partner-szervezetek (cégek, köz- és felsőoktatási intézmények, szakmai szolgáltatók, kulturális intézmények, civil szervezetek stb.) jelentkezésére. A rendkívül népszerű eseményhez több mint 750 iskola csatlakozott országszerte, akik mintegy 100 felajánlott szakmai program és több mint 100 jó gyakorlat és módszertani leírás között böngészhettek.

A részt vevő iskolák pedagógusai a Tempus Közalapítvány Digitális Módszertárban elérhető módszertani leírásokból, ötletekből is ízelítőt kaphattak a DTH honlapján keresztül, széles spektrumot kínálva ezzel a témahétén megvalósítható kreatív, adaptálható jó példákban.

A Digitális Módszertárban található

több mint 180 ötlet bárki számára elérhető a Tudástárban (www.tka.hu/tudastar oldalon.). A pedagógusok által feltöltött módszertani anyagok letölthetők, megoszthatók, kommentelhetők, értékelhetők, sőt, a saját kedvenc ötletek összegyűjthetők a honlap felületén.

Forrás: ivs.hu, tka.hu

Töltse fel saját módszertani jó gyakorlatát, legyen Ön is módszertárunk ötletadója! Böngésszen ötlettárainkban, gyűjtse a kedvenceket, és ossza meg másokkal is!
www.tka.hu/tudastar

A Tempus Közalapítvány Tudástárának **Digitális Módszertára** a tanítási gyakorlatot újszerű, interaktív módszerekkel, a tananyag feldolgozását IKT-eszközökkel támogató ötletek gyűjteménye, ahol már több mint 180 jó gyakorlat között böngészhetnek az érdeklődők. Olyan, a pedagógiai tervezés és tanulásszervezés tárgykörébe tartozó dokumentumoknak, módszertani ötleteknek ad helyet, melyek a digitális nemzedék interaktív tanulását, tanítását segítik az IKT-eszközök kreatív használatával, azok tanórai vagy tanórán kívüli alkalmazásával. A tanárok által írt módszertani megoldások hiteles képet nyújtanak a kollégák számára a módszer alkalmazásáról, ezáltal segítik a pedagógiai célokhoz rendelt IKT-eszközök használatát a tanítási-tanulási folyamatban.

ÖTLETEK SZÁMA:
800

LEGNÉPSZERŰBB KORCSOPORT:
11-18 éves

A jövő munkavállalóját ma képzik

Vajon miért jelent kihívást a munkáltatóknak, hogy megszerezzék és megtartsák az Y generációs munkavállalókat? Miben különböznek az 1982 és 1995 között született fiatalok munkaerő-piaci elvárásai az előző generációk prioritásaitól? Hogyan tudják a munkáltatók elérni a legtehetségesebb pályakezdeket, és hogyan tudják kihasználni a fiatalokban rejlő potenciált? Többek között ezekre a kérdésekre keresték a választ a legutóbbi Tempus Üzleti Kávéház kerekasztal-beszélgetésnek résztvevői.

Mi jut eszébe először az Y generációs munkavállalókról egy vállalati HR vezetőnek, egy munkaerő-fejlesztéssel foglalkozó szakembernek és a felsőoktatás képviselőjének? Bár mindannyian más-más oldalról közelítik meg a fiatalok foglalkoztatottságának témakörét, válaszaik egybecsengenek. Általános véleményük, hogy a munkáltatóknak egyre nagyobb kihívást jelent megszerezni és megtartani a pályakezdeket, többek között azért, mert az elmúlt 10-15 évben rengeteget változott, hogy milyen elvárásokkal indulnak el a fiatalok a munka világába. Egész más prioritási sorrendet állítanak fel egy munkahellyel kapcsolatban, mint az idősebb generáció tagjai. Kutatások szerint számukra sokkal fontosabb, hogy kreatív, változatos munkakörben dolgozzanak, és hogy lehetőségük legyen a folyamatos fejlődésre, mint a szüleik generációja számára. A korábbi tendenciákkal szemben viszont újra hosszabb távra választanak munkahelyet, és ne feledkezzünk meg az anyagi elismerésről se, amely az első helyre ugrott a fontossági sorrendben. Sőt a magasabb fizetés mára elveszítette motiváló jellegét, inkább elvárásaként szerepel egy pozíció kiválasztásakor.

Ezek alapján valóban nagy feladat a munkáltató számára, hogy megfeleljen az Y generáció elvárásainak, azonban érdemes jobban megismernie az igényeiket és megtalálni a bennük rejlő potenciált. A Coaching Team 2013-as Y HoRizont kutatása, amelyet a kerekasztal-beszélgetésen *Lerf Andrea*, a Coaching Team tudásmenedzsment igazgatója röviden összefoglalt, megmutatja, hogyan válhat egy Y generációs munkavállaló ideális kollégává. A tanulmányból kiderül, hogy a fiatalok leginkább az önbizalmukat, a konfliktus- és stresszkezelő készségüket és vezetői kompetenciájukat fejlesztenék, a munkáltatók szerint viszont az empátia, a felelősségtudat, a csapatmunka és a szakmai tudás területén lenne szükségük fejlődésre. Az Y-osok szeretik a kihívásokat, fontos számukra az önálló munka-

végzés lehetősége, és igénylik a folyamatos visszajelzést a vezetők részéről. Előnyben részesítik a személyre szabott fejlesztési formákat a panel megoldások helyett, és jól motiválhatóak megfelelő munkakörnyezettel, a karrierút és a munkakör biztonságával, illetve különböző tréningekkel, fejlődési lehetőségekkel.

A fiatalok közt van egy nagyon tudatos réteg, akik szívesen mennek külföldre tanulmányi céllal vagy szakmai gyakorlatra, és ugródeszkaként használják a nemzetközi tapasztalatot. A munkáltatók nagy része előnyben részesíti a külföldi tapasztalattal rendelkező állás-keresőket, akik kiemelkedő nyelvtudással, erős kapcsolatépítő készséggel és nagyfokú önállósággal rendelkeznek. Az Európai Bizottság 2014-es hatástanulmányából, amelyben az Erasmus+ hallgatók elhelyezkedési esélyeit vizsgálták, kiderül, hogy a külföldi tapasztalattal rendelkező hallgatók jóval előnyösebb helyzetből indulnak a munkaerőpiacon tanulmányaik befejezése után, mint a kizárólag hazai képzésben részt vevő társaik. A felmérés szerint az Erasmus+ programban részt vett hallgatók körében 50%-kal alacsonyabb a tartósan munkanélküliek száma. A kutatás arra is rávilágít, hogy a munkáltatók számára nagyon fontosak azok a tulajdonságok egy fiatal munkatárs részéről, amelyeket a program kifejezetten megerősít, mint a tolerancia, az önbizalom, a határozottság, a problémamegoldó készség, a kíváncsiság, valamint a saját erősségek és gyenge pontok ismerete.

Dr. András Klára, az EGIS Gyógyszergyár Zrt. HR fejlesztési és kompenzációs főosztályának vezetője szerint azok a pályakezdeket, akik részt vettek valamilyen külföldi ösztöndíjprogramban, talpraesettebbek, nyugodtabbak, és ennek megfelelően jobban helyt tudnak állni a munkahelyükön. Általánosságban azonban nagyon nehéz a felsőoktatási intézményekből kikerülő fiatalokat átvezetni a gyakorlatba, mivel óriási a szakadék az iskolapad és a munkahely között. A

munkáltatók számára nagyon értékes ez a generáció, ahhoz viszont, hogy a bennük rejlő potenciált kiaknázhassák, változtatniuk kell a hozzáállásukon, és össze kell hangolniuk az elvárásaikat a fiatalok igényeivel. *Bierbaum Gyöngyi*, a BP GBS Europe reward managere megerősítette, hogy eljött az idő a szemléletváltásra: a pályakezdeket megszerzéséhez és megtartásához új kommunikációs csatornákra és eszközökre, nyitottságra és rugalmasságra van szükség. Meg kell szeretetni velük a munkájukat, és rávilágítani, hogy ők hogyan profitálhatnak belőle.

A rugalmasság ugyanolyan fontos a munkavállalók, mint a munkáltatók részéről – tette hozzá *Dr. Kunos István*, a Miskolci Egyetem Vezetéstudományi Intézetének tanszékvezetője. Ahhoz, hogy kiderüljön, mivel tudja egy vállalkozás motiválni az alkalmazottait, meg kell kérdezni tőlük, hisz az egyéni igények közt is nagy különbségek lehetnek. A felsőoktatási oldal képviselője szerint a legnagyobb nehézséget az okozza, hogy az Y generáció tagjai sokszor nem rendelkeznek megfelelő önismerettel, így maguk sem tudják, hogy milyen területen akarnak elhelyezkedni, hol tudnák legjobban kibontakoztatni tehetségüket. A termelési szektorban például lehetetlen egy olyan munkavállalót eredményesen motiválni, akinek nem megfelelő a monotonitástűrőse – ő soha nem lesz elégedett a munkájával. Ezért elengedhetetlen, hogy a hallgatóknak gyakorlatorientált képzések és kompetenciafejlesztő tantárgyak segítségével már jóval a munkaerőpiacra lépés előtt legyen lehetőségük megismerni saját igényeiket. •

BALOGH ESZTER
Tempus Közalapítvány, Kommunikációs egység

WWW.GYAKORNOKKERESO.HU

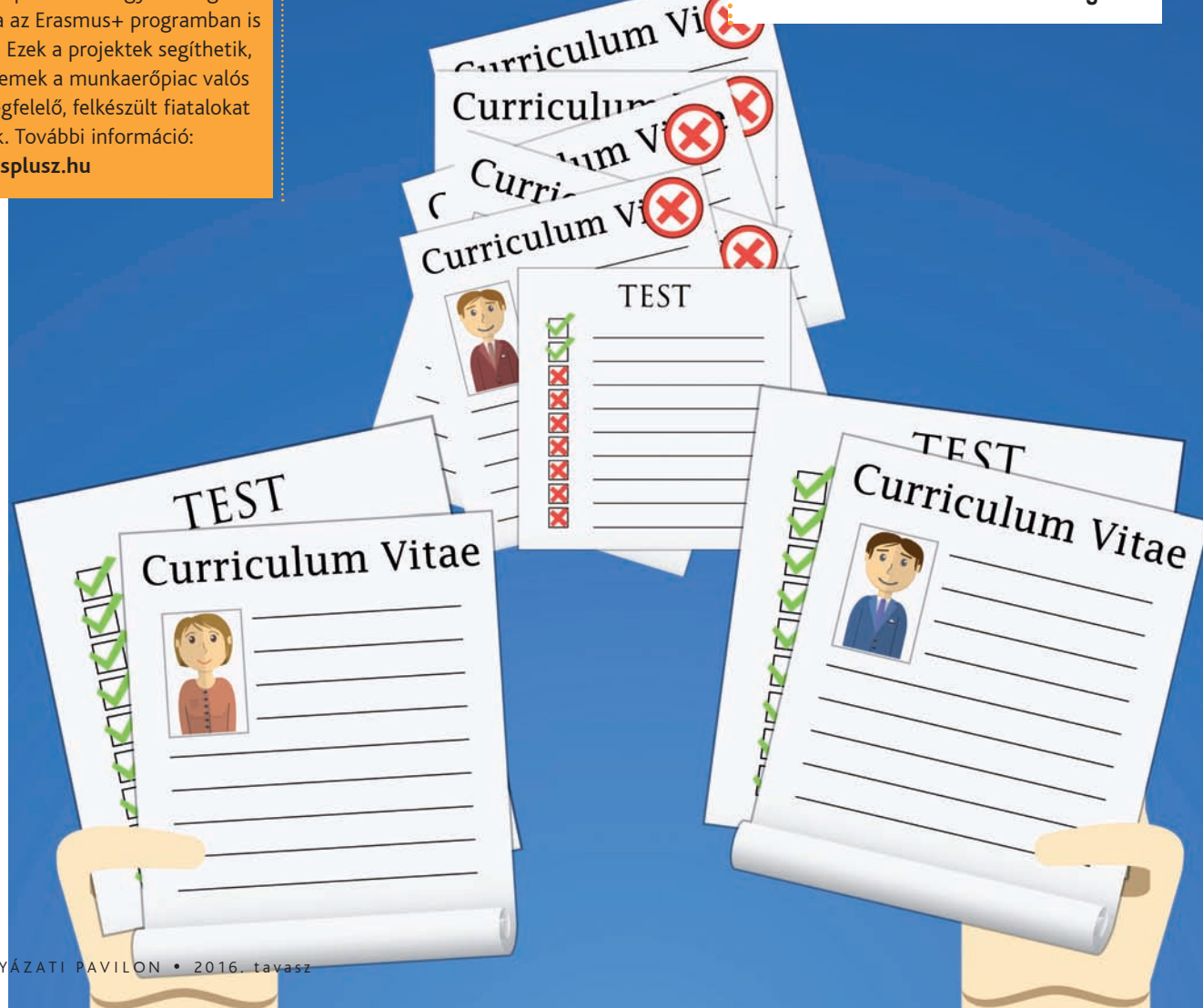
Ahol a képzés és a gazdaság összekapcsolódik –
a Tempus Közalapítvány cégeknek szóló tematikus honlapja

FRISSDIPLOMÁSOK A MUNKAERŐPIACON: TÉVESZMÉKKEL INDULNAK

A Miskolci Egyetem Vezetéstudományi Intézetének tanszékvezetője szerint a fiataloknak irreális elképzeléseik vannak a leendő első munkahelyükről. Sok pénzre és vezető beosztásra számítanak, de ez csak nagyon ritkán valósulhat meg rögtön a munkába álláskor. Dr. Kunos István úgy látja, hogy a hallgatók álláspiacra való felkészítésében komoly szerepük van az egyetemek és cégek közötti együttműködéseknek, amelyek segíthetnek abban, hogy a fiatalok realisabban lássák a munka világát.

Cégek és oktatási intézmények közötti együttműködések megvalósítására, külföldi tananyagok adaptálására vagy vendégoktatók fogadására az Erasmus+ programban is van lehetőség. Ezek a projektek segíthetik, hogy az egyetemek a munkaerőpiac valós igényeinek megfelelő, felkészült fiatalokat képezhessenek. További információ: www.erasmusplusz.hu

Mit lehet tudni a fiatalok munkaerő-piaci elképzeléseiről?

Az 1990-es évek végén indult egy longitudinális kutatás nálunk, a Miskolci Egyetemen. Ebben azt vizsgáljuk, hogy a hallgatók mit várnak el a jövőbeli munkahelyüktől, illetve milyen tényezők motiválják őket. Általában 20-25 fős csoportokban beszélgetünk ezekről a témákról, elsősorban azért, hogy a diákok hallják egymás véleményét is. Sokszor ugyanis kiderül, hogy ilyen dolgokról egyáltalán nem beszélgettek korábban, ezért egészen meglepő hozzáállásokkal is találkozhatunk, a kutatás pedig kiválóan alkalmas arra, hogy a hosszú távú tendenciákat megmutassa.

Milyen következtetéseket lehet levonni az eredményekből?

Nagyon érdekes látni, hogy hogyan változnak a prioritások. Például az, hogy a munka érdekes és változatos legyen, vagy hogy anyagi jólétet biztosítson, 15 éve is nagyon fontos szempont volt, és most is az a hallgatók számára.

Változás figyelhető meg azonban abban, hogy mennyire terveznek hosszú távra a fiatalok egy munkahelyen. Korábban ezt kifejezetten fontosnak tartották, majd jött egy időszak (kb. 5-8 évvel ezelőtlig), amikor nagyon sokan úgy álltak hozzá, hogy ha az egyik állás nem felel meg, keresnek másikat. Az utóbbi években viszont azt látjuk, hogy a stabil munkahely újra komoly értéket képvisel a hallgatók körében.

Amit még mindenképp fontosnak tartok kiemelni, az a munkatársakhoz való ragaszkodás. Ebben a tekintetben 7-8 évvel ezelőtt drasztikus változás következett be: manapság egyáltalán nem igénylik a fiatalok a munkaidőn kívüli programokat a kollégákkal. Ennek az okát csak feltételezni tudjuk, valószínűleg a munkaterhek megnövekedésével és a túlórákkal lehet összefüggésben. Hiszen ha sok időt tölt valaki a munkahelyén, akkor a fennmaradó szabadidejében inkább a családjával vagy a barátaival van. Ezzel együtt a személyes problémák munkahelyi megvitatása is a perifériára került.

Összességében milyen képük van a hallgatóknak a munka világáról?

Az egyetemen megszerzett tudás magabiztosságot ad számukra, és megfigyelhető, hogy az átlagos önbizalomszint növekedett a hallgatók körében az utóbbi időben. Gyakran találkozunk azzal, hogy irreális elvárásokkal indulnak neki az álláskeresésnek. Sokan a valóságosnál magasabb bérre és arra számítanak, hogy már az első munkahelyükön, rögtön az állásba kerülés után vezető pozícióba tudnak kerülni. Ezzel szemben tény, hogy ehhez – néhány kivételtől eltekintve – hosszú évek tapasztalata és a vezetői kompetenciák alapos elsajátítására van szükség.

Mit tud tenni az egyetem, illetve mit tudnak tenni az oktatók annak érdekében, hogy a hallgatókat visszatereljék a realitás talajára?

A mi feladatunk felkészíteni a hallgatókat a munkaerőpiacra történő belépésre, ezért a „felvilágosítás” mellett óriási szerepe van annak, hogy a valóságot be tudjuk vinni az egyetem falai közé. Mi a Miskolci Egyetemen például egyre több olyan vendégelőadót hívunk meg – vállalatok vezetőit vagy

humán erőforrás-részlegek vezetőit –, akik rá tudnak világítani ezekre az összefüggésekre, és meg tudják mutatni a hallgatóknak, hogy működik mindez a munka világában.

Duális képzésben is részt veszünk, és igyekszünk folyamatosan bővíteni a partner cégek körét, mert ezek az együttműködések is sokat segíthetnek a fiatalok realitásérképének helyrebillentésében. Ha heti egy napot valós munkahelyi környezetben töltenek, az nagymértékben segíti őket a jövőre való felkészülésben. A szakmai gyakorlat és a cégvezetővel való találkozás új megvilágításba helyezi a munkaerőpiacra történő belépést. Emellett erősödik a képzések gyakorlati jellege, így még felkészültebb hallgatók kerülhetnek ki az egyetemekről.

Hogyan tudják segíteni a frissdiplomásokat és a cégek egymásra találását?

A vendégoktatók fogadása mellett rendszeresen szervezünk állásbörzét az egyetemen. Ezek kiváló lehetőséget kínálnak arra, hogy a hallgatók megismerkedjenek a különféle vállalatokkal. De van egy korábbi fázis is, amelyről nem szabad megfeledkezni, ez pedig az egyetemre való jelentkezés, vagyis a pálya-, illetve szakmaválasztás időszaka. Ha ugyanis valaki nem a számára leginkább megfelelő intézménybe, karra, szakra megy továbbtanulni, az nagyon meglehetősen későbbi munkavállalást és karrierépítést, amely meghatározó tényezője az életünknek.

Éppen ezért fontosnak tartom, hogy a fiatalok megfelelő önismerettel rendelkezzenek és tisztában legyenek többek között a saját monotonitástűrőssükkel. Iránymutatást adhat számukra és segítheti a karrierépítésüket, ha a jellegzetességek figyelembe vételével el tudják helyezni magukat: például a termelő vagy a szolgáltatói szféra felé vonzódnak-e, multinacionális cégnél vagy kisvállalatnál tudják-e elképzelni a jövőjüket. De mindehhez tisztában kell lenniük saját magukkal, amihez tudatosságra és önismeretre van szükség.

GYÖRPÁL ZSUZSANNA
Tempus Közalapítvány
Kommunikációs egység

PROJEKTTÜKÖR

Vizuális nevelés és matematika

Izgalmas interdiszciplináris projekt egri vezetéssel

A hazánkban is nagy múltra visszatekintő Tempus programban nyert támogatást 2012-ben az egri Eszterházy Károly Főiskola által vezetett projekt. A belga, finn, osztrák és szerb partnerekből álló konzorcium célja az volt, hogy a matematikát vonzóbbá tegye a fiatalok számára, illetve hogy a technológia és a pragmatikus oktatási módszerek fejlesztése révén támogassa a szerbiai tanárképzést. A vizuális matematikaoktatás módszertana lehetőséget teremt a tanárok számára, hogy ezt a sokszor nehéznek tartott tantárgyat kreatív, izgalmas módon mutassák be. A kétéves program tevékenységei között tanulmányutak, kutatás, nyári egyetemek, workshopok szerepeltek. A legfontosabb eredmény az angolul és szerbül publikált, a projekt során tesztelt módszertani kötet, illetve az azt kísérő számtalan segédanyag volt. A projekt koordinátorával, **Prokajné Dr. Szilágyi Ibolyával**, az EKF docensével, a Projektfejlesztési és -koordinációs Osztály vezetőjével beszélgettünk.

Sokunk számára az iskolai matematika-órákról hosszú számsorok, egyenletek, nehézkes geometriai szerkesztések, a kockás füzet és a táblán megcsikorduló kréta emléke maradt. Ezzel szemben az Ön által vezetett Tempus projekt honlapja színes játékok, izgalmas háromdimenziós szerkezetek, elmélyülten játszódó gyerekek és felnőttek fotóival üdvözlö a látogatót. Ilyen izgalmas is lehet a matematika?

A matematika mint az univerzum nyelve kizárólag érdekes és izgalmas lehet, hiszen a körülöttünk levő világot és annak jelenségeit segít leírni. A játék pedig születésünktől kezdve természetes módja a tanulásnak. Hisszük, hogy a matematika izgalmas összefüggései játékosan mutathatóak meg a legegyszerűbben. A nagy alkotók, mint Dienes Pál is, számos játékot terveztek, ezzel is segítve a matematikai összefüggések megértését. Ő és sokan mások is értették, tudták, hogy a tapasztalatból lesz a megértés, abból pedig a tudás.

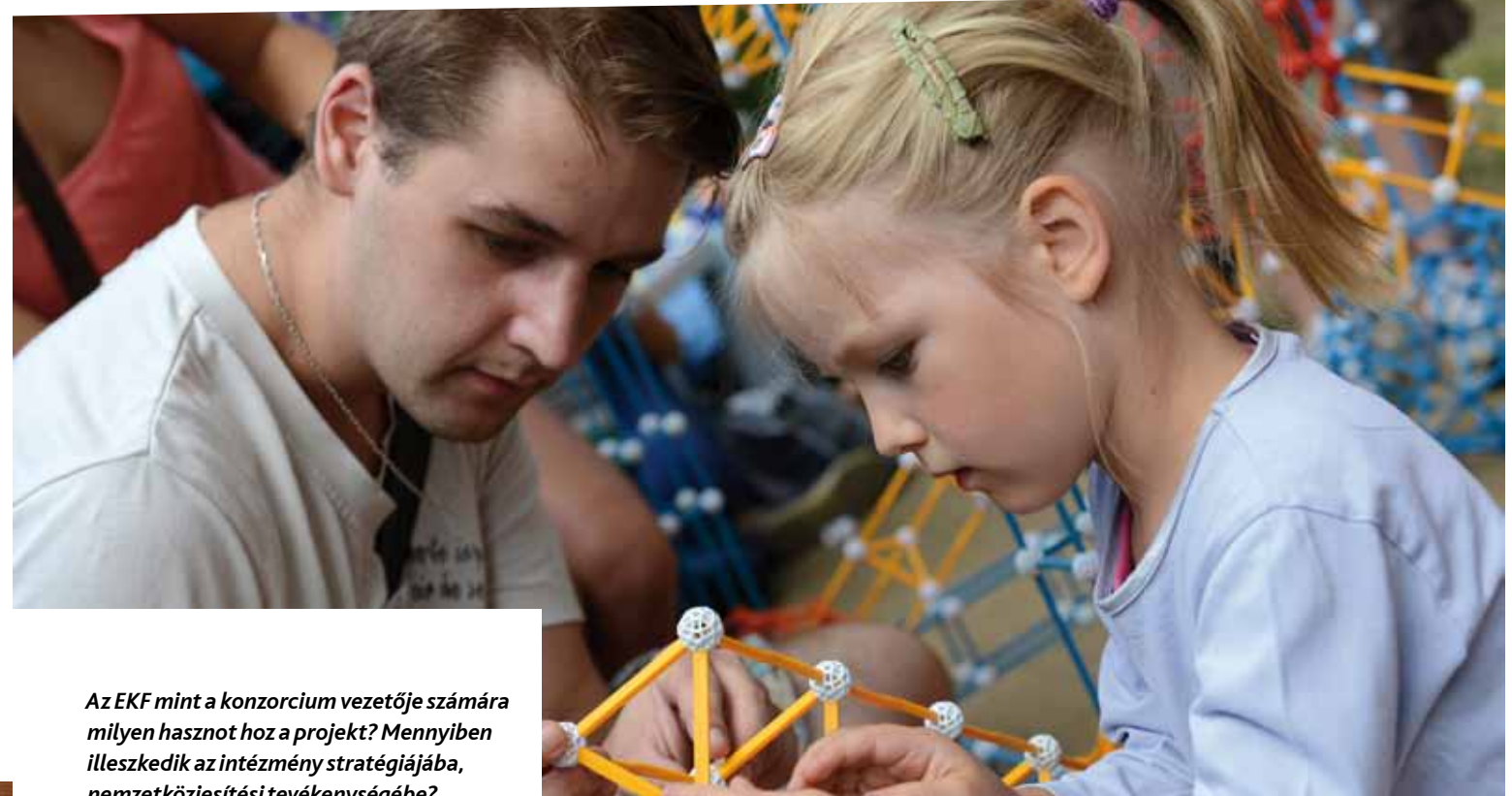
Miként állt össze a konzorcium? Milyen múltra tekint vissza a finn, belga, osztrák és szerb partnerekkel való együttműködésük?

Finn vonalon rendelkezünk egy sok évre visszatekintő partnerkapcsolattal, személyes ismeretséggel és munkakapcsolattal. Ezen a vonalon építkezve épült és alakult ki a partneri kör, és jutottunk el a szerb kollégákhoz is. A szálak mozgatója Fenyvesi Kristóf volt, aki az ÉlményMűhely nemzetközi mozgalom szakmai vezetője.

Kik vagy mely intézmények élvezik a megvalósított fejlesztések hasznát? Milyen eredményeket tart a leghasznosabbnak?

A projekt eredményeit minden matematikatanár és oktató élvezheti, aki nyitott az új módszerek iránt, s természetesen minden diák, aki szereti egy-egy matematikai probléma kreatív, érdekes megközelítését. A projekt eredményeként létrejött színes kézikönyv mindenki számára ingyenesen elérhető és letölthető a honlapunkról.

vismath.ektf.hu

Az EKF mint a konzorcium vezetője számára milyen hasznot hoz a projekt? Mennyiben illeszkedik az intézmény stratégiájába, nemzetköziesítési tevékenységébe?

A projekt két éve alatt rengeteg tapasztalatot gyűjtöttünk a kollégákkal. Lehetőség nyílt megismerkednünk szakterületünkön kimagasló eredményeket elérő külföldi szakemberekkel. Új módszereket ismerhettünk meg, kipróbálhattunk számos foglalkozásformát, s nem utolsósorban láthattuk a gyerekek csillogó szemeit. Az intézmény nemzetközi projektvezetésben szerzett tapasztalataihoz is nagymértékben hozzájárult ez a program.

A megvalósítás során milyen kihívásokkal, konkrét problémákkal kellett szembenézniük? Hogyan sikerült ezeket orvosolni?

A legnagyobb kihívást az jelentette, hogy a különböző kultúrából érkező, különböző nyelveket beszélő szakemberek között megtaláljuk a közös hangot. Az egyes intézmények különböző finanszírozási háttere s a pénzügyi/elszámolási szabályok nem összecsengő értelmezése is okozott súrlódásokat. A menedzsmenttalálkozókra felkészülten kellett érkezni, s igen határozott vonalat képviselni egyes kérdésekben.

Hogyan csinálna kedvet másoknak egy hasonló együttműködési pályázathoz?

A fejlődés elengedhetetlen eszköze az együttműködés. Igazi tudás pedig csak tapasztalati úton szerezhető. Egy nemzetközi projektben megtanulhatók az együttműködés finomságai, s a rengeteg tapasztalat révén igazi tudást szerzünk, ami előre visz. •

Az interjút készítette: BEKE MÁRTON
Tempus Közalapítvány, Felsőoktatási egység

A PROJEKT KÉZIKÖNYVE
A HONLAPON:

vismath.ektf.hu » Educational
toolkit » Exercise book

Projekt címe: **Visuality & Mathematics: Experiential Education of Mathematics through Visual Arts, Sciences and Playful Activities**
Pályázat éve: 2012
Elnyert támogatás: 860 190,23 €

Partnerek:

- Eszterházy Károly Főiskola (koordinátor)
- University of Jyväskylä
- Belgrade Metropolitan University
- University of Novi Sad
- Serbian Academy of Sciences and Arts
- ICT College of Vocational Studies
- Sint-Lucas School of Architecture
- University of Applied Arts Vienna

VISUALITY & MATHEMATICS
EXPERIENTIAL EDUCATION
OF MATHEMATICS THROUGH
VISUAL ARTS, SCIENCES
AND PLAYFUL ACTIVITIES

Terepszemlén Svédországban

Hogyan motiválhatók a 21. századi gyerekek?

A skandináv oktatási módszerekről, a svéd vagy a finn iskolamodellről rengeteg tanulmány érhető el már magyar nyelven is, egy gyakorló pedagógus számára azonban a legérdekesebb, ha „terepmunkát” is tud végezni. Vagyis saját szemmel megnézheti és megtapasztalhatja, milyen módszereket alkalmaznak a saját szakterületén mások. Erre nyílt lehetősége a II. Rákóczi Ferenc Közgazdasági Szakközépiskola angolnyelv-tanárának, aki két hónapon át követte figyelemmel, hogyan dolgoznak svéd kollégái. Milyen szakmai fejlődéssel, tapasztalatokkal jár, ha egy pedagógus hosszabb időszakot külföldön tölt, mit jelent a gyakorlatban a *job shadowing* – ezek voltak a főbb témáink Horváth Jánossal, az **Erasmus+ mobilitási projekt** résztvevőjével.

Miért épp Svédországra esett a választásuk?

A projektünk egyik fő kérdése az volt, hogy **mivel tudjuk a 21. században a gyerekeket motiválni**. A mi iskolánk évek óta befogadó és integráló jellegű iskola, ezért a kéthónapos kinttartózkodás során nemcsak azt néztem meg, hogyan tudok én magam a nyelvtanítás területén, annak módszertanában fejlődni, hanem azt is, hogyan épül fel az iskolaszervezet, hogyan segítenek a hátrányos helyzetű vagy a tanulási nehézségekkel küzdő tanulókon a pedagógusok. A skandinávoknál az integráció működőképes dolog, a svéd iskolák – ahogy a svéd társadalom is – nagyon nyitottak és demokratikusak. A *job shadowing* tevékenység a hosszabb távú mobilitás keretében lehetőséget adott arra, hogy mélyebben belelássak az iskola életébe és működésébe.

INTÉZMÉNY: Budapesti Gazdasági Szakképzési Centrum II. Rákóczi Ferenc Közgazdasági Szakközépiskolája
PROJEKT: Skandináv iskolapélda, avagy motiváció és projekt módszer a 21. századi iskolában
KOORDINÁTOR: Horváth János

WWW.RAKOCZIF.HU

Milyen mindennapi tevékenységekkel járt együtt a job shadowing?

A helyi nyelvi munkaközösség vezetője – aki a fő kapcsolattartóm és az ottani koordinátor volt – összeállított számomra egy órarendet. Ez alapján segítőként voltam beosztva az angoltanárokhoz, de pár hét után már nemcsak hospitáltam, hanem önállóan is tartottam órákat. Például helyettesítenem kellett, de olyan helyzet is előfordult, hogy másik helyettesítő tanárral közösen tartottuk az órát. Svédországban nem számít ritkaságnak, ha egy tanórán több tanár is bent tartózkodik. Ez elsősorban az integráció miatt van, például a hátrányos helyzetű vagy tanulási gondokkal küszködő tanulók miatt a tanórákon az adott tantárgyat tanító tanár mellett részt vesz egy gyógypedagógus vagy más mentálhigiénés dolgozó is.

Milyen alapvető különbségeket látott abban, ahogyan az órai munka zajlik a két országban?

A fogadó intézményem egy általános iskola volt, ahol 7., 8. és 9. osztályos tanulók tanulnak, ez náluk egy külön iskolatípusnak felel meg, mivel a középiskola csak 10. osztályban kezdődik. Meglepő volt számomra, hogy **nagyon gyakori náluk a csoportmunka**, a svéd gyerekek sokkal többet dolgoznak önállóan a tanórán a magyarokhoz képest, ebből következően hamarabb hozzászoknak az önálló munkához. A tanár egy „segítő” az órán, aki odamegy a tanulóhoz, ha valami kérdése van, vagy segít a 3-4 fős csoportoknak, akik közösen dolgoznak egy-egy feladaton. Ez nagy különbség a magyar és a svéd iskolamodell között. Egyébként az egész oktatási rendszerüket a gyakorlatiasság jellemzi, a diákok motiválására pedig rendkívül modern eszközöket alkalmaznak, gondolok itt akár az egyéni fejlesztésre, akár a projekt módszerre.

Milyen jó gyakorlatokat tudott a projekt során megfigyelni és elsajátítani?

A svédek sokat dolgoznak laptopokkal, tabletekkel, rendszeresen használják az órákon ezeket az eszközöket. Nagyon más az iskolák

AZ ISKOLA

A TANÁRI

anyagi helyzete, ezért nem is lehet összehasonlítani az iskolák felszereltségét. Több olyan **applikációt is alkalmaznak**, ami a **táblát és a hagyományos módszereket helyettesíti**. Van olyan rendszer, amelybe komplett tanórát lehet felvinni – word dokumentumokkal, prezentációkkal, feladatokkal –, ugyanúgy össze lehet állítani, akár egy könyvet. A diákok letöltik az applikációt és már kezdődhet is az óra. A mai diákok szívesebben nyúlnak az okostelefonjukhoz, laptopjukhoz, mint egy könyvhöz, ez az elmélet áll mögötte. A kinttartózkodásom alatt rengeteg **angol nyelvtanítást segítő szoftverrel ismerkedtem meg**, de volt olyan alkalmazás is (*Quizlet*), amit én mutattam meg a svéd kollégáknak.

Az infrastruktúrán, eszközállományon túl milyen más eltéréseket tapasztalt?

A svéd iskolákban a kollégák **nem leckékben, hanem projektekben gondolkodnak**. Előre, közösen tervezik meg, hogy egy adott tantárgyból mi lesz a következő hónap témája egy adott évfolyamon. Mindenki bedobja a saját ötletét, majd utána közösen megterveznek minden egyes órát és azt is, hogy mi fog ott történni. Mindenki egy-egyesen ugyanazt, ugyanúgy tanítja, így nincsenek nagy eltérések a

A PROJEKT ÉRTÉKEI:

A projekt megvalósításához olyan partnert találtak, aki profilját, gyakorlatát és szakmai tapasztalatait tekintve jelentős mértékben tudott hozzájárulni a részt vevő kolléga szakmai kompetenciáinak bővítéséhez. A pályázó intézmény céljai teljesen összhangban voltak az Erasmus+ program általános céljaival. A projekt keretében a partnerintézményben töltött idő jól szervezett volt, hatékonyan segítette a projekt megvalósítását.

tananyagban, mindenki együtt tud haladni. Persze egyéni különbségek vannak, de a lényeg, hogy azonos kifutása legyen a projektnek. Az angol nyelv tanítása esetén például mind a négy alapkészséget fejlessze.

Milyen módszereket ismert meg, amelyeket a magyar pedagógusok is bátran használhatnak a hétköznapi életben?

A projekt módszer rendkívül aktuális a mai magyar közoktatásban, egyre elterjedtebb itthon, hogy az iskolákban projektheteket tartanak. Fontos, mert ezen keresztül célokat tudunk megvalósítani: nemcsak átadjuk a tananyagot, hanem az ismereteik alapján a diákok kutatást végeznek, rájönnek valamire, létrehozhatnak valamit. A projekt módszer gondolkodásra készít. A mi iskolánkban korábban már zajlottak projekthetek, ezért is szerettem volna megnézni, hogyan tudjuk mindezt még jobban megtölteni tartalommal.

Hogyan lehet a két hónap során megszerzett tudást és tapasztalatot átadni a magyar kollégáknak és átültetni a saját intézményükbe?

A hazatérésem után egy átfogó beszámolót tartottam, amin a teljes tantestület részt vett, **a nyelvtanároknak pedig külön módszertani foglalkozást szerveztem**, ahol bemutattam az általam látott módszereket, alkalmazásokat, amiket aztán ki is tudtunk próbálni. Az iskola 2015-ös projekt napjai alatt például használtuk a korábban már említett interaktív alkalmazást, illetve a mindennapok során igyekeztem minél több új módszert bevinni a saját órámra. •

Az interjút készítette: BARTA EDIT
Tempus Közalapítvány, Kommunikációs egység

Belecsöppenni a munka világába

Mit tehet az iskola a foglalkoztathatóság növeléséért?

A fiatalok munkanélkülisége az Európai Unió minden tagállamában – bár eltérő mértékben – jelentkező probléma, megoldása ezért kiemelt célként jelenik meg az uniós foglalkoztatáspolitikai célkitűzések között. A készségek, kompetenciák fejlesztése, a releváns munkatapasztalat megszerzésének lehetősége, illetve a vállalkozói hajlandóság ösztönzése mind segítséget jelenthetnek a fiataloknak abban, hogy az oktatásból kikerülve könnyebben helyezkedjenek el. Mindezeket figyelembe véve a Károlyi Mihály Két Tanítási Nyelvű Közgazdasági Szakközépiskola a legtöbb uniós munkavállalót foglalkoztató kis- és középvállalkozások világával igyekszik megismertetni tanulóit. Eredményeiről Gere Gábor koordinátorral beszélgettünk.

Mit gondol az iskola szerepéről, hogyan tudja segíteni a fiatalokat a munka világába való beilleszkedésben, milyen eszközök állnak rendelkezésre?

A mi szerepünk hosszú távon az orientációban rejlik. Látni kell, hogy speciális helyzetben vannak a szakközépiskolák: míg korábban érettségít és szakmát szereztek a végzetek, ma már ugyanúgy csak érettségít kapnak, mint egy gimnáziumban, azzal a kiegészítéssel, hogy szakmai orientációs tárgyakat is tanulnak. A gyakorlati tudás megszerzése ráadásul a negyedik, ötödik évre toldott. Véleményem szerint az elmúlt évek tendenciája azt mutatja, hogy a szakközépiskolák egyre inkább elszakadtak a gyakorlattól, ezért gondolkodtunk el azon, hogy egy másik úton elindulva hozzuk vissza a rendszerbe a gyakorlati tudást: ismertessük meg és csináljunk kedvet a gyerekeknek a szakmához.

INTÉZMÉNY: Budapesti Gazdasági Szakképzési Centrum Károlyi Mihály Két Tanítási Nyelvű Közgazdasági Szakközépiskolája, Budapest

PROJEKT: Kis- és középvállalkozások működésének európai rendszere

KOORDINÁTOR: Gere Gábor

WWW.KAROLYI-KOZGAZD.HU
KAROLYIBROADSTAIRSBEN.BLOGSPOT.HU

Miről szól a projektjük?

Az iskolánk erőssége a nyelvoktatás, így – módosításokkal – egy korábbi Leonardo projekt felelevenítése mellett döntöttünk. Egy hónapra 20 gyereket viszünk az Egyesült Királyságba, akik egy hétig nyelvtanfolyamon, majd három hétig szakmai gyakorlaton vesznek részt, nem feltétlenül a tanult szakmájukban, de mindenképpen nyelvi, szaknyelvi közegben, hiszen folyamatosan angolul kommunikálnak.

9-11. évfolyamos tanulók vettek részt a projektben. Hogy érezték magukat, milyen tapasztalatokra tettek szert?

Az első héten szorongás, a második héttől kezdve folyamatos mosolygás a jellemző. Egyre jobban megnyílnak a diákok, és nagyon érdekes, ahogy átalakulnak az iskolán belüli kapcsolataik azáltal, hogy az osztályok és évfolyamok elkezdnek egymással keveredni és új barátságok születnek. Kikerülnek a szokásos életükből és belecsöppennek a munka világába, ráadásul tényleg multikulturális közegben találják magukat, mivel a partnerünk más országokból is fogad csoportokat. Sokan magabiztosabbá válnak – és ezt nagyon jól tudják itthon használni –, amikor megérzik, hogy jobban beszélnek angolul, mint például egy német gyerek, másrészt mi, a kísérőtanárok is folyamatosan biztatjuk őket. Ez alatt a négy hét alatt igazából nem tudást halmoznak fel, hiszen ennyi idő alatt nem lehet olyan sok mindent megtanulni, viszont a nyelvi, interkulturális készségeik jelentősen fejlődnek. Rájönnek, hogy csiszolni kell még a nyelvtudásukat, amikor például nem értik meg az ír akcentust, mások fegyelmet tanulnak.

Említette, hogy a résztvevők interkulturális készségei is fejlődnek. Tudna konkrét példát említeni?

Az angliai mobilitás alatt a gyerekek egy másik kultúrába csöppennek, és megtapasztalhatják akár azt is, hogy az angol lazaság csak addig tart, amíg nem a munkáról van szó. Volt olyan eset, hogy a kávézóban dolgozó diákunkat az első nap után elküldték, mert bár nem volt vendég, elfogadhatatlan volt a cég számára, hogy egész nap a

telefonját nézegette. Ő ezt akkor megértette és többet nem követte el ugyanezt a hibát. Az interkulturális tapasztalatok egyben azt is lehetővé teszik, hogy a gyerekek el tudják helyezni magukat a világban, és felismerik, hogy értékesek, ami jót tesz az önbecsülésüknek. A magyar gyerekek egyébként nagyon fegyelmezettek, megbízhatóak és szorgalmasak – a szabadidő-szervezők gyakran versengenek értük, mert nagyon értékeli ezeket a tulajdonságokat.

Az angol céges kultúra és a magyar viszonyok közti különbségek megjelennek-e a gyerekek tapasztalataiban, levonnak-e következtetéseket ezzel kapcsolatban?

Többségüknek nincs a mobilitáskor magyarországi munkatapasztalata, így majd csak a jövőben fogják tudni levonni ezeket a tanulságokat. Kérdés, hogy ezután hol képzelik majd el az életüket. Volt példa arra, hogy egy szállodában az egyik gyerekkel, akinek az volt a feladata, hogy mindennap áthúzza az ágyakat, leült a főnöke beszélgetni és elmondta neki, hogy harminc éve ezt ő is minden reggel megtette. Az ilyen beszélgetések pozitív hatással vannak a hozzáállásukra. És éppen ez az, amiben a leginkább fejlődnek: az attitűd. Profi hozzáállással találkoznak, és olyan élményekkel gazdagodnak, amelyek még sokáig elkísérik őket.

A tapasztalatai birtokában mit tanácsolna a kezdő projekteknél?

A pályázat lényegéről érdemes elgondolkodni, arról, hogy mi a lehetőség mögött az igazi cél. Láttam néhány olyan projektcímet, amiben szerepelt, hogy „meghódítani Európát” – de hiszen nem hódítani akarunk, hanem európaiak akarunk lenni!

Ne próbáljunk egyszerre túl sokat markolni – sok országot, sok partnert. Inkább kezdjük el kicsiben, egy partnerrel, aki megbízható. Ugyanakkor nagyon fontos, hogy az iskolának közös ügye legyen a projekt! •

Az interjút készítette: ARANY ANETT
Tempus Közalapítvány, Kommunikációs egység

A PROJEKT ÉRTÉKEI:

A projekt erősségei közé tartozik az átfogó, stratégiai gondolkodás. A résztvevők jó nevű, nagyobb kereskedelmi és szolgáltató cégeknél szerezhettek szakmai tapasztalatot, ami lehetővé tette nyelvtudásuk, szakmai ismereteik, szociális kompetenciáik fejlődését. A disszemináció kapcsán kiemelendő, hogy a célcsoport számára releváns csatornákat vették igénybe, illetve az eredményeket oktatási segédanyagként az iskolai nyelvoktatásban, illetve az iskola népszerűsítésében is felhasználták.

„Az angolom sokat fejlődött, magabiztosabb lettem. Nem félek többet attól, hogy hibákkal beszélek, mert tudom, hogy az angolok megértik, amit mondok!”

Szente Evelin

Egész életen át tartó nyelvtanulás

Hogyan kell tanítani a szenior korosztályt?

Az idegennyelvtudás tekintetében hazánk a lemaradók között van az Európai Unióban, és ez különösen igaz a 45 év felettiek esetében. A budapesti Shetland Nyelviskolánál azonban felismerték, hogy az utóbbi években folyamatosan nő az idősebb korosztály igénye a nyelvtanulásra. Erre reagálva pályáztak az Erasmus+ programban, azért, hogy pedagógusaik az idős korosztály nyelvoktatásának speciális módszereivel ismerkedhessenek meg az Egyesült Királyságban és Németországban. Az Erasmus+ Nívódíjat elnyert nyelviskola oktatási igazgatójával, Tóthné dr. Udvardi Katalinnal beszélgettünk.

Ez volt az első ilyen pályázatuk. Honnan jött az ötlet, hogy belevágjanak?

Kétféle törekvésünk volt. Egyrészt világossá vált, hogy ebben a témában nagyon sokat kell még fejlődünk, másrészt fontosnak tartottuk, hogy a kollégák számára tudjunk valami újat, valami mást nyújtani, és a nemzetközi kitekintés ehhez remek lehetőségnek bizonyult.

Kinek az ötlete volt, hogy pályázzanak?

Alapvetően én kezdeményeztem, mert a saját bőrömön éreztem, hogy szükség van a változásra, új módszerekre és eszközökre, amellyel a 45 éven felülieknek segíteni tudunk a nyelvtanulásban. Magam is ebbe a korosztályba tartozom, és a körülöttem lévő emberek ráébresztettek arra, hogy nem kell leírni senkit a kora miatt, hiszen egyre tovább maradnak aktívak az emberek az élet legtöbb területén, így a munkaerőpiacon is. Ehhez viszont sok esetben szükséges a nyelvtudás szinten tartása vagy fejlesztése – ezt látjuk a hozzánk jelentkezők számából is –, azonban sok tekintetben más ez a célcsoport, mint a fiatalabb korosztály.

INTÉZMÉNY: Shetland U.K.
Nyelviskola, Budapest
PROJEKT: Teaching English
or German to senior students
KOORDINÁTOR: Tóthné dr. Udvardi Katalin
és Horváth Dóra

WWW.SHETLAND.HU

Mi indítja el az idősebb jelentkezőket a nyelvtanulásra?

Egyre többen felismerik, hogy a nyelvtanulás mint intenzív szellemi tevékenység hihetetlen módon hozzájárul a fiatalon maradáshoz, az új tevékenységek, hobbik, közösségek megtalálásához. Segít fiatalon tartani az elmét és új távlatokat nyit az emberek életében. Azt tapasztalom, hogy ezek a hallgatók olyan lelkesedéssel készülnek az órákra és annyira érdeklődők, hogy ha jól csináljuk, nagyon sok pluszt lehet belőlük kihozni.

Természetesen sokan külső motiváció miatt jelentkeznek, mert például a munkahelyük elkezd nyitni más országok felé, és szükségessé válik, hogy tudjanak kommunikálni az adott nyelven, vagy munkahelyváltás is lehet a háttérben. Az ő aktív bevonásuk ugyanolyan fontos, és ezen a téren nagyon sokat tanultunk a külföldi partnereinktől.

Mit tudtak hasznosítani a tanulmányutakon szerzett tapasztalatokból?

Azóta már több kurzust is indítottunk kifejezetten ennek a korosztálynak, és nagyon odafigyelünk a csoportok összeállítására. Orientációs beszélgetés során döntjük el, hogy homogén vagy vegyes csoportban javasoljuk a nyelvtanulást, és folyamatosan nyomon követjük a tanulók fejlődését, hogy levonhassuk a következtetéseket. Összességében jóval tudatosabbak lettünk, és gondosan megválasztjuk, hogy milyen módszereket alkalmazunk a 45 év felettiek esetében.

Láttuk a partnereinknél, hogy az órai anyag mennyiségét hogyan csökkentik, hiszen természetes, hogy lassabban tudnak haladni. De nem feltétlenül javítjuk már a hibákat sem, ha valaki végre megnyílik és hosszasan beszél egy témáról, csak a végén hívjuk fel a figyelmét a pontatlanságokra. Apróságnak tűnik, de mégis fontos, hogy másfajta környezetet kell teremteni a tanuláshoz az idősebb generáció esetében, a háttérzajok nehezebb kiszűrése miatt például egyáltalán nem szerencsés, ha a tanterem az utcára nyílik. De arra is láthattak gyakorlati módszereket a kollégák, hogy az IKT-eszközök használata tekintetében hogy oszlatathatjuk el a szenior hallgatók idegenkedését.

Kilenc tanár kollégájuk vett részt tanulmányutakon. Hogyan adták át a tapasztalataikat a többieknek?

Hazatérésük után egyből a beszámoltak a nyelviskola vezetésének az útjaikról, ezt nagyon fontosnak tartom. A tapasztalataik alapján készíteni fogunk egy bibliográfiával kiegészített kézikönyvet, de a szakmai anyagokat már most is megkapják a kollégák tanulmányozásra. Ezen kívül szerveztünk egy disszeminációs találkozót, ahová a munkatársainkon kívül meghívtuk a kerület, illetve Dél-Pest középiskolai nyelvtanárait is, akik a magánóráik vagy nyelviskolai munkájuk során szintén foglalkoznak ezzel a korosztállyal. A workshopot magyar nyelven tartottuk, hogy ne csak az angolt és németet tanító pedagógusok profitálhassanak az elhangzottakból, hanem bárki beépíthesse a tanórába az általunk bemutatott módszereket.

Milyen visszajelzéseket kaptak?

Nagyon érdeklődők voltak a kollégák, és nem csak a konkrét szakmai tapasztalatokra voltak kíváncsiak, hanem az Erasmus+ program által kínált lehetőségekre is felkeltették az érdeklődésüket. Többen a mi projektünk hatására kezdtek el külföldi partnereket keresni, és úgy tudom, adtak is be pályázatot.

Ezen kívül nagyon érdekes volt megtapasztalni, hogy a diákjaink is hatalmas lelkesedéssel és érdeklődéssel fogadták a hazatérő nyelvtanárokat. Sokat jelentett nekik, hogy komolyan foglalkozunk ezzel az őket érintő témával.

Mit jelentett a projektben való részvétel az Önök számára?

Ez egy komoly tanulási folyamat volt, amit nagyon élveztünk. Az elején teljesen elvesztettnek éreztük magunkat, mert nem ismertük a pályázás és a projektmegvalósítás folyamatát. De lelkesek és elhivatottak voltunk, minden tájékoztató rendezvényre elmentünk, és lassan beletanultunk a dolgokba. Elmondhatom, hogy bizonyos mértékben minden kolléga bekapcsolódott a projektbe, ennek is köszönhető a sikerünk. De a folyamatnak még nincs vége: a megszerzett tudásra és a kialakult kapcsolatokra építve folytatjuk a munkát, és már elindult a következő Erasmus+ projektünk is a témában. •

Az interjút készítette: GYÖRPÁL ZSUZSANNA
Tempus Közalapítvány, Kommunikációs egység

A PROJEKT ÉRTÉKEI:

A projekt egyik erőssége, hogy jól kapcsolódik az európai uniós prioritásokhoz. A 45+ célcsoport oktatását támogató módszerek megismerését szolgáló továbbképzések egyaránt hozzájárulnak az intézmény szakmai-gazdasági fejlődéséhez, valamint a potenciális felnőtt tanulók erőteljesebb motivációjához és hatékonyabb nyelvtanulásához. A szervezet számára az új tudás jelentős piaci előnyt biztosíthat a nyelviskolák versenyében.

A RÉSZTVEVŐK MONDTÁK:

„A tanfolyam egyik legpozitívabb eleme a gyakorlatias jellege volt. A hospitálás tapasztalatait közös megbeszélésen osztottuk meg egymással, a mentorunkkal és a nyelvtanárokkal.” Prekup Ildikó, Frankfurt

„A digitális technika alkalmazása új motivációt jelent tanárnak, diáknak egyaránt. Az interneten található filmrészletek szerkesztésével például változatosabbá tehetjük óráinkat. A Mayflower College-ban gyakoroltuk a technika használatát, készítettünk ilyen anyagot.” Párdányi Borbála, Plymouth

„A négy nyelvi alapkészség elsajátításának és tanításának egyedi vonásait vizsgáltuk meg a szenior hallgatók világát figyelmünk központjában tartva. A két hét alatt óriási konkrét tudásanyagra tettünk szert, elmét és lelket felfrissítő újdonságokat tanultunk. Az elmúlt évtizedek leghasznosabb módszertani tanfolyamán vehettem részt.” Futár Ernőné, Edinburgh

Picassótól a legó animációig

Az egész életen át tartó tanulás programja

A szandaszőlősi iskolába járó diákok már tizenévesen megtapasztalhatták, hogy milyen projektszemlélettel tanulni. Ezek a gyerekek ugyanis úgy ismerkedtek meg öt európai ország közel harminc festőművészeivel és világ-hírű alkotásaikkal, hogy közben élményszerű ismereteket szereztek arról is, hogy a művészek milyen történelmi korban alkottak vagy hogy milyen zenére táncolhattak akkoriban az emberek. A Comenius projekt két éve során az eredeti festményeket is megtekinthették, miután homok animációval, linómetszéssel, modern 3D-s grafikával vagy legó animáció formájában reprodukciókat készítettek róluk, valamint fogalmazásokat, verseket alkottak.

Iskolájuk több nemzetközi és hazai elismeréssel is büszkélkedhet. Milyen vezetői attitűd, milyen tanári csapat áll egy ilyen sikeres intézmény mögött?

Hegyiné Mladoniczki Éva, igazgató: A tantestületünk legnagyobb érdeme talán az újra való nyitottság, a tudatos, gyors reagálás. Közel 20 éve kapcsolódtunk be a nemzetközi programokba, így a Socrates-be, majd a hazai Világ–Nyelv programba is. Mindent tudatosan vállaltunk, ami megújulásra serkentette a közösséget, és soha nem a vezetés döntéseként, hanem a tantestület egyetértésével. Biztos vagyok abban, hogy ez a közösen kialakított munkakultúra vezethetett el odáig, hogy ilyen szép eredményt értünk el. Az elmúlt évek alatt megtanultuk, hogyan kell nemzetközi projektben dolgozni és természetessé vált nálunk a tantárgyközi, a pedagógusok együttműködése és az együtt gondolkodás. Meggyökeresedett a projektszemlélet, ami azóta is meghatározó része intézményünk stratégiájának.

INTÉZMÉNY: Szandaszőlősi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
PROJEKT: Colours of Europe
KOORDINÁTOR: Széles Imréné Mondok Zsuzsanna

WWW.COLOURSOFEUROPE.EU

Hogyan jelent meg a projektszemlélet és a tantárgyközi és a Colours of Europe című projektben?

Széles Imréné Zsuzsa, a projekt koordinátora: A pályázat alapja az volt, hogy mind az öt nemzet választ 5-6 híres festményt, majd a projekt két éve folyamán ezeket feldolgozzuk: az alkotók életrajzát, a történelmi hátteret, a művészi stílust, a kép keletkezésének körülményeit és a hozzá kapcsolható más művészeti ágakat vagy eseményeket. Ezután a bevont csoportok különböző technikákkal alkották meg saját képeiket, reprodukcióikat, történetbe helyezték és kitalálták a folytatást. Ha zenei stílus kapcsolódott a képhez, meghallgatták a jellemző műveket, sőt betanulták a kapcsolódó táncot is. Drámafoglalkozáson eljátszották a történetet, vagy éppen állóképben örökítették meg a bennük keletkezett képet. Volt lehetőség számítógépes grafikai programok alkalmazásával műalkotások létrehozására is.

Milyen festményeket választott Magyarország?

A projektünk honlapján mind megtekinthetők a gyerekek által csoportosan vagy egyénileg készített reprodukciók a Feszty-körképről, Szinyei-Merse és Vasarely képeiről. Részletesen feldolgoztuk Székely Bertalan *Egri nők* és Than Mór Nyáry és Pekry elfogatása című képét. Miután a gyerekek feldolgozták az alkotók életrajzát, rajzórán a török kori várháborúk hátterét. Tanulmányoztuk Tinódi Lantos Sebestyén életét, és a *Summáját írom Eger várának* históriás ének egyes részeit is megtanultuk, illetve áttértük a gyerekek a szolnoki vár ostromára. Ezt és a *Dobó esküje* alapján készült jelmezes előadást is bemutattuk a szolnoki vár stílizált képe előtt a projekttalálkozó.

A Than Mór kép kapcsán elkészítették a diákok az 1552-es szolnoki vár ajtó méretű makettjét sógyurmából, majd ezt gyönyörűen ki is festették. Aztán a magyarországi projekttalálkozóan a külföldi gyerekekkel elmentünk megnézni a vár helyét, ezt követően pedig ellátogattunk a Nemzeti Galériába, ahol interaktív angol idegenvezetéssel megtekintettük a képek eredetijét.

A honlapon nagyon sok ötlet, alkotói mozzanat, kép és animáció meg van örökítve. Kiemelne néhány emlékezetes pillanatot?

Fazekas Zsuzsa rajztanár, a projekt művészeti vezetője: Nagyon sok ilyen volt... Például mikor az egyik nyolcadikos tanulóknak legó animációval elkészítette az *egri vár ostromát*, folytatva a történetet azzal, hogy elérkezünk 2015-be, amikor a magyar és török gyerek barátságban kezet fog. De említhetném azt is, amikor feldolgoztuk Picasso *Guernicáját*, amely a háború borzalmait mutatja be, és a Lengyelországban szervezett összművészeti fesztiválon a gyerekek hatalmas méretben megalkották *Colours of Europe* felirattal, kortárs festészeti stílusban a kép ellentételezését, egy saját boldogságtérképet. Nagyon különleges a homok animációval feldolgozott Wyspiński lengyel festő műve is, ami alatt Chopin zenéje szól aláfestésként.

Mit tekintenek a projekt legfontosabb hatásának? Kitől mit lehetett tanulni?

F. Zs.: Számomra a legfontosabb az volt, hogy a tanulók a tananyaghoz kapcsolódva, de sokkal mélyebben és részletesebben ismerkedtek meg a kijelölt művészeti alkotásokkal és hátterükkel, így könnyebben hozták létre saját műveiket. A rendkívül gazdag technikai palettát a projekt nélkül nem próbálhattuk volna ki, a rajztanítás eszköztára jelentősen bővült. Fontos kapcsolatokat alakítottunk ki a partner tanárokkal is, és minden országból érkeztek vagy a honlapon megjelentek olyan ötletek, amelyeket a mindennapokban ezután is fel tudunk használni.

Sz. I.: Meglepő és tanulságos volt látni a spanyol és portugál kreativitást a különböző anyagok művészi felhasználásában: terméseket, hulladékot használtak például a képek reprodukálásához. De jó volt látni azt is, ahogy a magyarok a lengyel gyerekektől tanulták meg egyes számítógépes grafikai alkalmazások használatát. Megismerjük a portugál partnernél az SNI tanulók integrációjának módszerét, illetve a török partnerek különleges, komplex látásmódját. A látóköri bővülése, a komplexitás és a kreativitás fejlődése pedig hosszútávon érezhető.

A PROJEKT ÉRTÉKEI:

Az összetett célokkal, átgondolt, széleskörű tevékenységekkel megvalósított, kiváló témaválasztású együttműködés rendkívül sokféle készség fejlesztésére adott lehetőséget. A tevékenységek nagy részét sikerült a tanmenetbe integrálni, emellett a projekt közvetve hatást gyakorolt az iskola nyelvtanítási programjára is, valamint számos tanuló esetében hatással volt a pályaeorientációra.

A tehetséggondozás és a hátrányosabb helyzetű gyerekekkel való kiemelt foglalkozás és méltányos bánásmód is jellemző az iskolájukra. Hogyan mutatkozott ez meg ebben az együttműködésben?

F. Zs.: A projekt lehetővé tette, hogy a tevékenységekben részt vegyenek olyan diákok is, akiknek hátrányos helyzetük miatt nincs lehetőségük az utazásra vagy képességeik és érdeklődésük fejlesztésére, illetve nem rendelkeznek igazi motivációval a nyelvtanulás felé, és nincs naprakész ismeretük az internethasználat terén.

Mindannyiunk számára sikerélményt adott ez a két év, hiszen számos művészeti ágba teremtettünk lehetőséget az önkifejezésre, a tehetség kibontakoztatására és az önálló produkciók bemutatására. Ezáltal mindenki megélhette és megmutathatta, hogy tehetséges valamiben és képes szépet alkotni. •

Az interjút készítette: FINTÁNÉ HIDY RÉKA
Tempus Közalapítvány, Erasmus+ egység

MIGRÁCIÓ ÉS MEDICINA

Tananyagfejlesztés az orvosképzésben

A 2010-ben elindított **MSc in Migrant Health: Addressing New Challenges in Europe – CHANCE** című Erasmus projekt egyik legfontosabb célja naprakész tudás átadása olyan egészségügyi és szociális szakemberek számára, akik a napi munkájuk során rendszeresen nyújtanak segítséget migránsok és menekültek részére. A hat európai felsőoktatási intézmény együttműködésében, a **Pécsi Tudományegyetem Migrációs-egészségügyi Tanszéki Csoport** koordinálásával kifejlesztett és tesztelt interdiszciplináris tananyag hiánypótlónak és egyedülállónak számít az egészségügyi képzések terén. A migráns-specifikus ismeretekkel rendelkező szakemberek oktatásán túl a képzés szakpolitikai jelentősége, hogy hozzájárulhat a migrációs egészségügy fejlesztéséhez és az egészségügyi ellátórendszerek hatékonyabb működéséhez. **Prof. Dr. Szilárd István**, a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kar Művelési Medicina Tanszék vezető oktatója és kutatója válaszolt kérdéseinkre.

Milyen szükségletek, kihívások megválaszolására fejlesztették ki a migrációs egészségügyi mesterképzés tananyagát?

A Pécsi Tudományegyetem a Nemzetközi Migrációs Szervezettel közösen már a 2000-es évek elején felvetette a mesterképzés kialakításának szükségességét. A program el is készült, de végül nem indult el. A 2015-ös év során pedig **több mint egymillió menekült és irreguláris migráns érkezett az Európai Unióba**. Ők egészségügyi szempontból a saját, földrajzilag tőlünk távoli országuk megbetegedési profilját tükrözik, amelyek sok mindenben eltérnek az európai országokétól. Különböző az egyes közegészségügyi rendszerek fejlettségi szintje is, van, amelyik ki sem fejlődött, vagy pedig – mint például Szíriában – jól fejlett volt, de rommá vált.

A származási országok megbetegedési struktúráját is ismertető képzés további hiánypótló eleme, hogy ismételten beemeli az orvosi közgondolkodásba azoknak a járványos, de **vakcinációval elkerülhető betegségeknek** a diagnosztikai elemeit, amelyek a védőoltásoknak köszönhetően már eltűntek az Európai Unióban. Ilyen például a diftéria, a kanyaró és a gyermekparalízis.

Mire fókuszál még a kurrikulum a közegészségügyi szempontokon kívül?

A különböző kulturális, egészség-kulturális, vallási és nyelvi háttérrel, betegségrukturával, orvoshoz fordulási szokásokkal és jogi státusszal rendelkező páciensek számára nyújtott egészségügyi, valamint pszichoszociális szolgáltatás újfajta ismeretek és készségek elsajátítását igényli. Ezek közül talán az egyik legfontosabb az **interkulturális kompetencia** bővítése, amely elengedhetetlen az orvos és a beteg közötti kölcsönös bizalmi légkör kialakításához. A kulturális és vallási elköteleződés egészségügyi kihatásainak ismerete nélkül ez a bizalmi kapcsolat nem fog kialakulni akkor sem, ha az ellátást végző orvos szakmailag kiváló. Ideális esetben (és közös nyelv híján) az orvos és betegek közti kommunikációt tolmács segíti, azonban a szakembereknek azt is meg kell tanulniuk, mit és milyen módon lehet kommunikálni egy ilyen helyzetben.

További hangsúlyos elem a **mentális egészség** és a **pszichoszociális rehabilitáció**, hiszen a háború sújtotta térségekből érkezőket a menekülés közben és után is érik traumák. A fogadó országba való integrációs folyamat, illetve a munkakeresés során is komoly lelki teher éri a migráns háttérrel rendelkezőket.

A (már megszűnt) debreceni és a bicskei befogadó állomáson tartózkodó menekültek körében végzett korábbi fókuszcsoporthoz kutatásunk során az derült ki, hogy kifejezett igényük lenne pszichológiai-mentálhigiénés segítség igénybevételére.

Mindezek a területek jelen pillanatban teljesen hiányoznak az orvosképzésből, ezeket tehát be kell építeni, még hozzá két szinten. Egyrészt a felsorolt témák jelenjenek meg az európai orvosképzésben, mint standard egységek. Másrészt pedig azok számára, akik kiemelten foglalkoznak migránsokkal, legyen elérhető a mesterszak.

Ki a képzés célcsoportja?

Alapvetően az egészségügyi BA végzettségű szerzetek, a másik nagy csoport pedig a társadalomtudományi háttérrel rendelkezők. Számukra azonban feltétel további egészségügyi kreditek megszerzése.

Hol tart jelenleg a program?

A tananyagfejlesztést követően a mesterképzést végül Ausztriában sikerült akkreditáltatni, így azt a Pécsi Tudományegyetem a Kremsi Egyetemmel, az oktatás gazdájával közösen indítja el 2016 őszén. A hallgatók toborzása

A Pécsi Tudományegyetem migrációs-egészségügyi munkacsoportja fókuszcsoporthoz interjút készít a bicskei menekülteket befogadó állomás lakóival

nemrég indult. A hazai akkreditációt – bár a tananyag az egészségügyi pályázatoktól elvárt ún. „európai hozzáadott érték” tekintetében 100%-os pontszámot ért el – a Magyar Akkreditációs Bizottság nem tartotta időszérűnek 2015 elején. Bár ez a szak nálunk még nem indult el, de a Pécsi Tudományegyetem orvosképzésében folyamatosan jelen van a migrációs egészségügy, hiszen e terület fejlesztésének sürgősségét az Egészségügyi Világszervezet is rendre hangsúlyozza.

Mi a jövőkép?

Természetesen újból megpróbáljuk elismertetni a migrációs egészségügyi mesterszakot, hogy önálló képzésként Magyarországon is elindulhasson. •

KISS ADRIENN

Tempus Közalapítvány,
Kommunikációs egység

A projekt címe: **MSc in Migrant Health: Addressing New Challenges in Europe – CHANCE**

Időtartam: **36 hónap** (2010. október 1. – 2013. szeptember 30.)

Koordinátor: **Pécsi Tudományegyetem**

A projekt honlapja: **www.mighealth-unipecs.hu/chance**

Kurzustartó: **Danube University Krems együttműködésben**

a Pécsi Tudományegyetemmel

Danube University Krems honlapja a felvételi tudnivalókkal:

www.donau-uni.ac.at/en/index.php > Study > Law, Administration and International Affairs > Integration and Migration Migrant Health: Addressing New Challenges in Europe

A képzés célcsoportja:

- kutatók, gyakorlati szakemberek
- egészségügyi és szociális szakemberek, nővérek, szociális munkások, gondozók
- kormányzati és NGO képviselők, szakpolitikai elemzők, döntéshozók

AZ EURÓPAI HOZZÁADOTT ÉRTÉKRŐL BŐVEBBEN:

ec.europa.eu/chafea/documents/health/hp-factsheets/added-value/factsheets-hp-av_hu.pdf

A hat felsőoktatási intézményből álló konzorcium tagjai:

- Pécsi Tudományegyetem (Magyarország)
- Danube University Krems (Ausztria)
- Pavol Jozef Šafárik University in Košice (Szlovákia)
- Medizinische Universität Graz (Ausztria)
- Ernst-Moritz-Arndt-Universität Greifswald (Németország)
- University of East Anglia (Anglia)

Együttműködő partner: **EURIPA**
(European Rural and Isolated Practitioners Association)

A migrációs egészségügyi mesterszak hat fő kompetenciára fókuszál:

- **klinikai és közegészségügyi értékelés**
- **epidemiológia és kutatásmódszertan**
- **környezet- és foglalkozás-egészségügy**
- **a migráció gazdasági, egészséggazdasági hatása**
- **szervezet- és rendszer-menedzsment**
- **a bevándorlás társadalmi és viselkedési (beleértve: multikulturális, - vallásos) aspektusai, valamint egészségre, mentális egészségre gyakorolt hatása**

NARRATÍVÁK TALÁLKOZÁSA

A digitális történetmesélés módszerének lehetőségei a társadalmi kohézió elősegítésében

A Fotomemoria Alapítvány és az Anthonopolis Egyesület koordinálásával 2012 és 2014 között megvalósított **IntegrArt** című Grundtvig partnerségi projekt a digitális történetmesélés módszerét felhasználva igyekezett közelebb hozni az országba érkező menekültek és a többségi társadalom tapasztalatait. Az angol, német, török és olasz partnerek közreműködésével megvalósított projekt olyan módszereket keresett, melyek megkönnyítik a marginalizálódást, kirekesztést és bizonytalanságot megélt emberek számára, hogy megoszthassák érzéseiket, történeteiket, és meghallgathassák mások élményeit. A digitális történetmesélés módszere lehetőséget teremt arra, hogy a menekültek és menedékkérők új környezetükben is a közösség aktív résztvevőivé váljanak, és alakítsák a róluk szóló diskurzusokat. Mihalkó Viktóriát, az Anthonopolis Egyesület projektvezetőjét kérdeztük a projekt tapasztalatairól és a módszer lehetőségeiről.

Milyen célokat szolgál a digitális történetmesélés módszere menekültek, menedékkérők esetében?

Az IntegrArt projekt keretében azért alkalmaztuk a módszert, mert meglátásunk szerint segít önmagunkra és saját történetünkre koncentrálni, azt szavakba önteni, dramatizálni és fényképek – vagy egyéb vizuális eszközök – segítségével mások számára is elmesélni. A folyamat során a mesélő a saját maga által megélt élményeket dolgozza fel és beszéli el fényképei, tárgyai, rajzai segítségével. A folyamat végeredménye optimális esetben egy saját hanggal kísért, személyes képekre épülő, körülbelül 2 perc hosszúságú kisfilm.

A digitális történetmesélés ereje a személyességben és az őszinteségben rejlik, magában a folyamatban, mely során megtaláljuk és elmeséljük saját történetünket, illetve meghallgatjuk, megnézzük másokét. A módszer alapvetően arról a folyamatról szól, melyet a film készítése közben átélünk, mely a küzdelemtől, a saját történetünkre való rátaláláson át a formába öntésig tart. Az eredmény pedig nemcsak számunkra fontos, hanem akár mások életére is hatásos lehet. Naponta tömegével osztunk meg

személyes képeket, történeteket a közösségi médián keresztül, a digitális történetmeséléssel azonban számos kompetenciát fejlesztve mély, őszinte értelmet is adhatunk mondandónknak.

A módszer használatával a projekt célja az volt, hogy a személyes történeteken keresztül a közönség betekinthessen a projektben részt vevő menekültek múltbéli viszonyait, jelenlegi életkörülményeibe, jövőről alkotott elképzeléseibe, az egyén és a fogadó ország viszonyába, és ezzel összefüggésben árnyalja azt az előítéletekkel teli képet, amely jelen van az egyes országok közgondolkodásában a menekültekről, menedékkérőkről és általában a bevándorlókról.

Milyen célcsoportot ért el a projekt?

Magyarországon a projektben összesen tíz bevándorlóval dolgoztunk együtt, ebből négy menedékkérővel, akik a projekt idején menekülttáborban éltek. A résztvevők bevonásában a Menedék Egyesület és a Szubjektív Értékek Alapítványa is közreműködött. Partnereink a további négy országban szintén országonként 10-15 menekülttel és menedékkérővel működtek együtt, akik

a digitális történetmesélés módszerének segítségével osztották meg gondolataikat, érzéseiket, miközben élettörténeteiket végiggondolva önismeretüket is erősítették.

A projektben megfogalmazott cél volt az is, hogy a menekültekkel és menedékkérőkkel foglalkozó segítők, szakértők tapasztalatot és véleményt cseréljenek az aktuális nemzeti menekültügyi rendszerekről, törvényekről. Az öt partnerországban körülbelül 50 szakértő vett részt nemzetközi partnertalálkozó alkalmával megvalósult vagy helyi szakmai beszélgetéseken.

A közvetlenül bevont résztvevőkön kívül a kiállítások megtekintése során és a honlapon keresztül körülbelül 25 000 ember is merített meg a történeteket.

Terveznek-e a jövőben hasonló projektet?

A digitális történetmesélés alkalmazását további projektekben is tervezzük az Erasmus+ programon belül. Terveink szerint az egyikben a menekültekkel foglalkozó civil segítők önkéntes történeteiket dolgoznánk fel. •

Az interjút készítette: VERCSEG ZSUZSANNA
Tempus Közalapítvány, Erasmus+ egység

... but when I meet nice people
my trouble with public au
de amikor kedves emberekkel t
atóságokkal vívott

A PROJEKT EREDMÉNYEI:

Az IntegrArt projekt eredményei elérhetőek a projekt honlapjáról:

- Öt országban menekültekkel, menedékkérőkkel készült filmek, amelyek a YouTube segítségével széles körben elérhetővé váltak.
- A digitális történetmesélés workshopok alkalmával szerzett tapasztalatok írásos összefoglalója, amelyek a honlapon keresztül főként a hasonló tevékenységgel foglalkozó civil szervezetekhez jutottak el.
- Egy állásfoglalás, amely a Nemzetközi Rasszizmus Elleni Világnap alkalmából született (2014. március 21.), és a partnerszervezetek az ehhez kapcsolódó helyi tevékenységeik során népszerűsítették (pl. szakmai kerekasztalok, filmvetítések stb.).
- A honlapon megjelenő anyagokon kívül öt országban öt utazó kiállítás is készült a kisfilmek adatainak felhasználásával. A kiállítások iskolákban és önkormányzati, állami intézményekben, illetve fiatalok által látogatott szórakozóhelyekben kaptak helyet.

TOVÁBBI PÉLDÁK A DIGITÁLIS TÖRTÉNETMESÉLÉS ALKALMAZÁSÁRA AZ ELMÚLT KÉT ÉVBŐL:

Vitrinmesék – A Soá családi narratívái című projekt

Az Anthonopolis Egyesület és a Lindenfeld Partners együttműködésében létrejött **Európa a polgárokért – Európai Emlékezet projektben** középiskolák tanulói a holokauszt tárgyi emlékein keresztül dolgozták fel a témát, és jutottak jóval közelebb egy történelmi esemény megértéséhez, mint amit a hagyományos frontális oktatás lehetővé tesz.

Időtlen rabszolgaság? című projekt

A digitális történetmesélés hangsúlyozottan nem terápiás eljárás, de lehet terápiás hatása a résztvevőre nézve. Pszichológussal együttműködve alkalmazható a digitális történetmesélés módszere a traumát átéltek személyek rehabilitációját célzó terápiákban. A módszer több területen is segítséget nyújthat a narratívák történeté alakításának és megosztásának folyamatában: az (ön)együttérzés növekedése, az önreflexió fejlődése, a megosztáson keresztüli elfogadottság érzésének élménye és a technikai tanulás mint képesség tétel (**empowerment**) tapasztalatán keresztül. Az Anthonopolis Egyesület bántalmazást átéltek nőkként készített ilyen célból filmet a Norvég Civil Alap támogatásával.

fotomemoria.eu/integrart

Mintaértékű testvérvárosi gyakoronoki program a fiatalok munkanélkülisége ellen

Mórahalmom városa több testvértelepülés bevonásával valósította meg projektjét az Európa a polgárokért programban. Legfontosabb célkitűzésük egy közös gyakoronoki program kidolgozása és elindítása volt, amely mintaértékűvé válhat Európa-szerte, ugyanis a szakmai gyakorlat széles körben elfogadott eszköz, amely megkönnyíti az átmenetet az oktatási rendszerből a munka világába. A projektről Berta Zsolt koordinátor számolt be.

Miért gondolták, hogy ezzel a kérdéssel foglalkozniuk kell?

A 90-es évek közepétől a foglalkoztatási helyzet javítása az EU egyik legfontosabb feladatává vált, és a fiatalok körében tapasztalható munkanélküliség továbbra is komoly kihívások elé állítja az Európai Uniót. Az elhúzódó pénzügyi és gazdasági válság legnagyobb vesztesei munkaerő-piaci szempontból a fiatalok: az Unióban még mindig 5,5 millió munkanélküli fiatal van, ami 23 százalékos ifjúsági munkanélküliségi rátának felel meg. A fő okok a munkaerő-kereslet alacsony szintje, a piaci igényeknek nem megfelelő képzettség, az országon belüli mobilitás és a tanulás melletti munkavállalás mérsékelt szintje. Ezek a problémák valamennyi partnerünket érintik. A testvérvárosok fiataljai számára szervezett találkozokat Mórahalmom minden évben megrendezi. Itt az Európai Unióval és annak kiemelt témaival foglalkoznak, és a programok is ezek köré épülnek. A korábbi *Európai Évek – A polgárok európai éve, Az önkéntesség európai éve* –, valamint az előző évi testvérvárosi találkozók témájához kapcsolódva, illetve azt folytatva kézenfekvő volt, hogy ezzel a kérdéssel foglalkozzunk.

Melyek Mórahalmom testvérvárosai?

A romániai Csíkszentmárton, a szerbiai Temerin, a lengyelországi Uniejów már régóta testvérvárosa Mórahalmomnak, de mellettük német és olasz testvérvárosi kapcsolatokkal is rendelkezünk. A korábbi szerződésekből adódóan az oktatás, a kultúra, a mezőgazdaság és vidékfejlesztés, valamint a lakossági kapcsolatok területén hatékonyan dolgozunk együtt.

Mi alapján választották a meglévő testvérvárosokat?

A mórähalmi és a csíkszentmártoni általános iskola 1995-ben kötött egymással együttműködési megállapodást. A két iskola pedagógusai az oktatómunkát segítő szakmai és módszertani

anyagok cseréjében, cserélőtatások, közös képzések, tanulmányutak szervezésében működnek együtt. A testvárosi pályázatok megvalósításában már 2003 óta veszünk részt közösen. A partnerek kölcsönösen biztosítják, szorgalmazzák a települések intézményei, civil szervezeti közötti közvetlen kapcsolatok felvételét, valamint kezdeményezik a gazdasági, kereskedelmi szervezetek, vállalkozók együttműködését.

Mit tudott hozzáadni az Európa a polgárokért program egy olyan összetett kérdés megvitatásához, mint a fiatalok munkanélküliségének problémája?

A program kiváló alkalmat teremtett arra, hogy az előző találkozók folytatásaként az európai fiatalokat olyan kérdésekkel szembesítsük, amelyek valóban érintik őket és a mindennapi aggodalmaikról szólnak. A találkozó során a testvérvárosok oktatási intézményeivel karöltve igyekeztünk a képzési lehetőségeket hozzáigazítani a fiatalok szükségleteihez, valamint minél több fiatalot buzdítottunk arra, hogy az uniós ösztöndíjak kínálta lehetőségekkel élve tanuljon vagy végezzen szakmai gyakorlatot külföldön.

PROJEKT:
„Testvérvárosok összefogása az ifjúsági munkanélküliség ellen” – Fiatal európai polgárok találkozója Mórahalmom testvérvárosi találkozó
PÁLYÁZÓ: Mórahalmom Városi Önkormányzat

Milyen események, illetve tevékenységek valósultak meg a projektben?

A projekt fő eseményeit a szakmai programok alkották: tájékoztató filmvetítés az *Európai Évek* témáiról, munkavállalás az EU-ban előadássorozat, pályaválasztási tanácsadás, vagy az *Unió Hétfőpróba* nevű csapatjátékok. A fiatalok ellátogatnak Mórahalmom legnagyobb foglalkoztatóihoz, többek között a Szent Erzsébet Mórähalmi Gyógyfürdőbe és a Homokhát Térségi Agrár-Ipari Parkban működő vállalkozásokhoz. A találkozó során a különböző munkamódszerek – előadások, workshopok, intézményi látogatások, önkéntes társadalmi munkák, csoportos gyakorlatok – mellett nagyon fontos volt, hogy legyenek lazítást, ismerkedést, testmozgást lehetővé tevő programok is. Ezért a találkozó időpontját a *Homokhát Sokadalom*, illetve a Dél-Alföldi Rétesfesztivál időpontjához illesztettük, hogy a fiataloknak lehetőségük legyen megismerni egymás kultúráját, nemzeti sokszínűségét is.

Melyek a projekt legfontosabb eredményei?

A legfontosabb célkitűzésünk egy közös testvérvárosi gyakoronoki program kidolgozásának elindítása volt. A találkozót követően elkezdtek egy adatbázis összeállítását azokról a cégekről, foglalkoztatókról, akik fogadni tudnák a testvérvárosokból érkező hallgatókat gyakorlati tapasztalatszerzés céljából. A helyszíneket úgy fogjuk összeállítani, hogy azok minél szélesebb körben igazodjanak a fiatalok igényeihez. Lesz köztük többek között turizmus, vendéglátás, kereskedelem, mezőgazdaság, környezetvédelem és szociális szféra területén tevékenykedő vállalat, illetve szervezet is. A közös gyakoronoki program biztosíthatja a további fenntartható együttműködést a testvérvárosok és azok oktatási intézményei között.

Milyen pluszt adott a projektnek, hogy európai együttműködésben valósult meg?

A program célja, hogy a résztvevők körében kialakuljon és megerősödjön az európai szellemiség, megismerjék, milyen lehetőségeket biztosít számukra az Európai Unió a tanulás, tanulmányok, önkéntesség, jogok és munkalehetőségek területén. A mi projektünk során a résztvevők számos szervezettel, intézménnyel, önkéntessel és példaértékű programmal kerültek közvetlen kapcsolatba, így lehetőséget kaptak utazásra, valamint kipróbálhatták, milyen külföldön élni, dolgozni, segíteni másokon.

Mit adott a projekt a részt vevő fiataloknak?

A különböző feladatok során játék és tapasztalás közben tanulhattak. Arra ösztönöztük őket, hogy a jövőben vegyenek részt a különböző önkéntes munkákban, és vállaljanak szerepet a közösségeikben. A gyakorlati tapasztalatok elsajátításán túl lehetőség adódott arra, hogy megtanuljanak másokat elfogadni, kiállni valami mellett, valamint elsajátíthassák, hogyan működik egy munkaközösség, és milyen a felelősség érzése.

Úgy gondolom, hogy a projektünk megvalósítása fontos lépés az ifjúsági munkanélküliség problémájának megoldása felé vezető úton. A testvérvárosokkal közösen kidolgozásra kerülő testvérvárosi gyakoronoki program mintaértékűvé válhat Európa-szerte, ugyanis a szakmai gyakorlat széles körben elfogadott eszköz, amely megkönnyíti az átmenetet az oktatási rendszerből a munka világába. Mindezekkel felkészítjük a jövő nemzedékét arra, hogy szembenézzenek az új kihívásokkal, és erősítjük az európai identitást. •

ANDÓ PATRIK
újságíró

Koordinátori szerepkör a stratégiai partnerségekben,

avagy hogyan legyen gördülékeny az együttműködés távoli partnereinkkel

Az Erasmus+ program elindulásával a partnerségi és konzorciumi projektek új formát öltöttek, és nemzetközi stratégiai együttműködések keretein belül kapnak lehetőséget szakmai céljaik megvalósítására. Tapasztalataink szerint az új rendszerben gyakran a legnagyobb kihívást a projektek átfogó menedzsmentje jelenti a pályázók számára. Cikkünkben azzal foglalkozunk, hogy a stratégiai partnerségekben mit jelent a koordinátori szerep vállalása, milyen eszközök állnak rendelkezésre a nemzetközi projektek összefogására és a partnerekkel való zavartalan együttműködésre. Három olyan projektvezető segítette a kérdések megválaszolását, akik jelenleg is koordinátor intézmény munkatársaként igyekeznek a lehető legmagasabb szakmai minőséget elérni a számos európai partnerükkel folytatott közös munka során.

AZ INTÉZMÉNY KOORDINÁTORI SZEREPKÖRBEN

Az Erasmus+ program első két évének tapasztalatai azt mutatják, hogy a koordinátor intézmények felelősége és feladatai leginkább az elmúlt programszakasz *Leonardo innovációtranszfer projektek* koordinátori feladataihoz hasonlítanak. Aki partnerségi projektben vett részt annak idején, annak hasznos tapasztalatokat jelent a jelenlegi feladatok ellátásához, hogy a nemzetközi partnerekkel való munka, a folyamatos kapcsolattartás már beépült a mindennapok feladatai közé. Új kihívás azonban a nagyobb felelősség, a program-szabályok közvetítése a partner intézmények felé és a „közös kassza”, a pénzügyek kezelése. Általánosságban elmondható, hogy a feladatok zavartalan ellátásához fontos alap a partnerek és a koordinátor egymás iránti bizalma, mind szakmai, mind pénzügyi téren, illetve a folyamatos, de legalább rendszeres elérhetőség biztosítása. Ennek megalapozására jó alkalom, főleg az új együttműködő partnerekkel, a pályázati írás időszakában aktív, a megvalósítás során sem lesz motivációs probléma. Dr. Ujj Apolka, a Szent István Egyetem (SZIE) projektvezetője úgy fogalmaz: „Az a tapasztalatunk, hogy az a partner, aki a projektjavaslat kidolgozásánál kevésbé aktív, az nem fog megváltozni 'éles helyzetben' sem, vagyis a projekt megvalósítása során sem lesz aktív.” A határozott konzorciumvezetéshez hozzátartozik a szabályok betartatása. Ferenczi Andrea, a Partners Hungary Alapítvány (PHA) projektvezetője úgy tartja, a szabályokat könnyebb betartatni, ha azokat közösen hozzuk a partnerekkel, akár már a pályázati írás időszakában. A projektindító találkozókon elengedhetetlen ezeknek a szabályoknak a lefektetése, akár írásban is. „Egy nemzetközi, nagy volumenű projektben elkerülhetetlen a közös szabályalkotás és az írásbeliség szem előtt tartása” – tartja a projektgazda, így a megalkotott dokumentumok minden esetben hivatkozási alapot jelentenek.

Pályázó: Partners Hungary Alapítvány
Oktatási szektor: köznevelés
Projekt címe: Development of an international school model
Projektvezető: Ferenczi Andrea
Pályázó weboldala: partnershungary.hu »
Aktuális projektjeink »
„Against School Aggression - ASA Collaboration” - ERASMUS+

HOGYAN LEHET FOLYAMATOS A KAPCSOLATTARTÁS?

Annak érdekében, hogy **folyamatosan élő legyen** kapcsolatunk a partnerekkel, sok apró fortélyt bevethetünk. Úgy tűnik a válaszokból, alapszabály, hogy mindig legyen egy-két konkrét kapcsolattartó személy, aki felel az együttműködés zavartalanosságáért. A SZIE projektvezetője kiemelte, jó, ha egynél több, legalább három olyan ember van a partner szervezeteknél, aki tisztában van a projekt részleteivel, és akinek az elérhetőségét tudjuk. Erre azért is lehet szükség, mert nem ritka a személyek cseréje, a fluktuáció a partneri személyzet körében, főleg kisebb vagy lazább szerkezetű (pl. civil) szervezetek esetében.

Jó trükk a kommunikáció ösztönzésére a **közös e-mail cím**, a transzparens kommunikáció, így „a kevésbé aktív partnerek is gyorsabban visszajeleznek, mert rajtuk van a 'nyomás', hogy mindenki olvassa az e-mailt, ezért nekik is aktívnak kell lenniük” – mondja Ujj Apolka. Érdemes azonban figyelni, hogy a közös e-mail címen ne legyen kaotikus a beszélgetés, ezért itt a moderátori szerep kiosztása is fontos.

Perényi Zsófia, a Tudatos Vásárlók Egyesületének (TVE) projektvezetője szerint kiemelt fontosságú a **rendszeresség** és a **tervezhetőség** a partnerek számára is: „Kéthavonta Skype-konferenciát tartunk a projektstáb kapcsolattartóinak, rendszeres az e-mailes kommunikáció, a szellemi termékek pedig munkacsoportok formájában valósulnak meg. A nyomkövethetőséget egy félévente készített belső szakmai és pénzügyi beszámoló formájában biztosítjuk.” Ezek a tervezhető időpontok segítik, hogy ne rajtaütésszerűen keressük partnereinket, tiszteletben tartva igényüket a felkészülésre. Szem előtt kell tartanunk, hogy az adott projekt gondozását partnereink is a mindennapi feladataik mellett látják el, ezért – bár sok esetben mindennél sürgetőbbnek tűnik az éppen jelentkező probléma – ki kell várunk, amíg felkészülten tudnak foglalkozni a szóban forgó feladattal.

ESZKÖZÖK A VIRTUÁLIS EGYÜTTMŰKÖDÉSEK SZERVEZÉSÉNEK SZOLGÁLATÁBAN

A stratégiai partnerségek egyik sajátossága, hogy a projektek időtartamához (minimum egy, de akár három év) képest **viszonylag kevés lehetőség adódik a menedzsment személyes találkozóira**, ezért gyakran speciális munkamódszereket vagy az informatika adta lehetőségeket kell segítségül hívunk az ügyek intézéséhez. Arra voltunk kíváncsiak, az e-mailek kívül milyen más eszközöket használnak a koordinátorok, hogy a partnereiket elérjék és mozgásban tartsák.

Ujj Apolka a **munkacsoportos munkamódszert** emele ki. A partnertalálkozók közt kis csoportokban dolgoznak együtt a partnerek előre egyeztetett tematika alapján, eredményeiket pedig a partnerség **közös tárhelyére** töltik fel. A kis csoportok munkáját a koordinátor folyamatosan nyomon követi.

A TVE projektjében házi vendéglátással, személyesebb, saját forrásból szervezett ta-

lálkozókkal vagy egyéb szakmai konferenciák után szervezett egyeztetésekkel egészítik ki a partnertalálkozók sorát és teremtenek lehetőséget a párbeszédre.

A nemzetközi projektek egyik legfőbb kihívása a **virtuális együttműködés** során alkalmazott legmegfelelőbb eszközök kiválasztása, és a partnerek motiválása arra, hogy használják ezeket. A megkérdezett projektvezetők válaszaiból az tűnik ki, hogy a **közös dokumentumtárhely** elengedhetetlen, legyen az intranet, Dropbox vagy Google drive. Ezen a felületen rendszerezetten és átláthatóan tárolhatók a dokumentumok, ami hivatkozási alap a **számonkérések** és a **nyomonkövetés** során.

A **feladatok rendszerezésére** is vannak már online felületek, úgy mint a Freedcamp, a Trello vagy a GanttProject. Ezek használá-

Pályázó:
Tudatos Vásárlók Egyesülete
Oktatási szektor:
 felnőtt tanulás
Projekt címe:
Be part of CSA! – European Participatory Training Programme for Community Supported Agriculture
Projektvezető:
Perényi Zsófia
Pályázó weboldala:
www.tudatosvasarlo.hu

tával kapcsolatban különbözőek a tapasztalatok, úgy tűnik, még nem igazán épültek be a szervezetek mindennapjaiba, de érdemes lehet kipróbálni őket. A TVE munkatársát arról kérdeztük, miért épp a Freedcampet kezdték használni, milyenek a tapasztalatok vele: „Ez egy ingyenes felület, ahol a közös feladatokat vezettjük, emlékeztetőkkal, nap-tárral, és egyes dolgokat meg is lehet beszélni rajta. Előnye, hogy viszonylag kis összegből a Google drive-val összeköthető, ezért a projekt közös dokumentumait is itt tudjuk tárolni. A kezdeti lelkesedés után a partnerek kevésbé használták ezt a felületet, ezért most leginkább a koordinátor vezeti, a feladatok monitorozásának céljából.”

A Partners Hungary Alapítványnál az online találkozók szervezésére a gotomeeting felületet (egy ingyenesen is elérhető online videokonferencia platformot), míg a többi projektgazda esetében az ismertebb Skype alkalmazást használják. A SZIE munkatársa figyelmeztet arra, hogy „a virtuális találkozók sikeressége nagyban függ a résztvevők személyiségétől. Vannak olyan kollégák, akikkel ilyen virtuális találkozó szinte elképzelhetetlen, de van, akivel kiválóan működik. Túl nagy létszámú csoport esetén sikertelen

a megbeszélés”. Ferenczi Andrea arra hívja fel figyelmünket, hogy fontos a tervezett napirendi pontok előzetes ismertetése, illetve a megbeszélések eredményeinek írásbeli rögzítése. „A napirendi pontok alapján folyik a megbeszélés, és memóban rögzítjük a megállapodásainkat és a következő időszak feladatait.” Perényi Zsófia fontosnak tartja megemlíteni, hogy a virtuális megbeszéléseket is a koordinátor facilitálja, s ezeknek strukturálnak és észszerű hosszúságúnak (1,5-2 óra) kell lenniük.

Nem szabad elfelejtenünk, hogy a partnerek intézményeinek halmaza sem egy homogén halmaz, és eltérhet a különböző profilú intézményekben dolgozók digitális affinitása is. Van, ahol már napi rutin az online eszközök használata, de vannak olyan szervezetek, ahol kevésbé ismertek ezek a formák. Fontos a használt eszközök értékelése és a rugalmasság e tekintetben. „A projekt közepén végeztünk egy menedzsmentre fókuszáló értékelést, ahol a közös platformokat és a kommunikációt is értékeltük. Ennek alapján döntöttünk úgy, hogy azt a felületet, amit a partnerek csak nehézkesen használnak, nem fogjuk erőltetni a későbbiekben.” – mondja Perényi Zsófia.

MIT ÜZEN A JELEN PROJEKTVEZETŐJE A JÖVŐ PÁLYÁZÓINAK?

A megkérdezett projektvezetők mindegyike **három alappillért** emelt ki az együttműködés megkönnyítésére. Elsőként **az együttműködés közös szabályainak, módszereinek lefektetését** javasolják már a projekt elején, főleg az új partnerekkel, de a régiekkel egyaránt.

Másodsorban, ahogy ezt Ferenczi Andrea kiemelte, **fontos az írásbeliség, az átláthatóság**, az emlékeztetők, munkatervet folyamatosan szem előtt tartása és felülvizsgálata. Perényi Zsófia tapasztalatai szerint problémás helyzet esetén gyakran hatékonyabb egy gyors szóbeli (Skype-on vagy telefonon történő) egyeztetés, mint a hosszantartó levelezés. Ezek eredményét is érdemes papírra vetni.

Talán legfontosabb pillére a zavartalan közös munkának **a bizalmi viszony kialakítása**. A TVE munkatársa ezt így fogalmazza meg: „Fontos, hogy a partnerek azt érezzék, hogy ha egy problémás helyzetbe kerültek, akkor azt megoszthatják a koordinátorral. Természetesen koordinátorként is beszámolunk minden kérdéses helyzetről. Fontos arra is felkészülni, hogy különböző országok intézményei, különböző mentalitással, stílussal, megszokással végzik a projekt megvalósítást. Erre nyitottnak kell lenni, és el kell fogadni.”

Mindent egybevetve elmondható, hogy a stratégiai partnerségek koordinátori szerepkörének felvállalása sok felelősséggel jár annak minden szépségével és nehézségével együtt, ám kevésben különbözik más felelős munkaszervezési feladattól. Amikor eldöntjük, hogy nemzetközi együttműködést fogunk koordinálni, érdemes elővenni és rendszerezni minden kapcsolattartásról született szakmai és személyes tapasztalatunkat, felkészülten nekirugaszkodni a kihívásoknak, és nyitottnak maradni az újdonságok és változások irányába. Ha így teszünk, nem érhetnek bennünket meglepetések.

VÁRTERÉSZ FLÓRA
Tempus Közalapítvány, Erasmus+ egység

KÉPZÉSI NAPTÁR – 2016. őszi félév

A Tempus Közalapítvány folyamatosan zajló csoportos képzései mellett a következő, nyílt képzési időpontokra várja egyéni résztvevők jelentkezését:

NYÍLT KÉPZÉSEK:

2016. augusztus: **Projektmenedzsment lépésről lépésre**
2016. szeptember: **EU English – európai uniós ismeretek angol nyelven, VI. modul**
2016. szeptember: **Angolul az EU-ban**
2016. szeptember: **Kisgyermekkori angolnyelv-oktatás – haladó szint**
2016. október: **Kisgyermekkori angolnyelv-oktatás – alapozó szint**
2016. október: **A 21. század angolnyelv-tanára**
2016. október: **Projektmenedzsment: folyamatirányítás, erőforrás-tervezés, változáskezelés**

INTÉZMÉNYI KÉPZÉSEK:

Ezen képzéseink csoportos megbízás esetén érhetőek el, testreszabott ajánlatért, kérjük, forduljon képzési koordinátorunkhoz!!

- Hatékony kommunikáció – prezentáció**
Lépéselőnyben az EU-ban – állampolgári és közigazgatási ismeretek az Európai Unió működéséről
Alma a fán pedagógus-továbbképzés

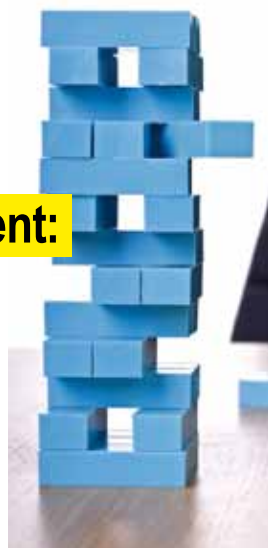
TOVÁBBI ELÉRHETŐ TARTALMAK ÉS SZAKMAI SZOLGÁLTATÁSOK

Szívesen mélyítené tudását más módokon is? Szakmai, módszertani továbbképzéseinken kívül egyéb lehetőségek is érdeklik? Ebben az esetben Önnek szólnak **ingyenes online cikksorozataink, e-tananyagaink, kiadványaink, műhelymunkáink**, illetve egyedi intézményi felkérésre kidolgozott **képzési csomagjaink**! Látogasson el a **tka.hu/kepzesek** honlapra, és válogasson kedvére az elérhető anyagok között, illetve vegye fel a kapcsolatot a Tempus Közalapítvány képzési koordinátorával, és kérjen személyes segítséget az Önnek megfelelő szakmai anyagok kiválasztásában!

HORVÁTH EMŐKE képzési koordinátor emoke.horvath@tpf.hu

Projektmenedzsment: folyamatirányítás, erőforrás-tervezés, változáskezelés

A Tempus Közalapítvány újra bővíti projektmenedzsment képzési portfólióját. **15 év szakmai tapasztalat** és a több mint 10 000 órányi releváns képzési idő, valamint a **Projektmenedzsment lépésről lépésre** című nagy sikerű képzés eredményei alapján – figyelembe véve a 2014–2020-as uniós finanszírozási ciklus igényeit – **új képzési program** indul 2016 őszén **Projektmenedzsment: folyamatirányítás, erőforrás-tervezés, változáskezelés** néven.

Szeretne felkészülni a 2017–2018-as időszak pályázati felhívásaira? Úgy döntött, személyes vagy vállalati céljai megvalósításához uniós támogatást vesz igénybe? Tudja, hogyan érdemes irányítani és kézben tartani egy uniós projekt menedzsmentjét? Akkor ez a képzés pont Önnek szól! A képzés célcsoportjába tartozik, ha az **európai uniós pályázatok tervezése, készítése, projektek vezetése, menedzselése** területén szeretne elhelyezkedni vagy már ott dolgozik, de készségeit fejleszteni szeretné, illetve közreműködő tevékenységet folytat, vagy felelős pozíciót tölt be a projektjei megvalósítása, elszámolása területén. A képzés elvégzésével olyan készségekhez juthat, amelyekkel nem jelent majd gondot az **EU társfinanszírozott projektek szabályoknak megfelelő kezelése és maximális forrásfelhasználása**, a projektfolyamatok folyamatos irányítása, beleértve a változások megfelelő és időben történő kezelését.

Képzési koordinátor:
FARKAS BERTALAN PÉTER bertalanpeter.farkas@tpf.hu

A 21. század angolnyelv-tanára című képzés

30 tanórás, 5 napos módszertani pedagógus-továbbképzés indul a Tempus Közalapítvány szervezésében 2016 októberében.

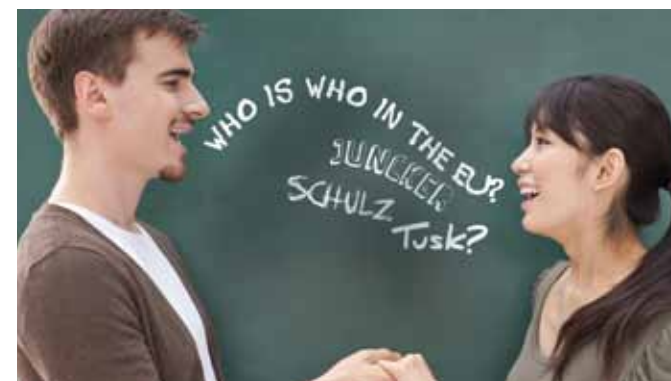
A továbbképzés célja, hogy korszerű alternatívákat nyújtson a 12-18 éves korosztály számára angol nyelvet oktató pedagógusoknak, foglalkozásvezetőknek tanórai és tanórán kívüli foglalkozásaik megvalósításához, és lehetővé tegye a résztvevő pedagógusok számára saját pedagógusszerepeik és módszereik kritikus felülvizsgálatát, újratervezését, a 21. század igényeinek megfelelő testreszabását.

Azért különleges a képzés, mert:

- A résztvevők folyamatosan követhetik a képzésen belül az önmaguk számára kijelölt célokat és a fejlődésüket. Ez a folyamat nem zárul le a képzéssel – a résztvevők olyan önfejlesztési mintát kapnak, amely tovább segíti őket a szakmai előrehaladásukban.
- A képzés nagy hangsúlyt fektet a **kimondottan gyakorlatias**, azonnal alkalmazható elemekre, a résztvevők kipróbálhatják a **konkrét tanórai stratégiákat** és a diákokat motiváló technikákat csoportos vagy páros munkában.
- Olyan módszerek állnak a képzés fókuszában, amelyek – az angolnyelv-tanítás mellett – **fejlesztik a diákok kritikus gondolkodását és kreativitását**.
- A legújabb motivációs elméleteket és gyakorlatokat úgy gondolhatják végig a résztvevők, hogy láthatják, miként lehet azokat hatékonyan felhasználni a 21. századi diákok motiválására – az adott kereteken belül.
- A képzés anyaga és az oktatók (tapasztalatuknál fogva) rugalmasan alkalmazkodnak a résztvevők igényeihez az elérni kívánt célok érdekében – a képzés kereteit tiszteletben tartva.

Képzésünket a Libra Books Kft. (nyelvkonyvbolt.hu/en) és az Oxford University Press (elt.oup.com) tankönyvekkel támogatja, melyeket a résztvevők magukkal vihetnek a kurzus elvégzése után.

Képzési koordinátor:
BLASKÓNÉ SZÜCS MARIANNA marianna.szucs@tpf.hu

EU English – európai uniós ismeretek angol nyelven

Bármely szaknyelvet tanulunk (vagy oktatunk), mindig fontos szem előtt tartanunk, hogy **a szaknyelv bizony két dolgot takar: szakmai tudást ÉS nyelvtudást**. Nehéz EU szaknyelvet használni, ha ugyan jól tudunk angolul, de semmit nem tudunk az EU intézményeiről. A szakmai nyelvhasználat nem merül ki abban, hogy megfelelő szakmai ismeretekkel rendelkezünk és tudunk angolul. A sikeres szakmai nyelvhasználat előfeltétele tehát a szakmai és a nyelvi tudás megléte. A napi munkavégzés során azonban számos gyakorlati készségre is szükségünk van. Ebben segít a Tempus Közalapítvány szervezésében meghirdetett **EU English – európai uniós ismeretek angol nyelven** című képzésünk. Az EU angol szaknyelvi képzési programot kidolgozó két oktatónk, Fischer Márta és Trebits Anna által működtetett honlapon az EU-hírek mellett sokféle témában lehet keresgélteni. Aki pedig az EU-intézmények tipikus dokumentumai, azok stilisztikai, formai konvenciói érdekelnek, javasoljuk az *EU Felvételi Irodája (European Personnel Selection Office, EPSO)* által szervezett versenyvizsgák feladataival való megismerkedést, hiszen ezen tesztek túlnyomórészt a szakmai készségekben való jártasságot, rutinoságot igyekeznek mérni.

A honlap címe: www.euenglish.hu/epso-competitions

Képzési koordinátor:
BLASKÓNÉ SZÜCS MARIANNA marianna.szucs@tpf.hu

Kisgyermekkorai angolnyelv-oktatás

30 tanórás, 5 napos, akkreditált pedagógus-továbbképzés

- A továbbképzés célja, hogy a résztvevők
- végiggondolják azokat a kutatási eredményeken alapuló módszertani és pedagógiai alapelveket, nemzetközi trendeket, melyek a korai nyelvtanításra vonatkoznak;
 - összegyűjtsék a korai nyelvtanulással kapcsolatos életkori sajátosságokat és speciális tanulási igényeket;
 - gyakoroljanak olyan tanulásszervezési és módszertani technikákat, melyek megalapozzák az óvodás vagy alsó tagozatos tanítványaik későbbi nyelvtanulását, és az adott korcsoportnak megfelelően sikerrel alkalmazhatók az angolórán;
 - lehetőséget kapjanak saját nyelvtanítási gyakorlatuk, meggyőződéseik, és azoknak a tanulói teljesítményre tett hatásának kritikus szemléletére, és ötleteket gyűjthessenek az önfejlesztéshez;
 - fejlődhessenek a korosztály speciális igényeire szabott óratervezésben és a tananyagok kiválasztásában a korai nyelvtanítás területén;
 - segítséget kapjanak a korai nyelvtanításban létező (nyomtatott, elektronikus) tananyagokból történő válogatáshoz, és könnyedén tudjanak választani közülük a tanulók igényeinek és a pedagógiai céloknak megfelelően.

Képzésünket a Libra Books Kft. (nyelvkonyvbolt.hu/en) és az Oxford University Press (elt.oup.com) tankönyvekkel támogatja, melyeket a résztvevők magukkal vihetnek a kurzus elvégzése után.

Képzési koordinátor:
BLASKÓNÉ SZÜCS MARIANNA marianna.szucs@tpf.hu

TEMPUS KÖZALAPÍTVÁNY KÉPZŐKÖZPONT

kepzes@tpf.hu 06-1-237-1300
1077 Budapest, Kéthly Anna tér 1.

tka.hu/kepzesek

MELLearn

Felsőoktatási Hálózat az Életen Át Tartó Tanulásért Egyesület

2002. október 19-én 12 magyar felsőoktatási intézmény hivatalosan létrehozta a **MELLearn Hálózatot** (*Magyar Egyetemi Lifelong Learning Network*) egyesületi formában a Debreceni Egyetem vezetése és a DE Lifelong Learning Központ kezdeményezéseként, a THENUCE Socrates/Erasmus programjának keretében.

A MELLearn megszervezésének célja éppen az volt, hogy **hozzájárjon a magyar felsőoktatás intézményeinek szervezetfejlesztési korszerűsítéséhez**, különösen az egyetemi és főiskolai keretek között zajló tanítási és tanulási eredményességhez, módszertani és más szakmai irányú jó gyakorlatok megismertetéséhez, elterjesztéséhez. Jelenleg tizenöt hazai és egy külföldi tagintézményünk van, utóbbi a Babeş-Bolyai Tudományegyetem Kolozsvárott.

A MELLearn vállalása, hogy az életen át tartó tanulás szemléletével összhangban hozzájáruljon ahhoz, hogy a felsőoktatási intézmények ösztönözzék a formális, a nem formális és az informális tanulási tevékenységet saját programjaikkal, valamint partnerségi kezdeményezésekben megvalósuló képzésekkel, fejlesztésekkel egyaránt.

A MELLearn hazai és nemzetközi kapcsolatrendszerét segíti a Magyar Rektori Konferenciával és a Tempus Közalapítvánnyal ápoltt partnersége, továbbá az Európai Egyetemi Lifelong Learning Hálózatának (EUCEN) nemzeti szövetségeket tömörítő platformjában való jelenlét is.

A MELLearn évente tematikus nemzetközi és nemzeti lifelong learning konferenciákat rendez

– idén áprilisban már tizenkettedik alkalommal, melyet most a Budapesti Corvinus Egyetemmel közösen szerveznek. Az egyesület számos kiadvánnyal járul hozzá ahhoz, hogy a felsőoktatási kutatások és fejlesztések szükségletorientált módon valósuljanak meg, az eredmények pedig eljussanak a tagintézményekhez. •

DR. NÉMETH BALÁZS
egyetemi docens, MELLearn ügyvezető elnök

Az elmúlt évek MELLearn konferenciáinak témakörei:
2010. április 29-30.

Pécsi Tudományegyetem, Pécs – Életen át tartó tanulás, innováció és értékteremtés

2011. április 21-22.

Pannon Egyetem, Veszprém – A magyar felsőoktatás szerepe a tudásháromszög (oktatás-kutatás-innováció) megvalósításában. Az Európa 2020 és az oktatás-képzés 2020 stratégiák

2012. április 26-27.

Szent István Egyetem, Gödöllő – Verseny és együttműködés, az innovatív felsőoktatás

2013. április 18-19.

Szegedi Tudományegyetem, Szeged – A felsőoktatás társadalmi elkötelezettsége az életen át tartó tanulásban: felelősség és kitörési lehetőség.

Minőség, finanszírozás és nyitottság

2014. április 25.

Semmelweis Egyetem, Budapest – Kihívások és lehetőségek a felsőoktatásban

2015. október 15.

Széchenyi István Egyetem, Győr – Felsőoktatás és társadalmi felelősség. Tudástranszfer partnerségi akciókban és elkötelezettségben

2016. április 21-22.

Budapesti Corvinus Egyetem – Felsőoktatási kihívások – Alkalmazkodás stratégiai partnerségben

A MELLEARN EGYESÜLET TÖREKSZIK

- az európai egész életen át tartó tanulási memorandumban kinyilvánított elvek és elvárások megvalósítására helyi, regionális, országos, valamint nemzetközi szintű tevékenységekben egyaránt;
- a határainkon túllépő regionális, térségi kapcsolatok építésére oktatási és képzési innovációkkal;
- a felsőoktatási és nem felsőoktatási intézmények közötti kapcsolattartás elősegítésére, valamint ezen kapcsolatok építésére helyi és regionális kollaborációkkal;
- tagszervezetei vonatkozásában az oktatás és képzés minőségbiztosításának megvalósítására;
- a folyamatos tanulás és oktatás megfelelő szintű lehetőségeinek kutatására, fejlesztésére;
- nemzetközi kitekintés és együttműködés ösztönzésére a felnőttképzés, a kutatások és a szakértői munka területén;
- az egyesület tevékenységének megismertetésére az alábbi rendezvényeken – konferenciák, találkozók és börszék szervezése és rendezése, tanácsadás felnőttképzési és felsőoktatási intézményeknek és egyéneknek –, illetve egyesületi hírlevél rendszeres megjelentetésével, honlapfejlesztéssel. Az egyesület a közgyűlési anyagokat a tagok számára hozzáférhetővé teszi, brosúrákat, egyéb időszakos közös kiadványokat jelentet meg és terjeszt a honlapon és web-ring fejlesztéssel.

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK:
www.mellearn.hu

20 éves a Tempus Közalapítvány

FELHÍVÁS

Két évtized élményei a pályázók szemével

Ön is ott volt 2001-ben a Comenius Héten? Olvasta a Socrates Magazin 1999-ben megjelent első számát? Az elsők között pályázott a Leonardo programban? Írja meg a Tempus Közalapítvánnyal kapcsolatos élményeit, tapasztalatait!

2016-ban ünnepeljük a Tempus Közalapítvány fennállásának 20. évfordulóját. Számtalan élmény, tapasztalat, tudás halmozódott fel ez idő alatt a szervezetnél, és bizonyára a pályázóink számára is hasonlóan eseménydús volt az elmúlt két évtized.

Ossza meg velünk emlékeit az általunk kezelt – korábbi és jelenlegi, uniós és hazai finanszírozású – programokkal kapcsolatban! A köznevelés, a szakképzés, a felsőoktatás és a felnőtt tanulás területéről egyaránt várunk írásos beszámolókat, amelyekből kiderül, például az, hogy:

- hogyan élték meg Önök az „európaizálódás” folyamatát,
- mit köszönhetnek a nemzetközi együttműködéseknek,
- miképp ismerték meg a disszemináció rejtelmét,
- hogyan változott meg a tanóráik felépítése az európai jó példák hatására,
- mi volt a legképtelenebb ötlet, amit sikerült megvalósítaniuk,
- melyek voltak a legnagyobb sikereik az elmúlt 20 évben,
- vagy mi az, amit még a dédunokáiknak is el fognak mesélni.

Az egykori vagy jelenlegi projektkoordinátorok **maximum 7000 karakter** terjedelmű (szóközökkel), könnyed vagy komoly hangvételű írását a tka20@tpf.hu e-mail címre várjuk legkésőbb **2016. szeptember 30-ig**.

Az e-mailben vagy a beküldött szöveg végén kérjük, mindenképp tüntesse fel:

- nevét és beosztását,
- a megvalósított projekt(ek) címét és időpontját,
- a pályázó intézmény nevét és helyét.

Valamint kérjük, hogy szíveskedjen fényképet is csatolni az írásához.

A legjobb pályaműveket vagy azok részleteit a Tempus Közalapítvány honlapján és kiadványaiban tesszük közzé.

A szerkesztés jogát fenntartjuk.

TKA.HU

A TEMPUS KÖZALAPÍTVÁNY évtizedes szakmai múlttal rendelkező, dinamikus és munkavégzésében igényes, kiemelten közhasznú szervezet, amelynek célja az európai értékek és célok képviselete és közvetítése az oktatás és képzés területén, valamint a magyar oktatási és képzési rendszer megismertetése és érdekeinek képviselete nemzetközi környezetben.

Kiemelt feladatunknak tekintjük, hogy a magyar oktatási és képzési szektort és az emberi erőforrásokat hozzásegítsük az európai integráció által kínált lehetőségek hatékony és eredményes kiaknázásához, hazai és nemzetközi pályázati programok koordinálásával, képzések kidolgozásával és megvalósításával, valamint szakértői segítségnyújtással. Kiemelt célunk a helyzetünkben adódó speciális tudás és szemléletmód széles körű és egyben strukturált terjesztése. Közalapítványunk elkötelezett mindazon hazai és külföldi szervezetekkel, szakértőkkel való együttműködés iránt, akik a céljaink megvalósításában partnereink lehetnek.

Munkatársaink szakmai felkészültsége, nemzetközi tapasztalatai biztosítják feladataink magas színvonalú ellátását. Partnereink igényeit szem előtt tartva törekszünk az általunk végzett feladatok koherenciájának és szinergiájának megteremtésére.

Szervezeti kultúránk alapértékei a megbízhatóság, objektivitás, átláthatóság, az esélyegyenlőség és egyenlő hozzáférés biztosítása.